

Deutsche Bank

**Sprawozdanie Finansowe
Deutsche Bank Polska S.A.**

za 2023 rok

Spis treści

Rachunek zysków i strat Deutsche Bank Polska S.A.	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej Deutsche Bank Polska S.A.	7
Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A.	8
Rachunek przepływów pieniężnych Deutsche Bank Polska S.A.	10
Noty do sprawozdania finansowego Deutsche Bank Polska S.A.	12
1. Dane identyfikujące Bank	12
2. Znaczące zasady rachunkowości	13
a) Oświadczenie o zgodności	13
b) Kontynuacja działalności	13
c) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego	13
d) Wartości szacunkowe	15
e) Zmiana prezentacji	19
f) Waluty obce	19
g) Aktywa i zobowiązania finansowe	20
h) Rzeczowe aktywa trwałe	25
i) Wartości niematerialne	26
j) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	27
k) Pozostałe składniki bilansu	27
l) Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych	27
m) Kapitał własny	27
n) Świadczenia pracownicze	28
o) Rezerwy	28
p) Wynik z tytułu odsetek	29
q) Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji	29
r) Przychody z dywidend	31
s) Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31
t) Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji	32
u) Pozostałe przychody i koszty operacyjne	32
v) Podatek dochodowy	32
w) Udzielone i otrzymane zobowiązania warunkowe	32
3. Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek	34
4. Koszty z tytułu odsetek	34
5. Przychody z tytułu prowizji	35

6.	Koszty z tytułu prowizji.....	35
7.	Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji.....	36
8.	Pozostałe przychody operacyjne.....	36
9.	Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania	37
10.	Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	38
11.	Koszty operacyjne.....	38
12.	Amortyzacja	38
13.	Podatek od niektórych instytucji finansowych	39
14.	Pozostałe koszty operacyjne	39
15.	Podatek dochodowy	40
16.	Zysk(strata) na jedną akcję.....	41
17.	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym.....	41
18.	Należności od banków	42
19.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	43
20.	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	48
21.	Inwestycyjne aktywa finansowe.....	49
22.	Rzeczowe aktywa trwałe	53
23.	Wartości niematerialne	56
24.	Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	57
25.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	57
26.	Pozostałe aktywa	59
27.	Zobowiązania wobec innych banków	60
28.	Zobowiązania wobec klientów	61
29.	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.....	61
30.	Rezerwy	63
31.	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	66
32.	Pozostałe zobowiązania	67
33.	Zobowiązania podporządkowane	67
34.	Kapitał akcyjny	68
35.	Pozostałe kapitały	70
36.	Wartość godziwa.....	70
37.	Zobowiązania warunkowe	77
38.	Aktywa stanowiące zabezpieczenie	78
39.	Informacje dotyczące leasingu	79
40.	Gotówka i jej ekwiwalenty.....	79
41.	Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej	80

42.	Transakcje z jednostkami powiązanymi	81
43.	Zdarzenia po dacie bilansowej	85
44.	Ryzyko kredytowe	85
45.	Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności	127
46.	Reforma IBOR	148
47.	Zarządzanie kapitałem własnym	150
48.	Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	154
49.	Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń	157

Rachunek zysków i strat Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Nota	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek	3	1 242 200	1 143 747
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		1 242 200	1 143 747
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		420 759	350 296
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		821 441	793 451
Koszty z tytułu odsetek	4	(562 605)	(663 458)
Wynik z tytułu odsetek		679 595	480 289
Przychody z tytułu prowizji	5	138 786	144 275
Koszty z tytułu prowizji	6	(32 955)	(12 005)
Wynik z tytułu prowizji		105 831	132 270
Przychody z dywidend		-	-
Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji	7	35 702	83 839
Pozostałe przychody operacyjne	8	17 694	16 044
Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania	9	(3 557)	(21 350)
Zyski lub straty z tytułu modyfikacji		(58)	(355)
Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi	10	(1 272 820)	(646 717)
Koszty operacyjne, w tym:	11	(398 435)	(430 641)
Koszty pracownicze i Koszty działania	11	(326 240)	(398 665)
Amortyzacja	12	(13 472)	(16 895)
Pozostałe koszty operacyjne	14	(58 723)	(15 081)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	13	(22 870)	(48 658)
Wynik na działalności operacyjnej		(858 918)	(435 279)
Zysk(strata) przed opodatkowaniem		(858 918)	(435 279)
Podatek dochodowy	15	60 396	(67 535)
Zysk(strata) za okres		(798 522)	(502 814)

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów\ (strat) Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Okres	Okres
	od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Zysk\ (strata) netto za okres	(798 522)	(502 814)
Inne całkowite dochody w tym:	183 786	(67 507)
Inne całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	-	-
Inne całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:	183 786	(67 507)
<i>Wycena dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody brutto</i>	227 195	(83 607)
<i>Podatek odroczony</i>	(43 409)	16 100
<i>Inne składniki całkowitych dochodów</i>	-	-
Całkowity dochód\ (strata) za okres sprawozdawczy	(614 736)	(570 321)

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Nota	do 31.12.2023 r.	do 31.12.2022 r.
Aktywa			
Kasa, środki w Banku Centralnym	17	1 725 888	4 617 251
Należności od banków	18	368 064	976 088
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:	19	6 256 430	7 543 615
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie		6 256 430	7 543 615
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20	84 887	198 775
Inwestycyjne aktywa finansowe, w tym:	21	12 708 425	13 930 540
- dłużne inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		12 708 425	13 930 540
Rzeczowe aktywa trwałe	22	49 113	37 284
Wartości niematerialne	23	6 852	9 402
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	24	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	168 280	80 751
Pozostałe aktywa	26	75 165	165 235
Aktywa razem		21 443 104	27 558 941
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec innych banków	27	3 116 476	4 019 282
Zobowiązania wobec klientów	28	12 669 279	18 489 427
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	29	67 139	166 996
Rezerwy	30	2 488 701	1 398 813
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	31	60 986	35 227
Pozostałe zobowiązania	32	299 815	414 185
Zobowiązania podporządkowane	33	1 329 946	1 425 076
Zobowiązania razem		20 032 342	25 949 006
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny	34	1 959 649	1 876 449
Kapitał zapasowy	35	174 992	345 443
Pozostałe kapitały rezerwowe	35	106 189	106 189
Kapitał z aktualizacji wyceny	35	(31 546)	(215 332)
Zyski zatrzymane	35	(798 522)	(502 814)
Kapitał własny razem		1 410 762	1 609 935
Zobowiązania i kapitały razem		21 443 104	27 558 941

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A.

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Nota	34	35	35	35	35	
Stan na 1 stycznia 2023 roku	1 876 449	345 443	106 189	(215 332)	(502 814)	1 609 935
Wynik roku bieżącego	-	-	-	-	(798 522)	(798 522)
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	183 786	-	183 786
<i>Całkowite dochody za okres</i>	-	-	-	183 786	(798 522)	(614 736)
Emisja akcji	83 200	-	-	-	-	83 200
Premia emisyjna	-	332 363	-	-	-	332 363
Pokrycie straty za rok poprzedni	-	(502 814)	-	-	502 814	-
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2023 roku	1 959 649	174 992	106 189	(31 546)	(798 522)	1 410 762

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Zestawienie zmian w kapitale własnym Deutsche Bank Polska S.A. (c.d.)

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Nota	34	35	35	35	35	
Stan na 1 stycznia 2022 roku	1 744 449	318 636	106 189	(147 825)	(500 511)	1 520 938
Wynik roku bieżącego	-	-	-	-	(502 814)	(502 814)
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	(67 507)	-	(67 507)
<i>Całkowite dochody za okres</i>	-	-	-	(67 507)	(502 814)	(570 321)
Emisja akcji	132 000	-	-	-	-	132 000
Premia emisyjna	-	527 318	-	-	-	527 318
Pokrycie straty za rok poprzedni	-	(500 511)	-	-	500 511	-
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2022 roku	1 876 449	345 443	106 189	(215 332)	(502 814)	1 609 935

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Rachunek przepływów pieniężnych Deutsche Bank Polska S.A.

		Okres	Okres
		od 01.01.2023 r.	od 01.01.2022 r.
		do 31.12.2023 r.	do 31.12.2022 r.
w tys. PLN			
Działalność operacyjna			
Zysk(strata) netto	Nota	(798 522)	(502 814)
Korekty		(5 090 114)	9 490 611
Niezrealizowane zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		-	-
Amortyzacja		13 472	16 895
Odsetki od kredytów/pożyczek od innych banków		92 824	52 718
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej		(660 116)	(421 881)
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)		(60 396)	67 535
Podatek dochodowy zapłacony		(44 782)	(14 185)
Zmiana stanu lokat oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom		51 113	(26 212)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		113 888	(132 749)
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych		(250 885)	179 141
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		1 287 185	1 014 500
Zmiana stanu innych aktywów		133 478	(138 947)
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		(997 936)	(1 117 061)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		(99 857)	96 794
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		(5 820 148)	9 331 917
Zmiana stanu rezerw		1 089 888	514 996
Zmiana stanu innych zobowiązań		(114 370)	158 672
Inne korekty		176 527	(91 522)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(5 888 636)	8 987 797
Działalność inwestycyjna			
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(15 493)	(3 480)
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		235	6 249
Otrzymane dywidendy		-	-
Zakup inwestycyjnych papierów wartościowych		(133 370 000)	(370 008 300)
Wykupy inwestycyjnych papierów wartościowych i wpływy odsetek z inwestycyjnych papierów wartościowych		135 502 881	364 927 937
Przepływy pieniężne netto związane z działalnością inwestycyjną		2 117 623	(5 077 594)

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

		Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
w tys. PLN			
Działalność finansowa			
Emisja akcji		415 563	659 318
Zaciągnięte kredyty i pożyczki, w tym podporządkowane		-	-
Zapłacone odsetki		(92 824)	(52 718)
Dywidendy wypłacone		-	-
Spląty kredytów i pożyczek, w tym podporządkowanych		-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		322 739	606 600
Przepływy pieniężne netto		(3 448 275)	4 516 803
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		-	-
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		(3 448 275)	4 516 803
Środki pieniężne na początek okresu	40	5 537 068	1 020 264
Środki pieniężne na koniec okresu	40	2 088 794	5 537 068
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych			
Otrzymane dochody odsetkowe		1 232 534	1 210 696
Koszty odsetkowe zapłacone		(544 749)	(641 736)

Noty zaprezentowane na stronach 12-160 stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

Noty do sprawozdania finansowego Deutsche Bank Polska S.A.

1. Dane identyfikujące Bank

Nazwa banku: Deutsche Bank Polska S.A.

Siedziba: Al. Armii Ludowej 26, 00-609 Warszawa

PKD: 6419 Z

Rejestracja: Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy, KRS 0000022493

Deutsche Bank PBC S.A., (Bank) został utworzony Decyzją Nr 62 Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie utworzenia Banku Współpracy Regionalnej Spółka Akcyjna w Krakowie z dnia 26 lipca 1991 roku. Bank został zarejestrowany w KRS 23 czerwca 2001 roku w Krakowie, przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego jako Bank Współpracy Regionalnej S.A. w Krakowie.

W dniu 31 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dokonał wpisu połączenia Deutsche Bank Polska S.A. oraz Deutsche Bank PBC S.A. Od dnia 1 lutego 2014 roku Bank kontynuuje działalność w ramach połączonej struktury jako Deutsche Bank Polska S.A. (dawniej Deutsche Bank PBC S.A., dalej „Bank”).

Na dzień 31 grudnia 2023 roku, jak i na koniec roku poprzedniego, Jednostką dominującą wobec Banku był Deutsche Bank AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem, który jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

W okresie objętym sprawozdaniem i do dnia podpisania sprawozdania w skład Zarządu wchodził:

- Tomasz Kowalski – Prezes Zarządu,
- Magdalena Rogalska – Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Bętkowski – Członek Zarządu,
- Piotr Gemra – Członek Zarządu,
- Piotr Pawłowski – Członek Zarządu.

Przedmiotem działalności Banku zgodnie ze statutem jest wykonywanie – w obrocie krajowym i zagranicznym – czynności bankowych oraz, w granicach dopuszczalnych prawem, innych czynności dla osób fizycznych i prawnych, a także dla spółek i innych organizacji gospodarczych nie posiadających osobowości prawnej oraz organizacji międzynarodowych. Bank prowadzi działalność również w zakresie bankowości inwestycyjnej.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

2. Znaczące zasady rachunkowości

a) Oświadczenie o zgodności

Sprawozdanie finansowe Banku za okres zakończony 31 grudnia 2023 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (zwanej dalej „MSSF”) i innymi obowiązującymi przepisami.

b) Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego okoliczności, które mogłyby wskazywać na zagrożenie możliwości kontynuowania przez Bank działalności w okresie nadchodzących 12 miesięcy na skutek planowanego lub niezależnego od Banku zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

W nocie nr 43 opisano działania Banku po dacie bilansowej związane z podwyższeniem kapitałów własnych.

c) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Banku za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku zostało sporządzane w złotych polskich (PLN) w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

Sprawozdanie zawiera dane jednostkowe.

W sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych, jako wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie dokonał zmian zasad rachunkowości w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim. Polityka rachunkowości Banku uwzględnia wymogi wszystkich obowiązujących na dzień bilansowy Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 26 kwietnia 2024 roku. Ostateczne zatwierdzenie sprawozdania finansowego zostanie dokonane przez Walne Zgromadzenie.

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię

Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Bank nie skorzystał z możliwości wcześniejszego zastosowania tych standardów i interpretacji.

Zamieszczone poniżej nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2023 roku, i nie zostały zastosowane w sprawozdaniu finansowym. Bank ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2023 r.:

- **MSSF 17 Ubezpieczenia** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później) - MSSF 17 zastąpił dotychczasowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 4 „Umowy ubezpieczeniowe”, umożliwiający ujmowanie umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach. Celem nowego standardu było wprowadzenie nowych, jednolitych zasad wyceny umów ubezpieczenia oraz reasekuracji, zapewniających większą porównywalność sprawozdań pomiędzy podmiotami oferującymi produkty ubezpieczeniowe, a także dostarczenie szeregu nowych ujawnień na użytek odbiorców sprawozdań finansowych.
- **Zmiany do MSR 8 Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i błędy** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później) – zmiany do MSR 8 obejmują definicję szacunków księgowych, co powinno pomóc w odróżnieniu zasad rachunkowości od szacunków księgowych.
- **Zmiany do MSR 12** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później) – Zmiany w zakresie podatku odroczonego dla transakcji leasingu oraz obowiązków likwidacyjnych.
- **Zmiany do MSR 1** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 roku lub później) – Rozszerzenie i zmiana zakresu ujawnień dotyczących polityki rachunkowości.

Wyżej wymienione zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku za 2023 rok.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **Zmiana do MSR 1** (1.01.2024 – oczekiwana data wejścia w życie w UE) Zmiana dotyczy prezentacji zobowiązań. W szczególności wyjaśnia ona jedno z kryteriów klasyfikacji zobowiązania jako długoterminowe.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiana do MSSF 16** (1.01.2024 – oczekiwana data wejścia w życie w UE) – Zmiana w zakresie kalkulacji zobowiązania leasingowego w transakcjach sprzedaży i leasingu zwrotnego.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 7/MSSF 7: Umowy finansowe z dostawcami** (1.01.2024 – oczekiwana data wejścia w życie w UE) Zmiany wymagają od jednostki ujawniania informacji jakościowych i ilościowych na temat programów finansowania dostawców, takich jak przedłużone warunki płatności oraz udzielone zabezpieczenia lub gwarancje.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany do MSR 21: Brak wymienialności** (1.01.2024 – oczekiwana data wejścia w życie w UE) – zmiana wymaga ujawnienia informacji, które pozwolą użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumieć wpływ niewymienialności waluty.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Bank postanowił nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Według szacunków Banku, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Bank na dzień bilansowy.

d) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków w odniesieniu do wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Główne założenia/subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim:

Rezerwa na sprawy sporne związane z kredytami walutowymi

Kwota szacunku dodatkowej rezerwy na przyszłe sprawy sporne jest oparta o model kalkulacji najbardziej prawdopodobnego scenariusza potencjalnych strat Banku z tytułu niekorzystnych wyroków prawomocnych w sprawach mogących wystąpić w dającej się przewidzieć przyszłości. Dla uzyskania szacowanej kwoty rezerwy model stosowany w zakresie umów CHF wykorzystuje następujące główne parametry:

1. Prawdopodobieństwa migracji umów kredytowych w pozew lub ugode w zadanym horyzoncie (krótko-terminowym), który następnie wykorzystywany jest w celu oszacowania przewidywanej liczby nowych pozwów przeciwko Bankowi w dającej się przewidzieć dłuższej przyszłości. Prawdopodobieństwa szacowane są osobno dla umów aktywnych oraz portfela kredytów spłaconych;
2. Wskaźnik średniej długości trwania procesów sądowych (do wydania prawomocnego orzeczenia);
3. Poziomu oczekiwanej straty z tytułu wypłaty zasądzonych odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty roszczenia kredytobiorcy w przypadku wyroku unieważniającego umowę kredytową;
4. Stosowanego współczynnika dyskonta oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (od daty bilansowej do spodziewanej daty przepływu tj. rozliczenia wyroku sądowego lub zawarcia ugody w etapie postępowania);
5. Poziomu oczekiwanej straty wyznaczonego zarówno w przypadku aktualnego portfela pozwów jak i spodziewanych pozwów w przyszłości (w tym przypadku średni poziom oczekiwanej straty szacowany jest dla portfela kredytowego (aktywnego i spłaconego), dla którego Bank nie uzyskał jeszcze informacji, że jest stroną pozwaną. Poziom straty wyznaczany jest z uwzględnieniem doświadczeń i aktualnej sytuacji w zakresie orzecznictwa, zakładając przy tym, iż część pozwów może zakończyć się na drodze ugody skutkującej wycofaniem pozwu (tzw. Ugody sądowej). W zakresie oszacowania wyniku rozliczenia z klientami Bank posługuje się kwotami spłat historycznych, aktualnego zaangażowania ekspozycji kredytowej oraz wartości kapitału, która została inicjalnie wypłacona klientom;
6. Wskaźnik prawdopodobieństwa przegranej sprawy sądowej, którego inicjalna kalibracja oparta jest na odnotowanej liczbie niekorzystnych dla Banku prawomocnych orzeczeń w stosunku do wszystkich wydanych w sprawach sądowych otrzymanych od początku roku 2020. W lutym 2023 liczba prawomocnych orzeczeń osiągnęła poziom umożliwiający minimalizację błędu statystycznego oszacowania na bazie wyłącznie danych wewnętrznych banku, w związku z czym nie są już w tym zakresie stosowane dane rynkowe.

Powyższe parametry posłużyły do estymacji w kolejnych latach liczby spodziewanych nowych pozwów sądowych, liczby niekorzystnych prawomocnych orzeczeń (zarówno w odniesieniu do aktualnego, jak i oczekiwanego portfela pozwów). W połączeniu z estymowaną średnią kwotą roszczenia, Bank oszacował kwotę straty z tytułu potencjalnych niekorzystnych prawomocnych orzeczeń w perspektywie długoterminowej w odniesieniu do całego portfela walutowych kredytów hipotecznych, która to strata została w całości pokryta utworzoną rezerwą. W ramach kalkulacji średniej kwoty straty z przegranego pozwu, Bank w 2023 zrezygnował z założenia odzyskania części należnego mu wynagrodzenia za korzystanie z kapitału (do maja 2023 stosowane było prawdopodobieństwo odzysku na poziomie 25%, ale nie przekraczające kwoty wzajemnego, podstawowego rozliczenia pomiędzy stronami, tj. wartość przedmiotu sporu pomniejszona o odzysk inicjalnie wypłaconych środków na rzecz klienta). W ślad za orzeczeniem TSUE w sprawie C-520/21 z dn. 15.06.2023 w zakresie wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, Bank podjął decyzję o zmianie stosowanych parametrów oraz przyjął założenie, iż nie uzyska żadnych kwot z tego tytułu. Zmniejszenie

prawdopodobieństwa odzyskania wynagrodzenia za korzystanie z kapitału do 0 spowodowało wzrost kwoty rezerwy o ok. 139 mln zł i zostało rozpoznane w wyniku banku w roku 2023.

Łączny poziom rezerwy portfelowej na sprawy sądowe dla kredytów CHF wg stanu na 31.12.2023 wynosi 2.44 mld PLN. Wzrost lub spadek liczby pozwów skierowanych przeciwko Bankowi o +/- 1% w stosunku do przyjętych założeń spowoduje zmianę kwoty rezerwy o +/- 24,2 miliona zł. Zmiana współczynnika przegrywalności o +/- 1 p.p. w stosunku do przyjętych założeń spowoduje zmianę kwoty oszacowania rezerwy o ok. +/- 22,4 miliona zł.

W zakresie kredytów EUR, z uwagi na stosunkowo niewielką ilość spraw (na koniec roku Bank pozwany był w ok. 250 przypadkach) Bank stosuje wycenę indywidualną rezerwy zgodnie z MSR 37 w przypadkach, gdy oszacowane prawdopodobieństwo przegrania sporu przekracza 50%. Biorąc pod uwagę odmienny charakter umów kredytowych, inną ekonomikę w zakresie potencjalnego unieważnienia kredytów w EUR, a także brak wystarczającej liczby obserwacji historycznych (szczególnie w zakresie zapadłych wyroków prawomocnych do oszacowania poziomu przegrywalności Loss Ratio) nie zdecydowano się na włączenie tych kredytów do aktualnego modelu stosowanego w zakresie kredytów w CHF stosując dla nich podejście indywidualne. Wg stanu na 31.12.2023 r. na pokrycie strat oczekiwanych z negatywnych wyroków dla kredytów w EUR utworzona została rezerwa w wysokości ok. 27,6 mln PLN.

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Bank tworzy aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego związanego ze stratami dotyczącymi portfela kredytów walutowych.

W kalkulacji aktywa Bank uwzględnia szacowaną rezerwę na ryzyko prawne związaną z kredytami walutowymi w odniesieniu odsetek za opóźnienie, co do których zapłaty Bank może być zobowiązany w przyszłości w przypadku unieważnionych umów kredytowych. Możliwość zaliczenia w koszty uzyskania przychodów odsetek za opóźnienie w momencie ich zapłaty potwierdza wydana dla Banku indywidualna interpretacja prawa podatkowego.

Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzone jest również od rezerwy na ugody, które zostaną zawarte z klientami. W tym zakresie kwota aktywa tworzona jest w odniesieniu do szacunkowych kwot umorzeń, co do których będzie możliwe zastosowanie zaniechania poboru podatku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 marca 2022 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe, wraz z późniejszymi zmianami.

W kalkulacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank uwzględnił również kwotę przychodów obejmujących przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu prowizji oraz zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych ujętych uprzednio w kalkulacji wyniku podatkowego jako przychody podatkowe dot. umów walutowych kredytów hipotecznych, które w związku z unieważnieniem umów kredytowych będą mogły zostać skorygowane w podatku dochodowym.

Odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z

danym instrumentem finansowym uległo znaczącemu wzrostowi od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny, Bank posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego, a nie zmianą kwoty oczekiwanych strat kredytowych. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania dla danego instrumentu finansowego na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia. Bank może zakładać, że ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie zwiększyło się znacznie od momentu początkowego ujęcia, jeżeli instrument finansowy charakteryzuje się niskim ryzykiem kredytowym (tzw. ekspozycje „*Low Credit Risk*”) na dzień sprawozdawczy.

Dla aktywów finansowych wycenianych wg efektywnej stopy procentowej, aktywów z tytułu umów lub zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych, do których mają zastosowanie wymogi dotyczące utraty wartości Bank dokonuje odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. W przeciwnym wypadku Bank szacuje odpis na oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie tzw. *life-time* (tzn. do daty zapadalności ekspozycji).

Jeśli w poprzednim okresie sprawozdawczym Bank wycenił odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, ale na bieżący dzień sprawozdawczy ustala, że nie są już spełniane wymogi określone powyżej dotyczące istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym na bieżący dzień sprawozdawczy. Ekspozycje klasyfikowane do Koszyka 3 wyceniane są w całym okresie życia i w przypadku ustania przesłanek klasyfikacji do tego Koszyka (i po ustaniu okresu obserwacji w trakcie którego ekspozycja jest również klasyfikowana do Koszyka 3) ekspozycje podlegają migracji do pozostałych Koszyków zgodnie z przyjętymi regułami klasyfikacyjnymi.

Bank ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych (lub kwotę rozwiązanej rezerwy), jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy do kwoty, którą należy ująć zgodnie z zapisami MSSF 9.

Analiza wrażliwości raportowanych wartości ECL na zmiany warunków makroekonomicznych zostały przedstawione w dalszej części dokumentu, w sekcjach „*Analiza wrażliwości prognoz zmian warunków makroekonomicznych*” oraz „*Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego*”.

W przypadku instrumentów o statusie POCI Bank ujmuje straty kredytowe równe oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia. Przy początkowym ujęciu aktywa

POCI ujmowane są w bilansie w ich wartości godziwej (ujmowane są netto, tzn. nie posiadają rozpoznanego odpisu z tytułu ryzyka kredytowego). Bank przy początkowym ujęciu aktywów POCI dokonuje oszacowania wysokości wszystkich oczekiwanych przepływów i na ich podstawie oblicza efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe (stopa CEIR). Wynik odsetkowy jest liczony z zastosowaniem stopy CEIR obliczonej w momencie początkowego ujęcia od aktualnego zamortyzowanego kosztu. Na każdy dzień sprawozdawczy Bank ujmuje w wyniku finansowym kwotę zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości. Jednostka ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk z tytułu utraty wartości, nawet jeśli oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych, które zostały uwzględnione w kalkulacji oczekiwanych przepływów pieniężnych w momencie początkowego ujęcia.

Na datę 31.12.2023 r. w portfelu kredytowym Banku znajduje się jedna ekspozycja POCI – jest to ekspozycja z portfela korporacyjnego o wartości bilansowej brutto 16,05 mln PLN. Jest ona w 100% pokryta odpisem na oczekiwane straty kredytowe, stąd Bank w procesie testów warunków skrajnych ryzyka kredytowego adresuje tę ekspozycję w sposób analogiczny do standardowych ekspozycji z Koszyka 3. Informacje ilościowe zaprezentowane są w Nocie 19.

Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

W oparciu o zapisy MSR 36 na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek (zewnątrznych lub wewnętrznych), które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników jak np. brak płynności. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

e) Zmiana prezentacji

W roku 2023 nie wystąpiły zmiany prezentacji.

f) Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji sprawozdania finansowego Banku jest polski złoty (PLN).

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji.

Bank, jako kurs zamknięcia przyjął kurs średni NBP obowiązujący na dzień bilansowy.

g) Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Zgodnie ze standardem MSSF 9, Bank klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- 1) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (Amortised Cost, AC);
- 2) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody (Fair Value through Other Comprehensive Income, FVtOCI);
- 3) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (Fair Value through Profit & Loss, FVtPL).

Powyższa klasyfikacja jest następstwem testu kontraktowych przepływów pieniężnych (tak zwany test SPPI, Solely Payment of Principal and Interest) jak i wybranego modelu biznesowego (a więc celu sprzedaży/zakupu danego instrumentu finansowego).

Zgodnie ze standardem MSSF 9, istnieją 3 modele biznesowe:

- 1) Utrzymywane do zapadalności (Held to Collect, HTC);
- 2) Utrzymywane do zapadalności i odsprzedaży (Held to Collect & Sell, HTC&S);
- 3) Inne, w tym przeznaczone do sprzedaży (Held to Sell, HTS).

Do pierwszej kategorii (AC) zaliczane są instrumenty finansowe sklasyfikowane jako instrumenty trzymane do zapadalności (HTC), pod warunkiem, że spełniają wymagania testu SPPI. Są to instrumenty Bankowości Korporacyjnej, Bankowość Hipoteczna, kredyty i pożyczki Treasury.

Do drugiej kategorii (FVtOCI) zaliczane są instrumenty finansowe sklasyfikowane jako instrumenty utrzymywane do zapadalności i odsprzedaży (HTC&S), pod warunkiem, że spełniają wymagania testu SPPI. Są to instrumenty dłużne.

Do trzeciej kategorii (FVtPL) zaliczane są instrumenty finansowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (HTS), lub instrumenty, które niezależnie od modelu biznesowego, nie zdają testu SPPI. Są to przede wszystkim produkty typu FX.

Model Held To Collect (HTC)

Charakterystyką modelu jest chęć utrzymywania aktywów finansowych w celu uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a ewentualna sprzedaż ma charakter sporadyczny i jest nieznaczająca. Dopuszcza się też sprzedaż aktywów o pogorszonej jakości kredytowej, niespełniających określonych w politykach Banku wymagań.

Instrumenty finansowe przypisane do modelu HTC są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu pod warunkiem, że spełniają one kryteria Testu SPPI. W praktyce Bank klasyfikuje jako aktywa HTC portfel kredytowy, ponieważ instrumenty te co do zasady utrzymywane są przez Bank do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, a transakcje sprzedaży występują sporadycznie i dotyczą tylko aktywów o pogorszonej jakości kredytowej.

Model Held to Collect & Sell (HTC&S)

Cechą tego modelu biznesowego jest zarówno uzyskiwanie kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż. Przykładowymi transakcjami spełniającymi model biznesowy HTC&S są dla przykładu transakcje, których celem jest zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych.

W Banku model HTC&S ma zastosowanie do portfela skarbowych papierów wartościowych oraz bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (w szczególności portfel płynnościowy i inwestycyjny).

Sam model dopuszcza wyższe poziomy sprzedaży niż w modelu HTC. Sprzedaż może być dokonywana przed terminem zapadalności kontraktów i nie musi być powiązana jedynie ze wzrostem ryzyka kredytowego, ale na przykład z bieżącymi potrzebami płynnościowymi.

Zgodnie z MSSF 9 instrumenty przypisane do modelu HTC&S są klasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (FVTOCI) pod warunkiem, że warunki umowne tych instrumentów powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału (spełniony jest Test SPPI).

Inne, w tym przeznaczone do sprzedaży czyli Held to Sell (HTS)

Są to składniki aktywów lub zobowiązań finansowych spełniające jeden z poniższych warunków:

(a) Są klasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się, jako przeznaczone do obrotu, jeśli:

- są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
- są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków.

Instrumenty pochodne klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, z wyjątkiem instrumentów pochodnych będącymi gwarancjami finansowymi wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi. Do tej kategorii Bank zalicza transakcje FX forward, FX swap, CIRS, FRA, IRS oraz opcje walutowe.

Przez transakcje forward rozumiane są transakcje kupna lub sprzedaży określonej waluty, realizowane w terminie w przyszłości wg kursu wymiany ustalonego przez Bank w dniu zawarcia transakcji. Standardowo transakcje forward zawierane są na okres od 3 dni do 1 roku licząc od dnia zawarcia transakcji do dnia ich rozliczenia.

Transakcje swap są transakcjami o charakterze bieżąco-terminowym. Pierwsza część stanowi transakcję typu spot, a druga część transakcji swap ma charakter transakcji terminowej (forward). Transakcje swap są zawierane na rynku międzybankowym.

Do tej kategorii Bank zalicza również transakcje terminowe w postaci opcji walutowych. Bank aktualnie nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek. Transakcje te obecnie nie stanowią też oferty dla klientów.

Swap stopy procentowej (interest rate swap IRS) polega na wzajemnej wypłacie odsetek naliczanych według odmiennych stóp procentowych. Najczęściej jest to wymiana przepływów uzależnionych od stopy stałej i zmiennej. Kontraktami Currency Interest Rate Swap (CIRS) są transakcje IRS gdzie płatności dokonywane są w dwóch różnych walutach.

Kontrakty FRA to kontrakty negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie nominalu transakcji.

(b) Przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Bank, jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Bank nie wyznaczył przy początkowym ujęciu żadnych instrumentów finansowych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wykazywane są w bilansie w kwotach wymagających zapłaty wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metodologii efektywnej stopy procentowej. Do tej kategorii zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie

Standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się na dzień zawarcia transakcji pozabilansowo, a następnie w bilansie na datę waluty (tj. na dzień rozliczenia). Nie dotyczy to instrumentów pochodnych, które w odróżnieniu od pozostałych instrumentów są ujmowane w bilansie w dacie zawarcia, a nie w dacie rozliczenia.

Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Kredyty i pożyczki są rozpoznawane w momencie wypłaty środków pieniężnych kredytobiorcom.

Modyfikacje – zmiana kontraktowych przepływów pieniężnych

Modyfikacje na istniejącej umowie to modyfikacje warunków kontraktowych wynikające z przyczyn innych niż realizacja kontraktowej opcji klienta (nieregulaminowe, nieumowne), skutkujące zmianami przepływów finansowych, ustalane na poziomie pojedynczego kontraktu i przesłanek takich jak zmiana dłużnika, zmiana waluty, zmiana warunków umowy i przełożenia na test SPPI, zmiana progowa warunków umowy, wpływającymi na wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych kontraktu. Wyróżniamy następujące modyfikacje:

Istotna modyfikacja (Significant Modification) – może nastąpić w wyniku całkowitej zmiany dłużnika, zmiany waluty kontraktu czy też zmiany wyników testu przepływów pieniężnych (test SPPI). Do istotnej modyfikacji dochodzi w momencie znaczącej zmiany warunków kontraktowych skutkującymi zmianą wartości bieżącej tychże przepływów o więcej bądź równo 10%. Istotne modyfikacje skutkują zaprzestaniem ujmowania (derecognition).

Nieistotna modyfikacja (Minor Modification) – modyfikacja, która nie jest istotna – np. w momencie zmiany warunków kontraktowych skutkujących zmianą bieżącej wartości przepływów pieniężnych o mniej niż 10%, ale więcej niż 0%.

Wynik z modyfikacji jest prezentowany w linii Rachunku zysków i strat *Zyski lub straty z tytułu modyfikacji*. Za rok 2023 była to kwota -58 tys. zł (za rok 2022 była to kwota -355 tys. zł). W 2023 r. wystąpiła nieistotna modyfikacja na 196 umowach kredytów hipotecznych i 3 umowach kredytu korporacyjnego (w roku 2022 wystąpiło 169 przypadków na umowach kredytów hipotecznych i 1 umowie kredytu korporacyjnego).

Wyłączenia

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych.

Składnik zobowiązań finansowych lub jego część są wyłączone z bilansu w przypadku, gdy zobowiązanie wygasa. Zobowiązanie wygasa, jeśli obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Do wyłączenia składnika z bilansu dochodzi również w przypadku istotnej modyfikacji warunków kontraktowych. W tej sytuacji Bank stosuje poniższe zasady:

- Aktywa podlegają wyksięgowaniu w kwocie netto, tj. z uwzględnieniem rozpoznanych uprzednio odpisów na ryzyko kredytowe (w przypadku aktywów z rozpoznaną utratą wartości);
- Bank rozpoznaje nowy składnik aktywów w wartości godziwej (ewentualnie skorygowanej o nowe prowizje dotyczące nowopowstałego składnika aktywów) oraz oblicza dla niego nową efektywną stopę procentową;
- Bank klasyfikuje nowo ujmowany składnik aktywów do odpowiedniej kategorii księgowej, stosownie do przyjętego modelu biznesowego oraz zgodnie z wynikiem testu SPPI.

W przypadku dokonania nieistotnych modyfikacji warunków kontraktowych – tzw. Minor Modification, Bank stosuje poniższe zasady:

- Bank ustala nową wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych po modyfikacji oraz odnosi zmianę tej wartości w stosunku do wartości bilansowej brutto sprzed modyfikacji do rachunku zysków i strat, jako wynik z tytułu modyfikacji aktywów finansowych;

- Nowa wartość bilansowa brutto po modyfikacji jest obliczona jako wartość bieżąca wszystkich przepływów pieniężnych po modyfikacji, zdyskontowana oryginalną efektywną stopą procentową dla tego składnika aktywów (lub CEIR dla POCl);
- Poniesione w związku z modyfikacją koszty i prowizje są rozliczane w okresie życia zmodyfikowanego instrumentu zgodnie z zasadami MSSF 9, tj. prowizje, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej będą korygowały efektywną stopę procentową (lub CEIR w przypadku POCl);
- W kolejnych okresach następujących po dokonanej zmianie Bank oblicza wynik odsetkowy z tytułu zmodyfikowanego składnika aktywów stosując oryginalną efektywną stopę procentową dla tego składnika aktywów (sprzed modyfikacji), o ile przy modyfikacji nie została pobrana prowizja stanowiąca integralną część efektywnej stopy procentowej.

Bank każdorazowo bada przesłanki wyżej opisanych zmian, dokumentuje i na ich podstawie odpowiednio klasyfikuje takie aktywa, zgodnie z zapisami wytycznych dotyczących derecognition i minor modification.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia, składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązań finansowych nieklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu, Bank wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie zbycia aktywów, za wyjątkiem:

- a) kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- b) inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające notowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Jeżeli cena rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przepływów pieniężnych.

Zobowiązania finansowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek wynika z bieżących cen kupna.

Wartość godziwa instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach określana jest przy zastosowaniu modeli wyceny. Modele wyceny opcji stosowane są dla instrumentów finansowych o charakterze opcyjnym. Natomiast wyceny instrumentów o charakterze nieopcyjnym oraz dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnych rynkach, dokonuje się bazując na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Głównym parametrem szacunkowym stosowanym do wyceny instrumentów

pochodnych/instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy jest korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Transakcje FX forward, FX swap, IRS i FRA wyceniane są z wykorzystaniem metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych (metoda DCF).

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie. Bank posiada umowy typu ISDA (International Swap Dealer Association), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (z wyłączeniem papierów wartościowych), jeśli są spełnione określone warunki (data i waluta rozliczenia jest taka sama). W 2023 roku, i odpowiednio w 2022 roku, nie wystąpiły przypadki umożliwiające wykonanie kompensaty.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

h) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja jest odnoszona do rachunku zysków i strat metodą liniową. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego. Gruntów oraz środków trwałych w budowie się nie amortyzuje.

Szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności dla podstawowych składników majątku trwałego wynoszą:

• inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat lub do okresu trwania najmu
• budynki	40 lat
• sprzęt komputerowy	3 - 4 lata
• pojazdy samochodowe	5 lat
• pozostałe środki trwałe	5 - 10 lat

Począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. zgodnie z MSSF 16 prawa do użytkowania wynikające z umowy leasingu, ujmowane są przy początkowym ujęciu według kosztu, gdzie koszt obejmuje wartość zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie zapłacone opłaty leasingowe pomniejszone o ewentualne zachęty leasingowe, koszty bezpośrednie oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzeniem renowacji bazowego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu. Leasingobiorca przyjmuje na siebie obowiązek pokrycia tych kosztów w dacie rozpoczęcia albo w wyniku używania bazowego składnika aktywów przez dany okres.

Zobowiązania z tytułu leasingu, ujmowane są w wysokości wartości bieżącej (zdyskontowanej) opłat leasingowych pozostających do zapłaty.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Bank aktywuje pozycje rzeczowych aktywów trwałych, koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Bank uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku aktywów innych niż aktywa finansowe jest wartością równą wartości sprzedaży netto. Wartość sprzedaży netto jest wyznaczona między innymi w oparciu o wyceny przygotowane przez niezależnych rzeczoznawców.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący podlega rozwiązaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość bilansowa aktywa nie przekracza wartości bilansowej, która pomniejszona o kwotę umorzenia, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się, jako przychód w rachunku zysków i strat, chyba, że dany składnik aktywów wykazywany jest w wartości przeszacowanej. Każde odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości przeszacowanego składnika aktywów traktuje się jako zwiększenie nadwyżki z aktualizacji wyceny.

i) Wartości niematerialne

Zgodnie z zapisami MSR 38 składniki wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne posiadające ekonomiczny okres użyteczności dłuższy niż rok, są amortyzowane do rachunku zysków i strat metodą liniową i prezentowane według kosztu nabycia/wytworzenia pomniejszonego o umorzenie. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych, który wynosi od 2-10 lat. Odpisy amortyzacyjne za każdy okres ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Jeżeli w trakcie użytkowania składnika wartości niematerialnych okaże się, że szacowany okres użytkowania nie jest odpowiedni należy dokonać zmiany uprzednio ustalonego okresu amortyzacji.

Weryfikacji okresu amortyzacji Bank dokonuje na koniec każdego roku obrotowego.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako koszty w momencie ich poniesienia.

j) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Bank klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Działalność zaniechana to element działalności Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, oraz stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Banku lub jej geograficzny obszar działalności lub też jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Kwalifikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie, w którym spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży lub gdy została zbyta.

k) Pozostałe składniki bilansu

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonych o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania

Zobowiązania, inne niż zobowiązania finansowe są ujmowane w kwocie wymagającej zapłaty.

Inne zobowiązania

W pozycji innych zobowiązań ujmowane są min. rozrachunki międzybankowe, rozrachunki publiczno-prawne, rezerwy na koszty rzeczowe, inne rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów oraz przychody do rozliczenia w czasie (np. prowizje za wykonane usługi, które są rozliczane do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi).

l) Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa, za wyjątkiem tych które są wykorzystywane do działalności inwestycyjnej.

m) Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji. Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony na pokrycie strat bilansowych.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, z uwzględnieniem podatku dochodowego odroczonego.

n) Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku zawierają wynagrodzenia zasadnicze, nagrody uznaniowe, świadczenia wakacyjne, świadczenia z tytułu opieki medycznej i są ujmowane w rachunku zysków i strat, jako koszty w okresie którego dotyczą.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Do tych świadczeń Bank zalicza między innymi rezerwy na odprawy emerytalne, które oszacowane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana corocznie. Wycena aktuarialna świadczona jest przez profesjonalny podmiot zewnętrzny.

o) Rezerwy

Wymogom szacowania odpisów i rezerw zgodnie z MSSF 9 podlegają zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków, oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również, jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie do wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw, jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodczynny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

p) Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty odsetkowe ujmowane są na zasadzie memoriałowej według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem zapisów MSSF 9, w tym także w zakresie należności zagrożonych utratą wartości. Naliczone odsetki do otrzymania i do zapłacenia są prezentowane w pozycjach bilansu, których odpowiednio dotyczą.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów.

W przypadku ekspozycji kredytowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, z koszyka 1 i 2, dochód odsetkowy jest liczony od wartości bilansowej brutto ekspozycji, dla ekspozycji z koszyka 3 dochód odsetkowy jest liczony od wartości bilansowej netto ekspozycji.

Przychody oraz koszty odsetkowe z tytułu aktywów POCI wyznaczane są za pomocą stopy CEIR, natomiast dla pozostałych aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite za pomocą EIR.

q) Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w związku ze świadczeniem usług finansowych oferowanych przez Bank i klasyfikowane są do następujących kategorii:

- Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej;
- Prowizje za wykonanie usług bankowych;
- Prowizje za wykonanie znaczących czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej rozliczane są w ramach wyniku z tytułu odsetek. Inkrementalne koszty poniesione w procesie akwizycji stanowią bazę rozliczania w czasie łącznie z prowizjami, podlegają rozliczeniu i prezentowane są w ramach wyniku z tytułu odsetek.

Prowizje za wykonanie usług bankowych zaliczane są do wyniku z tytułu prowizji proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi. W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów rewolwingowych, oraz zobowiązań warunkowych, prowizje rozliczane są liniowo w okresie życia produktów (okres ważności limitu kredytowego).

Jednorazowo, w momencie wykonania czynności, Bank rozpoznaje przychody z tytułu prowizji i opłat za czynności bankowe np. za realizację przelewów, zleceń zagranicznych, transakcji kartami płatniczymi i inne o charakterze jednorazowym. Bank zalicza i rozpoznaje w wyniku z tytułu prowizji koszty dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów bankowych, pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń, kosztów ubezpieczeń produktów kredytowych ponoszonych przez Bank oraz kosztów bezpośrednich dotyczących realizacji usług i czynności bankowych.

Przychody z tytułu bancassurance.

Od drugiej połowy 2020 roku Bank nie prowadzi dystrybucji (sprzedaży) ubezpieczeń jako agent ubezpieczeniowy, a jedynie obsługuje portfel aktywnych polis umów indywidualnego ubezpieczenia na życie i indywidualnego ubezpieczenia nieruchomości. W zakresie ubezpieczeń grupowych, dla których Bank występuje w roli ubezpieczającego, ochroną ubezpieczeniową obejmowane są nieruchomości stanowiące zabezpieczenie udzielonych przez Bank kredytów hipotecznych, dla których kredytobiorcy nie dopełnili wymogów umownych, tj. nie dostarczyli do Banku aktualnej polisy ubezpieczenia nieruchomości. Aktywne są także portfele grupowych ubezpieczeń nieruchomości zawartych na wniosek klienta oraz grupowego ubezpieczenia na wypadek utraty pracy, jednak w zakresie tych ubezpieczeń odbywa się jedynie bieżąca obsługa, zaś Bank nie oferuje możliwości przystąpienia do umów ubezpieczenia.

Odnosząc się do istniejącego portfela ubezpieczeń, Bank może występować zarówno w roli ubezpieczającego jak i pośrednika ubezpieczeniowego, jakkolwiek nigdy nie występuje w obu rolach równocześnie przy jednej umowie ubezpieczenia.

Polityka rachunkowości dotycząca ujmowania i rozliczania przychodów i kosztów oferowanych produktów ubezpieczeniowych wynika bezpośrednio z treści ekonomicznej tych produktów i odnosi się do otrzymywanych przez bank opłat stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Opłaty uzyskiwane przez Bank z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, w części bądź w całości zalicza się do wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego, gdy transakcja sprzedaży produktu ubezpieczeniowego jest bezpośrednio powiązana z transakcją sprzedaży instrumentu finansowego. Bank każdorazowo dokonuje analizy warunków transakcji sprzedaży instrumentu finansowego i ubezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie kryteriów powiązania. Bank uznaje dwie lub większą liczbę transakcji za powiązane, mając na uwadze w szczególności następujące kryteria:

- Instrument finansowy jest oferowany przez Bank zawsze z produktem ubezpieczeniowym;
- Produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Bank wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Banku produktu ubezpieczeniowego identycznego, co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym;
- Bank dokonuje również analizy powiązania produktów w sytuacji w której zawarcie umowy ubezpieczenia może być warunkowe i być zależne od zakupu innego

instrumentu finansowego odzwierciedlonego w bilansie. W sytuacji jeżeli kryteria podstawowe wymienione w powyższym akapicie nie dają jednoznacznej odpowiedzi, bank weryfikuje dodatkowe aspekty takie jak: poziom penetracji produktów ubezpieczeniowych w portfelach kredytowych, poziom oprocentowania kredytów oferowanych z ubezpieczeniem i bez ubezpieczenia, liczbę rezygnacji z ubezpieczenia etc.

W przypadku wykazania powiązania dwu lub większej liczby transakcji w oparciu o powyższe kryteria, Bank dokonuje alokacji łącznej wartości należnej z ich tytułu do poszczególnych elementów transakcji, po uprzednim pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która może podlegać zwrotowi, np. w wyniku rezygnacji przez klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Alokacja wynagrodzenia, o której mowa w poprzednim paragrafie, oparta jest o metodę „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego, wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalenie powyższych wartości godziwych oparte jest w jak największym stopniu na danych rynkowych, w szczególności dla:

- Usługi pośrednictwa - na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- Wynagrodzenia z instrumentu finansowego - na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji, bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie, podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- Prowizje agencji ubezpieczeniowych – w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane są w przychodach prowizyjnych w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Gdy istnieje prawdopodobieństwo, iż Bank będzie zobowiązany do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy, prowizja lub jej część jest odraczana i ujmowana jako przychód przez okres ważności polisy,
- Prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego – traktowane są jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

r) Przychody z dywidend

Przychody z tytułu dywidend są rozpoznawane w momencie otrzymania praw do dywidend.

s) Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wynik operacji finansowych zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

t) Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji zawiera:

- zyski i straty powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów w walutach obcych w odniesieniu do kursu średniego NBP dla poszczególnych walut (różnice niezrealizowane),
- zrealizowany wynik na transakcjach walutowych,
- wynik z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- zrealizowany wynik z instrumentów pochodnych.

u) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Banku. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu:

- sprzedaży i likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia,
- aktualizacji majątku trwałego i aktywów do zbycia,
- sprzedaży pozostałych usług,
- otrzymanych i zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien,
- kosztów opłat sądowych, notarialnych i windykacji.

v) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Podatek bieżący obliczany jest w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu. Ponadto dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu. Bank tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie przychód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i wykorzystanie nierozliczonych strat podatkowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się poprzez zastosowanie stawki podatkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści podatkowych.

w) Udzielone i otrzymane zobowiązania warunkowe

Udzielone zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań warunkowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje.

Zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Bank linii kredytowych, w kwocie niewykorzystanej przez klientów oraz zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Bank na rzecz klientów, ujmowane są w zobowiązaniach warunkowych w wysokości wynikającej z umów.

Rezerwy na oszacowane ryzyko prezentowane są w bilansie Banku, w pozycji „Rezerwy”. Ryzyko kredytowe wynikające z udzielonych zobowiązań warunkowych szacowane jest w oparciu o wymogi zawarte w MSSF 9.

Otrzymane zobowiązania warunkowe

W ramach działalności operacyjnej Bank otrzymuje też zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są w otrzymanych zobowiązaniach warunkowych w wysokości wynikającej z umów.

3. Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek

	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
w tys. PLN		
Przychody odsetkowe oraz o charakterze zbliżonym do odsetek		
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	1 242 200	1 143 747
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu, w tym:		
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	420 759	350 296
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	102 534	175 161
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	318 225	175 135
- instrumenty dłużne	821 441	793 451
Razem	1 242 200	1 143 747

Przychody odsetkowe za 2023 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości w wysokości 5 549 tys. zł (w 2022 roku 2 443 tys. zł).

4. Koszty z tytułu odsetek

	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
w tys. PLN		
Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu:	(561 555)	(662 134)
Koszty zobowiązań wobec banków	(190 250)	(87 151)
w tym od zobowiązań podporządkowanych	(100 264)	(58 843)
Koszty zobowiązań wobec klientów	(371 305)	(574 983)
Pozostałe koszty odsetkowe	(1 050)	(1 324)
Razem	(562 605)	(663 458)

5. Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji dotyczące kredytów i pożyczek, wynikają z takich produktów kredytowych, jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne.

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Przychody z tytułu:		
Otwarcia i prowadzenia rachunków oraz operacji rozliczeniowych	72 421	83 114
Pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	631	820
Kredytów i pożyczek	6 096	5 880
Usług banku depozytariusza oraz powierniczych	39 718	35 204
Udzielonych zobowiązań gwarancyjnych	10 316	8 208
Pośrednictwa w sprzedaży produktów wymiany walut	9 146	9 908
Pozostałe	458	1 141
Razem	138 786	144 275

W 2023 r. ani w 2022 r. nie wystąpiły przychody z tytułu opłat od aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W przychodach z tytułu prowizji ujęto przychody z działalności powierniczej w kwocie 30 103 tys. zł za rok 2023 (26 322 tys. zł za rok 2022).

6. Koszty z tytułu prowizji

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Koszty z tytułu:		
Pośrednictwo w sprzedaży produktów bankowych i ubezpieczeniowych	(163)	(244)
Pozostałe koszty ubezpieczeń	(2 023)	(2 254)
Usługi brokerskie	(10 826)	(7 390)
Zleceń płatniczych	(3 308)	(1 763)
Koszty opłaty od sald depozytowych	(16 332)	-
Pozostałe	(303)	(354)
Razem	(32 955)	(12 005)
Wynik z tytułu prowizji	105 831	132 270

W 2023 r. oraz w 2022 r. koszty z tytułu opłat od aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosły odpowiednio 12 tys. zł oraz 52 tys. zł.

W kosztach z tytułu prowizji ujęto koszty działalności powierniczej w kwocie 5 907 tys. zł za rok 2023 (6 317 tys. zł za rok 2022).

7. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Wynik z pozycji wymiany	33 131	54 520
Wynik z instrumentów pochodnych, w tym:	2 571	29 319
Terminowych kontraktów walutowych, w tym:	2 571	29 319
<i>Transakcji FX Forward</i>	<i>(11 321)</i>	16 177
<i>Transakcji FX Swap</i>	13 892	13 142
Razem	35 702	83 839

8. Pozostałe przychody operacyjne

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Przychody z tytułu sprzedaży usług (refaktury)	8 786	8 731
Wynik na sprzedaży/ likwidacji rzecz. aktywów trwałych	235	6 244
Przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań i grzywien	-	25
Przychody operacyjne z tytułu odzyskania środków od unieważnionych umów kredytowych	6 035	-
Pozostałe	2 638	1 044
Razem	17 694	16 044

9. Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Zwiększenie odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania	(123 951)	(173 792)
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	(123 753)	(173 544)
stage I	(4 793)	(8 350)
stage II	(47 934)	(43 526)
stage III	(71 026)	(121 668)
istotna modyfikacja	-	(24)
koszty z windykacji	(198)	(224)
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe dłużnych papierów, w tym:	(3 254)	(5 749)
stage I	(3 254)	(5 749)
Rezerwy na zobowiązania do udzielenia finansowania	(6 597)	(5 718)
Razem zwiększenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe	(133 802)	(185 259)
Zmniejszenie odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania	120 293	145 456
Odwrócenie odpisów na oczekiwane straty kredytowe od kredytów i pożyczek udzielonych klientom, w tym:	110 464	139 695
stage I	30 712	31 918
stage II	22 543	32 658
stage III	57 209	75 119
istotna modyfikacja	14	35
przychody z tyt. odzyskania należ. nieściągalnych	9 815	5 726
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe dłużnych papierów, w tym:	4 526	4 620
stage I	4 526	4 620
Rezerwy na zobowiązania do udzielenia finansowania	5 426	13 833
Razem zmniejszenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe	130 245	163 909
Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych oraz zobowiązań do udzielenia finansowania	(3 557)	(21 350)

10. Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Utworzenie i rozwiązanie rezerw związanych z kredytami walutowymi	(1 074 882)	(541 106)
Pozostałe koszty ryzyka związanego z kredytami walutowymi	(197 938)	(105 611)
Razem	(1 272 820)	(646 717)

Szczegóły dotyczące utworzonych rezerw opisano w nocie 30.

11. Koszty operacyjne

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Koszty pracownicze:	(88 962)	(86 145)
Wynagrodzenia	(74 194)	(73 267)
Świadczenia pracownicze	(14 768)	(12 878)
Pozostałe koszty administracyjne, w tym:	(237 278)	(312 520)
Utrzymania i wynajmu budynków	(13 027)	(6 195)
Eksploatacja systemów informatycznych	(69 791)	(70 881)
Inne usługi obce	(100 504)	(77 899)
Reklama i sponsoring	(2 112)	(2 251)
Łączność	(1 477)	(1 654)
Oplaty na rzecz BFG	(26 853)	(29 904)
Składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-	(71 795)
Podatki i opłaty	(17 378)	(21 237)
Inne	(6 136)	(30 704)
Razem	(326 240)	(398 665)

12. Amortyzacja

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Amortyzacja:		
Rzeczowych aktywów trwałych	(1 694)	(3 431)
Wartości niematerialnych i prawnych	(4 019)	(4 933)
Prawa do użytkowania powierzchni i samochodów	(7 759)	(8 531)
Razem	(13 472)	(16 895)

13. Podatek od niektórych instytucji finansowych

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(22 870)	(48 658)

Z dniem 1 lutego 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych, która objęła m.in. banki oraz zakłady ubezpieczeń. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu ponad 4 miliardy zł, w przypadku banków wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy. Podatek po raz pierwszy został zapłacony za luty 2016 roku. Zapłacony podatek nie stanowi kosztu uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych.

14. Pozostałe koszty operacyjne

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Koszty związane z ryzykiem operacyjnym	(57 435)	(13 577)
Darowizny	(186)	(179)
Wynik na sprzedaży/ likwidacji rzecz. aktywów trwałych	-	-
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	(290)	(37)
Pozostałe	(812)	(1 288)
Razem	(58 723)	(15 081)

15. Podatek dochodowy

w tys. PLN	Okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	Okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r.
Zysk brutto przed opodatkowaniem	(858 918)	(435 279)
Bieżący podatek	(70 540)	(48 386)
Podatek odroczony	130 936	(19 149)
Podatek odroczony dotyczący działalności zaniechanej	-	-
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	60 396	(67 535)
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego		
Zysk przed opodatkowaniem	(858 918)	(435 279)
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku 19%	163 194	82 703
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodu (wg stawki 19%), w tym:	(183 801)	(170 015)
PFRON	(113)	(97)
Podatek bankowy	(4 346)	(9 245)
Koszty na opłatę ostrożnościową BFG, koszty FWK	(5 102)	(19 323)
Koszty składek	(121)	(94)
Pozostałe koszty operacyjne	(35 711)	(160)
Pozostałe koszty rzeczowe i amortyzacji	(1 504)	431
Odpisy oraz strata na sprzedaży wierzytelności, w tym koszty utworzenia rezerwy na kredyty walutowe	(136 904)	(141 527)
Przychody niestanowiące przychodów do opodatkowania (wg stawki 19%)	4 914	17 598
Korekta przychodów - nieotrzymane odsetki	1 600	17 569
Pozostałe przychody operacyjne	3 314	29
Zaniechanie poboru podatku; umorzenie kredytów hipotecznych	11 684	2 168
Korekta przychodów z tytułu unieważnionych umów kredytowych	64 399	-
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego (wg stawki 19%)	6	11
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	60 396	(67 535)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Podatek dochodowy	60 396	(67 535)
Efektywna stopa podatkowa	7,0%	-15,5%

Straty związane z unieważnionymi umowami kredytowymi nie mogą stanowić, co do zasady kosztów uzyskania przychodów, co potwierdza wydana dla Banku interpretacja KIS z dnia 24 listopada 2022 r. nr 0111-KDIB1-2.4010.601.2022.1.MZA, utrzymana w mocy na podstawie wyroku NSA z dnia 6 grudnia 2023 r. II FSK 1658/23.

Natomiast zgodnie z interpretacją w momencie unieważnienia umowy Bankowi przysługuje

korekta przychodów związanego z umową kredytową, które obejmuje podlegające zwrotowi na rzecz klienta odsetki, prowizje oraz spready, jak również zrealizowane oraz niezrealizowane różnice kursowe). Korekty powinna zostać dokonana na podstawie art. 12 ust. 3j ustawy CIT.

W rozliczeniu podatku dochodowego za 2023 Bank uwzględnił korektę przychodów związanych z kredytami unieważnionymi i rozliczonymi w tym roku.

Szacunkowe kwoty do korekty przychodów w związku z unieważnionymi umowami kredytowymi w latach kolejnych, zostały uwzględnione w kalkulacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

16. Zysk(strata) na jedną akcję

	2023 r.	2022 r.
Zysk(strata) za okres (tys. zł)	(798 522)	(502 814)
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	1 945 288 836	1 817 501 439
Zysk(strata) za okres na jedną akcję (w zł)	(0,41049)	(0,27665)
Rozwodniony zysk(strata) za okres na jedną akcję (w zł)	(0,41049)	(0,27665)

Podstawowy zysk(strata) przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Gotówka*	-	-
Środki na rachunkach w Banku Centralnym	1 725 888	4 617 251
Razem	1 725 888	4 617 251

* Gotówka w rozumieniu polskie lub zagraniczne znaki pieniężne (banknoty, monety)

Deklarowana rezerwa obowiązkowa do utrzymywania w okresie obejmującym 31 grudnia 2023 roku wynosiła: 411 767 tys. PLN, a w okresie obejmującym 31 grudnia 2022 roku wynosiła: 675 665 tys. PLN. Rezerwa ta została ustalona jako średnia z dziennych stanów środków klientów za październik 2023 roku (odpowiednio za październik 2022 roku) zgodnie z Art.38 ust. 2 ustawy o NBP. W dniu 8 lutego 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej Uchwałą nr 4/2022 podwyższyła począwszy od 31 marca 2022 r. stopę rezerwy obowiązkowej do poziomu 3,5%, z obowiązującej uprzednio stopy rezerwy obowiązkowej wynoszącej 2,0%.

18. Należności od banków

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg rodzaju

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Rachunek bieżący	33 749	218 451
Lokaty międzybankowe i kredyty udzielone innym bankom (w tym skupione wierzytelności)	334 330	757 698
Należności od banków brutto	368 079	976 149
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	(15)	(61)
- utworzone indywidualnie	-	-
- utworzone grupowo	(15)	(61)
Należności od banków netto	368 064	976 088

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Bieżące	33 749	218 451
Terminowe	334 330	757 698
- do 1 miesiąca	198 701	701 414
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	130 471	-
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	5 158	56 284
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
- powyżej 5 lat	-	-
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	(15)	(61)
Należności od banków netto	368 064	976 088

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na należności od innych banków

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe na należności od innych banków na początek okresu	61	15
Utworzenie odpisów	436	449
Rozwiązanie odpisów	(482)	(403)
Spisanie w ciężar odpisów	-	-
Pozostałe zmiany	-	-
Stan odpisów na oczekiwane straty kredytowe na należności od innych banków na koniec okresu	15	61

Wartość bilansowa brutto i skumulowana utrata wartości w podziale na koszyki

31.12.2023 r.	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			tys. PLN Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	366 435	1 644	-	(15)	(0)	-	368 064

31.12.2022 r.	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			tys. PLN Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	969 588	6 561	-	(60)	(1)	-	976 088

19. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Należności wobec klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Osoby fizyczne	5 972 557	7 280 096
Podmioty gospodarcze	526 561	480 500
Sektor publiczny	-	-
Należności od klientów brutto	6 499 118	7 760 596
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	(242 688)	(216 981)
Należności od klientów netto	6 256 430	7 543 615

Szczegółowy opis zarządzania ryzykiem kredytowym oraz główne informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego zostały przedstawione w Nocie 44.

Należności brutto wobec klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Bieżące	679 728	484 926
Terminowe	5 819 390	7 275 670
- do 1 miesiąca	126 704	117 647
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	74 295	214 264
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	300 582	442 473
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 541 601	2 171 652
- powyżej 5 lat	3 776 208	4 329 634
Razem	6 499 118	7 760 596

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
Stan na 1 stycznia	216 981	366 202
Zmiany w wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe:	25 707	(149 221)
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	123 145	172 646
Należności spisane w ciężar odpisów na oczekiwane straty kredytowe *	(16 165)	(226 599)
Odwroćenie straty z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(109 738)	(138 932)
Korekta z tytułu odsetek impairmentowych	28 465	43 664
Stan na 31 grudnia	242 688	216 981

* Pozycja uwzględnia wartość 725 tys. PLN (w 2022 roku – 2 332 tys. PLN) należności spisanych w związku z transakcjami sprzedaży części portfeli niepracujących kredytów o łącznej wartości bilansowej brutto na dzień sprzedaży 1.473 tys. PLN (w 2022 roku – 4.783 tys. PLN).

Na saldo odpisów na oczekiwane straty kredytowe dotyczące należności od klientów składały się następujące kategorie:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na należności w koszyku I	1 915	3 705
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na należności w koszyku II	13 751	13 440
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na należności w koszyku III	227 022	199 836
Odpisy na oczekiwane straty	242 688	216 981

Podział ekspozycji brutto i odpisów na oczekiwane straty kredytowe na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości i bez rozpoznaną utratą wartości:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Należności z rozpoznaną utratą wartości, brutto	409 575	382 692
Odpisy na oczekiwane straty od należności z rozpoznaną utratą wartości	(227 022)	(199 836)
Należności z rozpoznaną utratą wartości, netto	182 553	182 856
Należności bez rozpoznaną utratą wartości, brutto	6 089 543	7 377 905
Odpisy na oczekiwane straty od należności bez rozpoznaną utratą wartości	(15 666)	(17 146)
Należności bez rozpoznaną utratą wartości, netto	6 073 877	7 360 759
Razem należności od klientów brutto	6 499 118	7 760 597
Razem odpisy na oczekiwane straty	(242 688)	(216 982)
Razem należności od klientów netto	6 256 430	7 543 615

Podział ekspozycji brutto i odpisów na oczekiwane straty kredytowe na koszyki:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Należności w koszyku I brutto	5 536 038	6 707 481
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe na ekspozycje w koszyku I	(1 915)	(3 705)
Należności w koszyku I, netto	5 534 123	6 703 776
Należności w koszyku II brutto	553 505	670 423
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe na ekspozycje w koszyku II	(13 751)	(13 440)
Należności w koszyku II, netto	539 754	656 983
Należności w koszyku III brutto	409 575	382 692
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe na ekspozycje w koszyku III	(227 022)	(199 836)
Należności w koszyku III, netto	182 553	182 856
Razem należności od klientów brutto	6 499 118	7 760 596
Razem odpisy na oczekiwane straty kredytowe	(242 688)	(216 981)
Razem należności od klientów netto	6 256 430	7 543 615

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2023 (w tys. zł) w podziale na linie biznesowe:

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów detalicznych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	6 265 067	649 118	365 911	7 280 096
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	843	-	-	843
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	294 231	33 383	55 890	383 504
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(1 344 259)	(140 948)	(58 280)	(1 543 487)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	(109 095)	(16 214)	(23 090)	(148 399)
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	(76 620)	24 257	52 363	-
Saldo na koniec okresu	5 030 167	549 596	392 794	5 972 557

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów korporacyjnych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	442 415	21 305	16 781	480 501
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	221 842	3 396	-	225 238
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	198 726	-	-	198 726
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(357 882)	(20 022)	-	(377 904)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	-	-	-	-
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	770	(770)	-	-
Saldo na koniec okresu	505 871	3 909	16 781	526 561

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2023 (w tys. zł):

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów detalicznych wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	3 488	13 213	183 055	199 756
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	2	-	-	2
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	(67)	(483)	(884)	(1 434)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(25 571)	26 628	14 004	15 061
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	(1)	9	95	103
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	(92)	(719)	(15 354)	(16 165)
Inne korekty - korekta z tytułu odsetek impairmentowych	-	-	28 434	28 434
Transfery	24 012	(24 904)	892	-
Saldo na koniec okresu	1 771	13 744	210 242	225 757

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności od klientów korporacyjnych
wycenianych w**

zamortyzowanym koszcie za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	216	228	16 780	17 224
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	118	6	-	124
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	(190)	(227)	-	(417)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	-	-	-	-
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	-	-	-	-
Inne korekty - korekta z tytułu odsetek impairmentowych	-	-	-	-
Transfery	-	-	-	-
Saldo na koniec okresu	144	7	16 780	16 931

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od klientów wycenianych w
zamortyzowanym koszcie za rok 2022 (w tys. zł):

**Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od
klientów detalicznych wycenianych w
zamortyzowanym koszcie za rok 2022**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	7 052 237	694 414	534 232	8 280 883
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	3 391	1 242	-	4 633
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	621 588	68 232	111 599	801 419
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(1 338 622)	(130 796)	(64 873)	(1 534 291)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	(21 914)	(13 465)	(237 169)	(272 548)
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	(51 613)	29 490	22 123	-
Saldo na koniec okresu	6 265 067	649 117	365 912	7 280 096

**Zmiana stanu wartości bilansowej brutto należności od
klientów korporacyjnych wycenianych w
zamortyzowanym koszcie za rok 2022**

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	613 963	12 689	16 781	643 433
Zwiększenie z tytułu udzielenia, nabycia	216 601	21 304	-	237 905
Zwiększenie z tytułu wzrostu istniejącego portfela	118 932	-	-	118 932
Zmniejszenie wartości należności na skutek spłat	(510 092)	(9 678)	-	(519 770)
Zmniejszenie z tytułu wydzielenia	-	-	-	-
Zmniejszenie stanu należności w związku ze spisaniem	-	-	-	-
Inne korekty	-	-	-	-
Transfery	3 010	(3 009)	(1)	-
Saldo na koniec okresu	442 414	21 306	16 780	480 500

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie za rok 2022 (w tys. zł):

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności od klientów detalicznych
wycenianych w**

zamortyzowanym koszcie za rok 2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	3 968	16 725	328 439	349 132
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	2	2	-	4
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	(141)	(552)	(1 660)	(2 353)
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(23 447)	11 414	47 837	35 804
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	(12)	115	-	103
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	(62)	(310)	(226 226)	(226 598)
Inne korekty - korekta z tytułu odsetek impairmentowych	-	-	43 664	43 664
Transfery	23 180	(14 182)	(8 998)	-
Saldo na koniec okresu	3 488	13 212	183 056	199 756

**Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty
kredytowe dla należności od klientów korporacyjnych
wycenianych w**

zamortyzowanym koszcie za rok 2022	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	237	52	16 781	17 070
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	181	227	-	408
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	-	-	-	-
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(3)	(21)	-	(24)
Zmiany z tytułu modyfikacji bez zaprzestania ujmowania (netto)	(201)	(27)	(1)	(229)
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	-	-	-	-
Inne korekty - korekta z tytułu odsetek impairmentowych	-	-	-	-
Transfery	3	(3)	-	-
Saldo na koniec okresu	217	228	16 780	17 225

Na koniec 2023 r. i 2022 r. w koszyku 3 znajdowała się ekspozycja POCl o wartości bilansowej brutto 16 046 tys. zł, objęta odpisem na oczekiwane straty kredytowe tej samej kwocie.

20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	84 887	198 775
Razem	84 887	198 775

Szczegółowe informacje dotyczące aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zaprezentowane w Nocie 36 oraz w Nocie 44.

Dodatnia wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Transakcje walutowe	84 887	198 775
- FX spot/forward	21 483	11 777
- FX swap	63 404	186 998
Razem	84 887	198 775

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
do 1 miesiąca	43 007	161 258
powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	25 029	26 879
powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	13 995	8 156
powyżej 1 roku do 5 lat	2 856	2 482
powyżej 5 lat	-	-
Razem	84 887	198 775

21. Inwestycyjne aktywa finansowe

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe		
Dłużne papiery wartościowe	12 708 425	13 930 540
Obligacje Skarbu Państwa	9 410 444	9 934 271
Bony pieniężne NBP	3 297 981	3 996 269
Razem	12 708 425	13 930 540
W tym:		
Instrumenty notowane na aktywnym rynku	9 410 444	9 934 271
Instrumenty nienotowane na aktywnym rynku	3 297 981	3 996 269

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe		
Dłużne papiery wartościowe	12 708 425	13 930 540
o stałej stopie procentowej	4 481 792	5 564 370
o zmiennej stopie procentowej	8 226 633	8 366 170

Zmiana stanu papierów wartościowych przedstawia się następująco:

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Papiery wartościowe		
Saldo na początek okresu	13 930 540	8 613 681
Zwiększenia	133 642 634	370 105 464
- zakup dłużnych papierów wartościowych*	133 370 000	370 008 300
- zwiększenie wartości papierów wartościowych**	272 634	97 164
Zmniejszenia	(134 864 749)	(364 788 605)
- sprzedaż dłużnych papierów wartościowych*	(450 000)	(300 000)
- wykup dłużnych papierów wartościowych*	(134 393 000)	(364 212 300)
- zmniejszenie wartości papierów wartościowych**	(21 749)	(276 305)
Saldo na koniec okresu	12 708 425	13 930 540

*wartości nominalne

**obejmują wycenę rynkową, odsetki i dyskonto

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	13 933 484	-	-	13 933 484
Zwiększenie z tytułu nabycia/wzrostu wyceny	3 753 469	-	-	3 753 469
Zmniejszenie wartości portfela z tytułu wykupów/sprzedaży	(4 976 856)	-	-	(4 976 856)
Transfery	-	-	-	-
Saldo na koniec okresu	12 710 097	-	-	12 710 097

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok 2023

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	(2 944)	-	-	(2 944)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(104)	-	-	(104)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	1 046	-	-	1 046
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	330	-	-	330
Transfery	-	-	-	-
Saldo na koniec okresu	(1 672)	-	-	(1 672)

Zmiana stanu wartości bilansowej brutto dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok 2022

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	8 615 496	-	-	8 615 496
Zwiększenie z tytułu nabycia	7 850 409	-	-	7 850 409
Zmniejszenie wartości portfela z tytułu wykupów\sprzedaży	(2 532 421)	-	-	(2 532 421)
Transfery	-	-	-	-
Saldo na koniec okresu	13 933 484	-	-	13 933 484

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla dłużnych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody za rok 2022

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek okresu	(1 816)	-	-	(1 816)
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(984)	-	-	(984)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania (inne niż spisania)	373	-	-	373
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	(517)	-	-	(517)
Transfery	-	-	-	-
Saldo na koniec okresu	(2 944)	-	-	(2 944)

Bank, będąc uczestnikiem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, utrzymuje obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w wartości nominalnej 49 000 tys. zł (według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w wysokości 49 000 tys. zł). Wartości bilansowe tych obligacji przedstawiały się następująco: 49 353 tys. zł na 31 grudnia 2023 roku oraz 50 597 tys. zł na 31 grudnia 2022 roku. W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji, Bank utrzymuje ponadto obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31.12.2023 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 204 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 50 433 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 654 tys. zł oraz 60 180 tys. zł. Na dzień 31.12.2022 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 206 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 50 433 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 484 tys. zł oraz 62 111 tys. zł.

22. Rzeczowe aktywa trwałe

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wypożyczenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto					
Stan na dzień 01.01.2023 r.	7 535	19 198	2 514	840	30 087
Zwiększenia (z tytułu)	9 002	2 072	334	11 328	22 736
<i>Zakupy</i>	-	2 072	334	11 328	13 734
<i>Rozliczenie inwestycji</i>	9 002	-	-	-	9 002
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(1 219)	(239)	(9 002)	(10 460)
<i>Zbycia</i>	-	-	-	-	-
<i>Likwidacji</i>	-	(1 219)	(239)	-	(1 458)
<i>Rozliczenie inwestycji</i>	-	-	-	(9 002)	(9 002)
Stan na dzień 31.12.2023 r.	16 537	20 051	2 609	3 166	42 363

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wypożyczenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto					
Stan na dzień 01.01.2022 r.	11 794	27 587	2 822	-	42 203
Zwiększenia (z tytułu)	632	676	628	840	2 776
<i>Zakupy</i>	632	676	628	840	2 776
<i>Rozliczenie inwestycji</i>	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(4 891)	(9 065)	(936)	-	(14 892)
<i>Zbycia</i>	(4 891)	(1 038)	-	-	(5 929)
<i>Likwidacji</i>	-	(8 027)	(936)	-	(8 963)
<i>Inne zmiany</i>	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2022 r.	7 535	19 198	2 514	840	30 087

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wypośaenie	Środki trwale w budowie	Razem
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości					
Stan na dzień 01.01.2023 r.	6 605	17 527	2 514	-	26 646
Amortyzacja	630	730	334	-	1 694
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-
Sprzedaż/likwidacja	-	(1 212)	(239)	-	(1 451)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2023 r.	7 235	17 045	2 609	-	26 889
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości					
Stan na dzień 01.01.2022 r.	11 396	23 858	2 822	-	38 076
Amortyzacja	161	2 642	628	-	3 431
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(61)	-	-	-	(61)
Sprzedaż/likwidacja	(4 891)	(8 973)	(936)	-	(14 800)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2022 r.	6 605	17 527	2 514	-	26 646
Wartość bilansowa					
Na dzień 01.01.2022 r.	398	3 729	-	-	4 127
Na dzień 31.12.2022 r.	930	1 671	-	840	3 441
Wartość bilansowa					
Na dzień 01.01.2023 r.	930	1 671	-	840	3 441
Na dzień 31.12.2023 r.	9 302	3 006	-	3 166	15 474

w tys. PLN	Prawo do użytkowania powierzchni biurowej	Prawo do użytkowania środków transportu	Razem
Wartość brutto			
Stan na dzień 01.01.2023 r.	73 711	3 876	77 587
Zwiększenia (z tytułu)	1 746	3 257	5 003
Przyjęcie nowego prawa do użytkowania	1 746	3 257	5 003
Inne zmiany	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(8)	(726)	(734)
Likwidacji	(8)	(726)	(734)
Inne zmiany	2 500	-	2 500
Stan na dzień 31.12.2023 r.	77 949	6 407	84 356

w tys. PLN	Prawo do użytkowania powierzchni biurowej	Prawo do użytkowania środków transportu	Razem
Wartość brutto			
Stan na dzień 01.01.2022 r.	51 881	3 973	55 854
Zwiększenia (z tytułu)	22 066	991	23 057
Przyjęcie nowego prawa do użytkowania	22 066	991	23 057
Inne zmiany	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(236)	(1 088)	(1 324)
Likwidacji	(236)	(1 088)	(1 324)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2022 r.	73 711	3 876	77 587
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Prawo do użytkowania powierzchni biurowej	Prawo do użytkowania środków transportu	Razem
Stan na dzień 01.01.2023 r.	41 354	2 390	43 744
Amortyzacja	6 739	1 020	7 759
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(1 560)	-	(1 560)
Sprzedaż/Likwidacja	(6)	(644)	(650)
Inne zmiany	1 424	-	1 424
Stan na dzień 31.12.2023 r.	47 951	2 766	50 717
Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Prawo do użytkowania powierzchni biurowej	Prawo do użytkowania środków transportu	Razem
Stan na dzień 01.01.2022 r.	34 404	2 575	36 979
Amortyzacja	7 638	893	8 531
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(452)	-	(452)
Sprzedaż/Likwidacja	(236)	(1 078)	(1 314)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2022 r.	41 354	2 390	43 744
Wartość bilansowa			
Na dzień 31.12.2022 r.	32 357	1 486	33 843
Na dzień 31.12.2023 r.	29 998	3 641	33 639

23. Wartości niematerialne

w tys. PLN	Oprogramow anie	Nakłady	Ogółem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2023 r.	183 795	861	184 656
Zakupy	218	1 541	1 759
Rozliczenie inwestycji	1 151	(1 151)	-
Likwidacja	-	-	-
Inne zwiększenia, korekty	-	-	-
Stan na 31.12.2023 r.	185 164	1 251	186 415

w tys. PLN	Oprogramow anie	Nakłady	Ogółem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2022 r.	180 926	3 172	184 098
Zakupy	304	400	704
Rozliczenie inwestycji	2 711	(2 711)	-
Likwidacja	(146)	-	(146)
Inne zwiększenia, korekty	-	-	-
Stan na 31.12.2022 r.	183 795	861	184 656

Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Oprogramow anie	Nakłady	Ogółem
Stan na 01.01.2023 r.	174 540	714	175 254
Amortyzacja	4 019	-	4 019
Odpis z tyt. utraty wartości	1 004	(714)	290
Likwidacja	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-
Stan na 31.12.2023 r.	179 563	-	179 563

Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Oprogramow anie	Nakłady	Ogółem
Stan na 01.01.2022 r.	169 483	948	170 431
Amortyzacja	4 933	-	4 933
Odpis z tyt. utraty wartości	270	(234)	36
Likwidacja	(146)	-	(146)
Inne zmiany	-	-	-
Stan na 31.12.2022 r.	174 540	714	175 254

Wartość bilansowa	Oprogramowanie	Nakłady	Ogółem
Na 01.01.2022 r.	11 443	2 224	13 667
Na 31.12.2022 r.	9 255	147	9 402
Wartość bilansowa			
Na 01.01.2023 r.	9 255	147	9 402
Na 31.12.2023 r.	5 601	1 251	6 852

W 2023 roku Bank poniósł nakłady na środki trwałe w kwocie 13 734 tys. zł, natomiast nakłady na wartości niematerialne i prawne w 2023 r. wyniosły 1 759 tys. zł. Planowane do poniesienia w 2024 roku kwoty nakładów na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wynoszą odpowiednio 21 678 tys. zł oraz 2 839 tys. zł.

24. Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Na dzień 31.12.2023 r. ani na dzień 31.12.2022 r. nie występują należności z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych.

25. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	209 256	114 382
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(40 976)	(33 631)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	168 280	80 751

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.	Zmiana w 2023 r.
Ujemne różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań			
Naliczone odsetki do zapłacenia	50 383	32 527	17 856
<i>Odsetki od zobowiązań wobec banków</i>	23 365	12 685	10 680
<i>Odsetki od pożyczki podporządkowanej</i>	25 546	18 106	7 440
<i>Odsetki od depozytów i rachunków klientów (podmioty niefinansowe i budżet)</i>	1 472	1 736	(264)
Rezerwy na koszty	87 359	79 346	8 013
Odpisy aktualizujące ekspozycje kredytowe i wartość godziwą instrumentów finansowych	578 509	166 397	412 112
Przychody pobierane z góry	6 292	8 043	(1 751)
Różnica pomiędzy wartością księgową i podatkową środków trwałych	(921)	9 370	(10 291)
Przychody należne za rok bieżący otrzymane w roku następnym z tyt. wynagrodzenia za usługi finansowe	2 446	1 880	566
Przychody z tytułu unieważnionych umów kredytowych - do korekty	327 658	-	327 658
Kwota kosztów podlegająca limitowaniu wg art. 15e - do odliczeniu w latach 2022-2026 wg art. 15e ust. 9	8 610	34 972	(26 362)
Wycena aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	41 009	269 477	(228 468)
Razem	1 101 345	602 012	499 333
Stawka podatku	19%	19%	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	209 256	114 382	94 874
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	7 792	51 201	(43 409)
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	201 464	63 181	138 283

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.	Zmiana w 2023 r.
Dodatnie różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań			
Naliczone odsetki do otrzymania	111 597	80 038	31 559
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	66 667	48 786	17 881
Koszty zapłacone z góry	36 467	46 313	(9 846)
Przychód z tytułu IBNR	934	1 867	(933)
Razem	215 665	177 004	38 661
Stawka podatku	19%	19%	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	40 976	33 631	7 346
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	-	-	-
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	40 976	33 631	7 346
Razem odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny			(43 409)
Razem odniesione na rachunek zysków i strat			130 937
RAZEM wpływ podatku odroczonego na rachunek zysków i strat			130 937

26. Pozostałe aktywa

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Dłużnicy różni netto, w tym:	27 697	24 971
<i>Należność od ubezpieczycieli</i>	13	20
Rozliczenia międzyokresowe czynne	5 343	4 496
Należności publiczno-prawne	1 234	961
Rozliczenia międzybankowe	252	317
Należności z tyt. zabezpieczeń EMIR	31 270	124 200
Przychody do otrzymania, w tym:	9 369	9 215
<i>Należności od podmiotów z Grupy</i>		
DB	4 621	4 292
Inwestycje w podleasing	-	1 075
Razem	75 165	165 235

Linie Dłużnicy różni netto, Rozliczenia międzybankowe oraz Należności z tyt. zabezpieczeń EMIR stanowią instrumenty finansowe w świetle MSSF 9.

Struktura wiekowa salda dłużników różnych

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Nieprzeterminowane	27 697	24 971
Przeterminowane do roku	-	-
Przeterminowane od 1 do 3 lat	-	-
Przeterminowane od 3 do 5 lat	-	-
Przeterminowane powyżej 5 lat	-	-
Dłużnicy różni brutto	27 697	24 971
Odpisy z tyt. utraty wartości	-	-
Dłużnicy różni netto	27 697	24 971

Należności od dłużników różnych są sklasyfikowane w koszyku 1.

27.Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
W rachunku bieżącym	509 035	214 589
Depozyty terminowe	2 607 441	3 804 693
Pożyczki i kredyty otrzymane	-	-
Razem	3 116 476	4 019 282

Zobowiązania wobec banków według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Bieżące	509 035	214 589
Terminowe	2 607 441	3 804 693
- do 1 miesiąca	21 121	384 889
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	-	-
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	10 317	117 699
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 683 649	2 612 117
- powyżej 5 lat	892 354	689 988
Razem	3 116 476	4 019 282

28. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
<i>W rachunku bieżącym</i>		
Osoby fizyczne	-	-
Podmioty gospodarcze	11 194 951	17 021 602
Sektor publiczny	-	-
Razem rachunki bieżące	11 194 951	17 021 602
<i>Depozyty terminowe</i>		
Osoby fizyczne	3 887	4 484
Podmioty gospodarcze	1 470 441	1 463 341
Sektor publiczny	-	-
Razem depozyty terminowe	1 474 328	1 467 825
Razem	12 669 279	18 489 427

Zobowiązania wobec klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Bieżące	11 194 951	17 021 602
Terminowe	1 474 328	1 467 825
- do 1 miesiąca	1 151 789	1 164 855
- powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	177 920	20 042
- powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	144 619	282 928
- powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
- powyżej 5 lat	-	-
Razem	12 669 279	18 489 427

29. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Ujemna wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Transakcje walutowe	67 139	166 996
- FX spot/forward	32 943	23 584
- FX swap	34 196	143 412
Razem	67 139	166 996

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności:

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
do 1 miesiąca	33 890	142 882
powyżej 1 miesiąca do 3-ch miesięcy	17 627	15 784
powyżej 3-ch miesięcy do 1 roku	13 048	6 519
powyżej 1 roku do 5 lat	2 574	1 811
powyżej 5 lat	-	-
Razem	67 139	166 996

Kompensowanie instrumentów finansowych

	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych / udzielonych)	Wartość netto
31.12.2023 r.				
w tys. PLN				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	84 887	4 498	-	80 389
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	67 139	4 498	-	62 641
	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych / udzielonych)	Wartość netto
31.12.2022 r.				
w tys. PLN				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	198 775	16 742	-	182 033
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	166 996	16 742	-	150 254

30. Rezerwy

w tys. PLN	Rezerwy na odprawy emerytalne	Rezerwy na zobowiązania warunkowe	Rezerwy na postępowania sądowe i ryzyko prawne związane z mieszkaniowymi kredytami hipotecznymi denominowanymi w walucie obcej	Rezerwy na pozostałe sprawy sporne	Rezerwa na koszty związane z restrukturyzacją	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2023 roku	875	1 789	1 387 855	7 315	979	1 398 813
Rezerwy utworzone w ciągu roku	1 242	6 597	1 186 704	12 410	-	1 206 953
Rezerwy rozwiązane w ciągu roku	(875)	(5 426)	-	-	-	(6 301)
Rezerwy wykorzystane w ciągu roku	-	-	(103 298)	(6 703)	(537)	(110 538)
Inne zmiany	-	-	(226)	-	-	(226)
Stan na 31 grudnia 2023 roku	1 242	2 960	2 471 035	13 022	442	2 488 701
Stan na 1 stycznia 2022 roku	908	9 903	864 270	7 315	1 421	883 817
Rezerwy utworzone w ciągu roku	875	5 718	632 675	-	-	639 268
Rezerwy rozwiązane w ciągu roku	(908)	(13 832)	-	-	-	(14 740)
Rezerwy wykorzystane w ciągu roku	-	-	(91 570)	-	(442)	(92 012)
Inne zmiany	-	-	(17 520)	-	-	(17 520)
Stan na 31 grudnia 2022 roku	875	1 789	1 387 855	7 315	979	1 398 813

W roku 2023 Bank dokonał zmiany prezentacji Rezerw na koszty ugód z Rezerw na sprawy sporne do Rezerw na postępowania sądowe i ryzyko prawne związane z mieszkaniowymi kredytami hipotecznymi denominowanymi w walucie obcej. Dane porównawcze zostały odpowiednio przekształcone (kwota przesunięcia to 1 174 tys. PLN).

Rezerwy na zobowiązania warunkowe

W pozycji „rezerwy na zobowiązania warunkowe” ujęte zostały rezerwy na oczekiwane straty kredytowe dotyczące ekspozycji wynikających z udzielonych gwarancji i zobowiązań do udzielenia finansowania.

Rezerwy na sprawy sporne

Łączna wartość przedmiotu sporu we wszystkich sprawach sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego, wynosiła na dzień 31 grudnia 2023 r. 2,8 miliarda złotych, a na dzień 31 grudnia 2022 r. 1,76 miliarda złotych.

Na kwotę tę składają się głównie postępowania w sprawach dotyczących walutowych kredytów hipotecznych, których na dzień 31 grudnia 2023 r. wszczętych było 4757 o łącznej kwocie wartości przedmiotu sporu 2,78 miliarda złotych, wobec 3080 spraw na kwotę 1,75 miliarda złotych według stanu na 31 grudnia 2022 r.

Bank na bieżąco tworzy indywidualne rezerwy na toczące się postępowania sądowe, w przypadku których, według szacunków Banku, prawdopodobieństwo konieczności wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50% (za wyjątkiem portfela pozwów o unieważnienie umowy do kredytów CHF gdzie zgodnie z funkcjonującym w Banku modelem tworzona jest rezerwa portfelowa na sprawy sądowe). Na dzień 31 grudnia 2023 r. na poczet spraw, których przedmiotem są roszczenia inne niż dotyczące walutowych kredytów hipotecznych oraz decyzji wydanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bank utworzył rezerwy w kwocie 332 tysięcy złotych.

Rezerwy indywidualne nie są tworzone przez Bank w odniesieniu do spraw dotyczących walutowych kredytów hipotecznych w CHF, w przypadku których Bank utrzymuje, w oparciu o ustalony wewnętrznie model, rezerwę dodatkową na ryzyko związane z niekorzystnymi prawomocnymi rozstrzygnięciami w istniejących oraz przyszłych sporach sądowych. Kwota szacunku dodatkowej rezerwy na przyszłe sprawy sporne jest oparta o model kalkulacji najbardziej prawdopodobnego scenariusza potencjalnych strat Banku z tytułu niekorzystnych wyroków prawomocnych w sprawach mogących wystąpić w dającej się przewidzieć przyszłości, w szczególności scenariusz ten nie zakłada poniesienia przez Bank kosztów ewentualnych ugód, z uwagi na fakt, iż Bank nie podjął decyzji zakładającej udział Banku w tego typu programach (wyjątek stanowią tutaj rozstrzygnięcia spraw sądowych zakończone ugodą z klientem na etapie procesu sądowego z uwagi na obecny już, złożony pozew i roszczenie klienta). Opis założeń modelu został zamieszczony w nocie 2 pkt. d) Wartości szacunkowe.

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. 3 sprawy przeciwko Bankowi dotyczące walutowych kredytów hipotecznych zakończyły się prawomocnym orzeczeniem korzystnym dla Banku, natomiast w 212 sprawach zapadły prawomocne wyroki niekorzystne, przy czym przez wyroki niekorzystne należy rozumieć wyroki unieważniające umowę kredytu, przewidujące przewalutowanie kredytu lub prowadzące do zbliżonego skutku ekonomicznego.

Bank prowadził regularny monitoring oszacowań modelu w kontekście obserwowanych faktycznych notowań kluczowych parametrów i zmiennych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., kwota rezerwy portfelowej wynosiła 1,38 miliarda złotych i w wyniku prowadzonego monitoringu uległa istotnemu zwiększeniu do kwoty 2,44 miliarda złotych wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Jednym z czynników wpływających na wzrost rezerwy był większy niż zakładany napływ nowych pozwów w zakresie przedmiotowego portfela (utrzymujące się wysokie prawdopodobieństwo pozwania Banku przez kredytobiorców), zmiany postaci stosowanego modelu, szczególnie w zakresie wielkości oczekiwanej straty w wyniku końcowego rozliczenia z klientem (w ślad za zmianami w otoczeniu prawnym i obserwacjami z otrzymywanych przez Bank wyroków prawomocnych,

m.in. rezygnacja z uwzględnienia odzysku z wynagrodzenia za korzystanie z kapitału po orzeczeniu TSUE w sprawie C-520/21 z dn. 15.06.2023, jak również uwzględnienie całkowitych spłat historycznych dokonywanych przez klientów), a także zmiana trendu prawomocnego orzecznictwa na korzyść pozywających, widoczna w danych rynkowych odnośnie do statystyk orzeczeń w podobnych sprawach przeciwko innym bankom.

W roku 2023 Bank zawiązał także rezerwy dotyczące pozwów w zakresie kredytów w EUR z uwagi na zaobserwowane roszczenia klientów. Ocena ryzyka przegrania sporu i w następstwie tej oceny proces zawiązywania rezerw w odniesieniu do postępowań dotyczących kredytów udzielonych w innych walutach (tj. głównie w EUR) ma charakter indywidualny. Bank podjął taką decyzję, z uwagi na dokonaną obserwację, iż wskaźnik przegrywalności tych umów jest istotnie korzystniejszy dla Banku, stąd utrzymywanie ich w modelu niezasadnie poprawiałoby statystyki dla kredytów w CHF. Bank traktuje obecną sytuację jako potencjalnie przejściową i w przypadku osiągnięcia odpowiedniej ilości obserwacji rozpocznie pracę nad budową modelu także dla tej populacji umów. W okresie od stycznia do 31.12.2023 roku wpłynęło łącznie 148 pozwów dotyczących kredytów w EUR o łącznej wartości przedmiotu sporu ponad 60 milionów złotych, dla których na dzień 31.12.2023 r. zostały ustanowione rezerwy indywidualne o łącznej wysokości 27,6 milionów złotych.

W stosunku do Banku nie toczą się postępowania grupowe w zakresie walutowych kredytów hipotecznych.

Bank ujął rezerwę na sprawy sporne związane z kredytami walutowymi w linii Koszty ryzyka prawnego związanego z kredytami walutowymi, przy czym koszt utworzenia tej rezerwy co do zasady, trwale nie jest kosztem uzyskania przychodów.

Kwota rezerwy na sprawy sporne została uwzględniona częściowo w kalkulacji aktywa z tytułu podatku odroczonego, w odniesieniu do odsetek za opóźnienie oraz w odniesieniu części do sporów, które, zgodnie z szacunkami Banku zostaną rozwiązane poprzez zawarcie ugód z kredytobiorcami.

Dodatkowo w kalkulacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego Bank uwzględnił kwotę przychodów obejmujących przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu prowizji oraz zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych ujętych uprzednio w kalkulacji wyniku podatkowego jako przychody podatkowe dot. umów walutowych kredytów hipotecznych, które w związku z unieważnieniem umów kredytowych będą mogły zostać skorygowane.

Decyzją z dnia 28 lutego 2023 r. Prezes UOKiK uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Banku polegające na wprowadzeniu konsumentów w błąd, w związku z rozpowszechnianiem nieprawdziwych informacji co do zmiany postanowień wskazanych w decyzji poprzez przesłanie we wrześniu 2019 r. do konsumentów informacji o jednostronnych zmianach tych postanowień, podczas, gdy w ocenie Prezesa UOKiK, Bank nie jest uprawniony do ich jednostronnej zmiany, z uwagi na to, że spełniają one cechy postanowień niedozwolonych, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową. Prezes UOKiK w decyzji nałożył na Bank szereg obowiązków, w tym obowiązek zwrotu opłat pobranych na podstawie postanowień wskazanych w decyzji, jak również nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 5,75 mln zł. Decyzja jest nieprawomocna, bowiem w dniu 3 kwietnia 2023 r. Bank wniósł odwołanie od decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Na powyższą sprawę Bank utworzył rezerwę w łącznej kwocie 7,7 mln zł.

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2020 r. Prezes UOKiK uznał wskazane w decyzji postanowienia wzorców stosowanych przez Bank za niedozwolone postanowienia umowne i zakazał ich stosowania, jak również m.in. nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 4,9 mln zł. Decyzja Prezesa UOKiK jest nieprawomocna, bowiem Bank wniósł odwołanie od decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wyrokiem z dnia 12 października 2022 r. Sąd okręgowy oddalił odwołanie Banku. Bank wniósł odwołanie od tego wyroku. Postępowanie przed Sądem Apelacyjnym zakończyło się wyrokiem z dnia 6 września

2023 roku. W dniu 11 września 2023 roku Sąd Apelacyjny wydał postanowienie, w którym wstrzymał skuteczność wyroku z dnia 6 września 2023 do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Bank wniósł skargę kasacyjną w przewidzianym terminie..

Na powyższą sprawę Bank utworzył rezerwę w łącznej kwocie 5,6 mln złotych.

Decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 grudnia 2018 r. w której Prezes UOKiK uznał wskazane w decyzji postanowienia wzorców umów, aneksów do umów kredytów i pożyczek hipotecznych denominowanych do walut obcych za niedozwolone postanowienia umowne i zakazał ich stosowania, jak również m.in. nałożył na Bank karę pieniężną w wysokości 6 982 tys. zł. Bank wniósł odwołanie od decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i utworzył rezerwę na pełną kwotę kary pieniężnej. Wyrokiem z dnia 22 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił decyzję Prezesa UOKiK z dnia 31 grudnia 2018 r. Wyrokiem z dnia 27 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyrok Sądu Okręgowego i podtrzymał decyzję Prezesa UOKiK niemal w całości, przy czym obniżył karę pieniężną nałożoną na Bank do kwoty 1,74 mln zł. Na wniosek Banku, Sąd Apelacyjny wstrzymał jednak wykonalność wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

Na powyższą sprawę Bank utworzył rezerwę w kwocie 1,75 mln złotych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w toku było postępowanie wszczęte przez Prezesa UOKiK w dniu 10 września 2019 r. w sprawie o uznanie za niedozwolone stosowanych przez Bank postanowień wzorców umowy kredytu/pożyczki oraz regulaminów, przewidujących możliwość zmiany przez Bank tych wzorców. Na dzień 31 grudnia 2023 r. we wskazanym wyżej postępowaniu decyzja nie została wydana przez Prezesa UOKiK.

15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok, w którym stwierdził, iż w przypadku unieważnienia umowy kredytowej, bank nie może domagać się od konsumenta zwrotu żadnych kwot poza zwrotem kwoty kapitału kredytu, a w szczególności nie jest bankowi należne wynagrodzenie za korzystanie z kapitału. Jednocześnie TSUE stwierdził, iż z roszczeniem tego typu może wystąpić konsument-kredytobiorca. Bank, w związku z powyższym nie będzie dochodził wynagrodzenia od klientów.

Rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją

Na dzień bilansowy Bank utworzył rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją, których saldo wynosiło 442 tys. zł, i dotyczyły one kosztów związanych z restrukturyzacją zatrudnienia. Na dzień 31 grudnia 2022 r. rezerwy te wynosiły 978 tys. zł.

31.Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Na dzień 31.12.2023 r. występuje zobowiązanie z tytułu podatku od osób prawnych w kwocie 60 986 tys. zł (na dzień 31.12.2022 r. występowało zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych w kwocie 35 227 tys. zł).

32. Pozostałe zobowiązania

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Rozrachunki międzybankowe	31 742	40 980
Wierzyciele różni	4 678	8 887
Rozrachunki publiczno-prawne	8 364	11 825
Pozostałe rozrachunki	7 398	10 386
Zobowiązania z tyt. zabezpieczeń EMIR	72 336	164 977
Zobowiązania z tyt. umów leasingowych	28 586	37 802
Koszty do zapłacenia i pozostałe, w tym:	144 893	137 383
na nagrody i premie	11 545	13 947
opłaty BFG (zobowiązanie do zapłaty)	58 638	58 638
na koszty usług informatycznych i telekomunikacyjnych	12 182	11 613
na koszty współużytkowanych przez Bank globalnych systemów biznesowych i projektów	25 932	34 705
na niewykorzystane urlopy	3 425	3 244
na pozostałe koszty do zapłacenia	16 562	14 308
pozostałe	16 609	928
Przychody pobierane z góry	1 818	1 945
Razem	299 815	414 185

33. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane obejmują na dzień bilansowy jedną pożyczkę podporządkowaną otrzymaną od Jednostki Dominującej w dniu 29 kwietnia 2016 roku z 10 – letnim okresem wymagalności. Bank uzyskał w dniu 24 maja 2016 r. zgodę KNF na zaliczenie kwoty pochodzącej z pożyczki do funduszy uzupełniających, dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności.

Podmiot udzielający finansowania: Deutsche Bank AG	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2023 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązań na dzień 31.12.2023 r.
Kapitał	300 000	EUR	8,104	29.04.2026 r.	1 304 400
Odsetki	5 875	EUR	x	x	25 546
Razem	305 875	EUR	x	x	1 329 946

Podmiot udzielający finansowania: Deutsche Bank AG	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2022 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązań na dzień 31.12.2022 r.
Kapitał	300 000	EUR	5,325	29.04.2026 r.	1 406 970
Odsetki	3 861	EUR	x	x	18 106
Razem	303 861	EUR	x	x	1 425 076

**Zmiana stanu zobowiązań z tytułu
pożyczek podporządkowanych (w
tys. zł)**

	2023 r.	2022 r.
Stan na początek okresu	1 425 076	1 391 801
Zwiększenia z tytułu:	100 264	85 993
- pożyczki otrzymane	-	-
- odsetki od pożyczek otrzymanych	100 264	58 843
- różnice kursowe	-	27 150
Zmniejszenia z tytułu:	(195 394)	(52 718)
- spłata pożyczek	-	-
- spłata odsetek	(92 824)	(52 718)
- różnice kursowe	(102 570)	-
okresu	1 329 946	1 425 076

34. Kapitał akcyjny

w PLN	Akcje zwykłe	
	2023 r.	2022 r.
Akcje wyemitowane, na dzień 1 stycznia – w pełni opłacone	1 876 449 384	1 744 449 384
Akcje wyemitowane, na dzień 31 grudnia – w pełni opłacone	1 959 649 384	1 876 449 384

KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA)

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej (w tys. PLN)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
I	imienne zwykłe	1 000 000	1 000	gotówka	04-11-1991	01-01-1992
II	zwykłe na okaziciela	2 500 000	2 500	gotówka	24-11-1992	01-01-1993
III seria A	imienne zwykłe	250 000	250	gotówka	26-08-1993	01-01-1993
III seria B	imienne zwykłe	304 960	305	aport	30-11-1993	01-01-1994
III seria C	zwykłe na okaziciela	189 465	189	gotówka	30-11-1993	01-01-1994
III seria D	imienne zwykłe	288 883	289	gotówka	30-11-1993	01-01-1993
III seria E	zwykłe na okaziciela	1 300 000	1 300	gotówka	16-02-1994	01-01-1994
III seria F	zwykłe na okaziciela	1 666 692	1 667	gotówka	13-04-1994	01-01-1994
IV	zwykłe na okaziciela	1 971 068	1 971	gotówka	16-06-1994	01-01-1994
V	zwykłe na okaziciela	3 031 014	3 031	gotówka	30-12-1994	01-01-1995
VI	imienne zwykłe	1 671 915	1 672	aport	23-06-1997	01-01-1997
VII seria A	zwykłe na okaziciela	14 261 897	14 262	gotówka	22-12-1997	01-01-1998
VIII seria AA	zwykłe na okaziciela	235 000 000	235 000	gotówka	20-03-2000 25-07-2000	01-01-2000
IX seria BB	zwykłe na okaziciela	34 620 975	34 621	gotówka	28-07-2000	01-01-2000
X	zwykłe na okaziciela	38 215 967	38 216	gotówka	28-12-2001	01-01-2002
Umorzenie akcji	zwykłe na okaziciela	-150 568 503	-150 569	umorzenie dobrowolne, nieodpłatne	27-10-2004	nie dotyczy
XI	imienne zwykłe	89 000 000	89 000	gotówka	18-08-2005	01-01-2005
XII	imienne zwykłe	121 951 219	121 951	gotówka	29-11-2006	01-01-2007
XIII	imienne zwykłe	185 000 000	185 000	gotówka	26-09-2007	01-01-2008
XIV	imienne zwykłe	257 013 000	257 013	gotówka	07-09-2009	01-01-2010
XV	imienne zwykłe	193 000 000	193 000	gotówka	26-05-2010	01-01-2011
XVI	imienne zwykłe	167 000 000	167 000	gotówka	03-12-2010	01-01-2011
XVII	imienne zwykłe	121 860 972	121 861	gotówka	25-08-2011	01-01-2012
XVIII	imienne zwykłe	300 000 000	300 000	gotówka	25-10-2011	01-01-2012
XIX	imienne zwykłe	30 919 860	30 920	gotówka	27-04-2012	01-01-2013
XX	imienne zwykłe	0	0	gotówka	22-06-2012	01-01-2013
XXI	imienne zwykłe	0	0	przejęcie w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH	31-01-2014	01-01-2013
XXII	imienne zwykłe	40 000 000	40 000	gotówka	20-04-2018	01-01-2018
XXIII	imienne zwykłe	53 000 000	53 000	gotówka	23-08-2018	01-01-2018
XXIV	imienne zwykłe	132 000 000	132 000	gotówka	30-06-2022	01-01-2022
XXV	imienne zwykłe	83 200 000	83 200	gotówka	2023-03-29	01-01-2023
Liczba akcji, razem		1 959 649 384				
Kapitał akcyjny, razem			1 959 649			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 PLN						

Na dzień bilansowy Bank nie posiadał akcji uprzywilejowanych.

W dniu 16 kwietnia 2024 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 139 200 tys. zł poprzez emisję 139 200 tys. szt. akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda (Akcje Dwudziestej Szóstej Emisji). Cena emisyjna 1 akcji wyniosła 5 zł. Stosowny wniosek o rejestrację podwyższenia kapitału został złożony w KRS w dniu 17 kwietnia 2024 r. Następnie, w dniu 23 kwietnia 2024 r. Sąd dokonał odpowiedniego wpisu do rejestru sądowego, zgodnie z wnioskiem Banku.

35. Pozostałe kapitały

	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Kapitał zapasowy	174 992	345 443
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	174 992	345 443
Pozostały kapitał zapasowy	-	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	106 189	106 189
Kapitał rezerwowy	49 770	49 770
Fundusz ogólnego ryzyka	56 419	56 419
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym	(31 546)	(215 332)
wycena portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	(39 338)	(266 533)
podatek odroczony	7 792	51 201
Zyski zatrzymane	(798 522)	(502 814)
wynik za okres	(798 522)	(502 814)
Razem	(548 887)	(266 514)

Intencją Zarządu jest zarekomendowanie Radzie Nadzorczej podjęcie uchwały w sprawie pokrycia straty za rok 2023 z kapitału zapasowego, rezerwowego, natomiast niepokrytą część straty z zysków z przyszłych okresów.

Na dzień bilansowy Bank nie posiadał zobowiązań z tytułu zadeklarowanych, niewypłaconych dywidend.

36. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Przy wycenie instrumentów finansowych do wartości godziwej Bank kieruje się hierarchią wprowadzoną przez MSSF 13 opartą na trzech poziomach pozyskania informacji wejściowych niezbędnych w procesie wyceny instrumentów finansowych:

- Poziom 1: zawiera dane wejściowe pochodzące z aktywnego rynku i jest traktowany jako źródło najbardziej wiarygodnych danych. Dane z tego poziomu powinny być stosowane zawsze, gdy tylko jest to możliwe.

Przykładem instrumentów poziomu 1 są obligacje skarbowe będące przedmiotem aktywnego obrotu na Polskim rynku pieniężnym. Bank stosuje ceny bezpośrednio z rynku do wyceny swojego portfela obligacji skarbowych.

- Poziom 2: zawiera dane wejściowe inne niż pochodzące z aktywnego rynku, które są obserwowalne (obiektywne, mierzalne). Ten poziom obejmuje następujące możliwe źródła informacji i dane:
  - a. notowania dla podobnych aktywów i pasywów pochodzące z aktywnego rynku;
  - b. notowania dla takich samych albo podobnych aktywów i pasywów z rynków, które nie są aktywne;
  - c. rynki inne niż rynki notowane, będące jednak rynkami obserwowalnymi (stopy procentowe, spready kredytowe itp.);
  - d. inne rynkowo potwierdzone informacje

Przykładem instrumentów poziomu 2 są walutowe instrumenty pochodne oferowane klientom Banku. Do wyceny tych instrumentów Bank stosuje metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z tych instrumentów. Wykorzystywane w procesie wyceny czynniki dyskonta pochodzą z kwotowań rynkowych stóp procentowych z rynku walutowego (stopy procentowe, punkty swapowe).

- Poziom 3: zawiera dane o charakterze nieobserwowalnym, stosowane wówczas, gdy nie można uzyskać informacji z pierwszych dwóch poziomów wyceny. Zalicza się do niego wszelkie wyceny nacechowane subiektywnymi danymi wejściowymi.

Przykładem kategorii 3 są produkty kredytowe i depozytowe. Wszystkie instrumenty z tych kategorii Bank wycenia do wartości godziwej stosując metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych podobnie jak w przypadku wyceny instrumentów poziomu 2. Ze względu na fakt, iż dla instrumentów poziomu 3 nie istnieje aktywny rynek obrotu oraz brak jest obserwowalnych danych bezpośrednio odnoszących się do ceny danego instrumentu (jak na przykład punkty swapowe do wyceny transakcji typu fx forward) w celu wyznaczenia współczynników dyskonta Bank musi użyć wartości szacowanych. Na przykład przy wycenie portfela kredytów hipotecznych Bank szacuje aktualne wartości marż rynku kredytów hipotecznych tak aby zastosowane czynniki dyskontujące przyszłe przepływy pieniężne (bazujące na stopie referencyjnej i marży określonej umową kredytową) odzwierciedlały aktualnie panujące warunki rynkowego. Drugim przykładem jest pożyczka podporządkowana – w celu wyceny do wartości godziwej Bank stosuje aktualne marże stosowane na rynku dla tego typu instrumentów.

Do klasyfikacji instrumentów finansowych do odpowiednich poziomów Bank stosuje:

- Kryterium dostępności ceny na aktywnym rynku;
- Kryterium obserwowalności parametrów służących wycenie instrumentów finansowych przy użyciu pośrednich parametrów rynkowych takich jak krzywe dochodowości oraz zmienność.

Poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowej i godziwej dla grup aktywów i zobowiązań finansowych, które nie są prezentowane w bilansie w wartości godziwej:

	31.12.2023 r.	
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	368 064	367 988
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 256 430	6 023 950
<i>Kredyty hipoteczne</i>	5 739 011	5 504 045
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	6 249	6 574
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	432 331	434 123
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	7 788	8 689
<i>Kredyty operacyjne</i>	71 051	70 519
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	3 116 476	3 140 349
<i>Depozyty bieżące</i>	509 035	509 035
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	2 607 441	2 631 314
Zobowiązania wobec klientów	12 669 279	12 663 034
<i>Depozyty bieżące</i>	11 194 951	11 194 951
<i>Depozyty terminowe</i>	1 474 328	1 468 083
Zobowiązania podporządkowane	1 329 946	1 362 004

	31.12.2022 r.	
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	976 088	973 128
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 543 615	6 950 198
<i>Kredyty hipoteczne</i>	7 068 365	6 475 018
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	11 315	12 227
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	258 926	258 926
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	11 975	11 975
<i>Kredyty operacyjne</i>	193 034	192 052
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	4 019 282	4 074 049
<i>Depozyty bieżące</i>	214 589	214 589
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	3 804 693	3 859 460
Zobowiązania wobec klientów	18 489 427	18 449 763
<i>Depozyty bieżące</i>	17 021 602	17 021 602
<i>Depozyty terminowe</i>	1 467 825	1 428 161
Zobowiązania podporządkowane	1 425 076	1 492 003

Określenie wartości godziwej

Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od innych banków:

Wartość godziwa depozytów w innych bankach wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom:

Wartość godziwa należności od klientów wyznaczona została poprzez zdyskontowanie dla głównych grup produktów kredytowych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

Wartość godziwa kredytów hipotecznych udzielonych klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając zmianę w poziomie marży od momentu udzielenia kredytu. Stopy procentowe przyjęte do kalkulacji uwzględniają premię za płynność, jaką Bank musiałby zapłacić za transakcje finansujące akcję kredytową. Nie uwzględnione jest natomiast dyskonto związane z ryzykiem regulacyjnym, dotyczącym ewentualnej zmiany przepisów w zakresie przewalutowania kredytów hipotecznych.

Przy ustalaniu wartości godziwej kredytów i pożyczek udzielonych klientom Bank nie koryguje tej wartości o wielkość utworzonych rezerw na ryzyko prawne, które są wykazane w nocie 30.

Zobowiązania wobec innych banków:

Wartość godziwa depozytów terminowych dla całości portfela wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

Zobowiązania wobec klientów:

Wartość godziwa zobowiązań wobec klientów o stałym oprocentowaniu wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych.

Pożyczka podporządkowana:

W przypadku pożyczki podporządkowanej wartość godziwa wyznaczona została poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych oraz indykatywnych premii charakterystycznych dla tego typu instrumentów na koniec odpowiednio, 2023 roku i 2022 roku.

Bank dokonuje wyliczenia wartości godziwej dla instrumentów finansowych przy zastosowaniu jednej z następujących technik wyceny:

- 1) poziom I – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie bezpośrednich kwotowań dostępnych na rynku. Do tej kategorii Bank zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe, dla których istnieją kwotowania na

aktywnych rynkach;

- 2) poziom II – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których wszystkie istotne parametry wejściowe są obserwowane na aktywnym rynku (bezpośrednio lub pośrednio). Do tej kategorii Bank zaklasyfikował bony pieniężne NBP oraz transakcje na instrumentach pochodnych, które są wyceniane na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych z użyciem parametrów obserwowanych na rynku. Instrumenty poziomu 2 wyceniane są przy użyciu krzywych dochodowości. Krzywe te oparte są o rynkowe kwotowania następujących instrumentów: IRS (do wyceny IRS), FRA (do wyceny IRS w terminie do roku), punkty swapowe (do wyceny transakcji fx swap i fx forward);
- 3) poziom III – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których istotny parametr wejściowy nie jest obserwowany na aktywnym rynku.

Bank może zastosować przeniesienie aktywów lub zobowiązań pomiędzy poziomem I, a poziomem II w przypadku, gdy kwotowania z aktywnego rynku przestaną być dostępne na koniec okresu sprawozdawczego, oraz przeniesienie między poziomem I, a poziomem III w przypadku, gdy parametr stosowany do wyceny i wpływający istotnie na wycenę przestanie być obserwowalny. W opisywanych okresach sprawozdawczych nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy kategoriami wartości godziwej.

W przypadku instrumentów pochodnych stanowiących aktywa kalkulowana jest korekta wyceny odzwierciedlająca ryzyko kredytowe kontrahenta CVA (credit value adjustment) oraz DVA (debit value adjustment). Bank uznaje wpływ korekty odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta i swoje ryzyko (stanowiące daną nieobserwowalną) za nieistotną z punktu widzenia całości wyceny. W związku z powyższym, instrumenty te prezentowane są w poziomie II.

Poniższa tabela prezentuje podział aktywów i zobowiązań finansowych w podziale na trzy powyższe poziomy:

w tys. PLN	31.12.2023 r.				
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 725 888	1 725 888	-	1 725 888	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	368 064	367 988	-	367 988	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 256 430	6 950 198	-	-	6 950 198
<i>Kredyty hipoteczne</i>	5 739 011	5 504 045	-	-	5 504 045
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	6 249	6 574	-	-	6 574
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	432 331	434 123	-	-	434 123
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	7 788	8 689	-	-	8 689
<i>Kredyty operacyjne</i>	71 051	70 519	-	-	70 519
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	84 887	84 887	-	84 887	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 708 425	12 708 425	9 410 444	3 297 981	-
Inne aktywa finansowe	59 219	59 219	-	59 219	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	3 116 476	3 140 349	-	3 140 349	-
<i>Depozyty bieżące</i>	509 035	509 035	-	509 035	-
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	2 607 441	2 631 314	-	2 631 314	-
Zobowiązania wobec klientów	12 669 279	12 663 034	-	12 663 034	-
<i>Depozyty bieżące</i>	11 194 951	11 194 951	-	11 194 951	-
<i>Depozyty terminowe</i>	1 474 328	1 468 083	-	1 468 083	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	67 139	67 139	-	67 139	-
Zobowiązania podporządkowane	1 329 946	1 362 004	-	1 362 004	-
Inne zobowiązania finansowe	144 740	144 740	-	144 740	-

31.12.2022 r.					
w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	4 617 251	4 617 251	-	4 617 251	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	976 088	973 128	-	973 128	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 543 615	6 950 198	-	-	6 950 198
<i>Kredyty hipoteczne</i>	7 068 365	6 475 018	-	-	6 475 018
<i>Kredyty inwestycyjne</i>	11 315	12 227	-	-	12 227
<i>Kredyty w rachunku bieżącym</i>	258 926	258 926	-	-	258 926
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	11 975	11 975	-	-	11 975
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	198 775	198 775	-	198 775	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	13 930 540	13 930 540	9 934 271	3 996 269	-
Inne aktywa finansowe	150 563	150 563	-	150 563	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	4 019 282	4 074 049	-	4 074 049	-
<i>Depozyty bieżące</i>	214 589	214 589	-	214 589	-
<i>Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki</i>	3 804 693	3 859 460	-	3 859 460	-
Zobowiązania wobec klientów	18 489 427	18 449 763	-	18 449 763	-
<i>Depozyty bieżące</i>	17 021 602	17 021 602	-	17 021 602	-
<i>Depozyty terminowe</i>	1 467 825	1 428 161	-	1 428 161	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	166 996	166 996	-	166 996	-
Zobowiązania podporządkowane	1 425 076	1 492 003	-	1 492 003	-
Inne zobowiązania finansowe	263 032	263 032	-	263 032	-

37. Zobowiązania warunkowe

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone, a nieuruchomione kredyty oraz kredyty w rachunku bieżącym.

Bank wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Tego typu umowy mają określone limity i przyznawane są na okresy przeciętnie do trzech lat. Bank udziela także promes przyznania kredytu.

Wartości zobowiązań warunkowych wynikające z kontraktów z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Wartości gwarancji i akredytów zaprezentowane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Tabela poniżej prezentuje wartość nominalną tych zobowiązań.

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Wartość zobowiązań warunkowych udzielonych		
Linie kredytowe	1 351 993	1 733 287
Otwarte/ potwierdzone akredytywy importowe/ eksportowe	-	-
Gwarancje	2 250 006	1 688 465
Pozostałe zobowiązania	-	-
Razem	3 601 999	3 421 752

Wiele z udzielonych zobowiązań warunkowych wygaśnie, zanim zostanie w całości lub częściowo wypłacone. Z tego powodu ich wartości nie odzwierciedlają przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych.

W ramach działalności operacyjnej Bank otrzymuje zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są one w otrzymanych zobowiązaniach warunkowych w wysokości wynikającej z umów.

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Wartość zobowiązań warunkowych otrzymanych		
Finansowe	-	-
Gwarancyjne	567 143	579 930
Razem	567 143	579 930

Poniżej zaprezentowano wartości nominalne transakcji bieżących związanych z operacjami wymiany oraz transakcji pochodnych.

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Zobowiązania związane z realizacją transakcji walutowych oraz wartości nominalne transakcji pochodnych		
Transakcje bieżące związane z operacjami wymiany walutowej	301 726	297 256
Transakcje pochodne	9 937 166	17 412 675
Razem	10 238 892	17 709 931
Transakcje pochodne		
Terminowe kontrakty walutowe (forwardy)	1 752 976	1 968 703
Kupione	877 198	985 161
Sprzedane	875 778	983 542
Terminowe kontrakty walutowe (swapy)	8 184 190	15 443 972
Kupione	4 097 363	7 737 412
Sprzedane	4 086 827	7 706 560
Razem transakcje pochodne	9 937 166	17 412 675

38. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Bank, będąc uczestnikiem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, utrzymuje obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w wartości nominalnej 49 000 tys. zł (według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w wysokości 49 000 tys. zł). Wartości bilansowe tych obligacji przedstawiały się następująco: 49 353 tys. zł na 31 grudnia 2023 roku oraz 50 597 tys. zł na 31 grudnia 2022 roku. W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji, Bank utrzymuje ponadto obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31.12.2023 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 204 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 50 433 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 654 tys. zł oraz 60 180 tys. zł. Na dzień 31.12.2022 r. wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 8 206 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 50 433 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 9 484 tys. zł oraz 62 111 tys. zł.

39. Informacje dotyczące leasingu

Umowy leasingu, w których Deutsche Bank Polska S.A. jest leasingobiorcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu są wyszczególnione poniżej (uwzględniają umowy wykazane jako prawa do użytkowania w nocie 22):

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Poniżej jednego roku	10 829	11 188
Od roku do pięciu lat	34 802	28 836
Powyżej pięciu lat	-	1 304
Razem	45 631	41 328

Bank leasinguje pojazdy samochodowe. Umowy zawierane są w dwóch formach na 48 miesięcy z możliwością przedłużenia leasingu po tym okresie oraz na 60 miesięcy. Żadna z umów leasingowych nie zawiera płatności warunkowych.

Od czerwca 2022 r. Bank zawiera umowy z maksymalną, możliwą wpłatą wstępną, na jaką zgodę wyraża leasingodawca.

Bank leasinguje powierzchnię biurową w budynkach: FOCUS w Warszawie (umowa obowiązuje do 31.03.2029) oraz w CBL w Krakowie (Umowa obowiązuje do 01.11.2027). Zgodnie z podpisanymi umowami Bank jest uprawniony do jednokrotnego przedłużenia okresu najmu na okres kolejnych 24 miesięcy w budynku FOCUS oraz kolejnych 12 miesięcy lub 24 miesięcy w budynku CBL.

Koszty leasingu ujęte w rachunku zysków i strat (8 808 tys. zł) w roku 2023:

- koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (1 050 tys. zł),
- koszty amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania (7 758 tys. zł),
- w 2023 roku Bank nie poniósł kosztów związanych z leasingiem krótkoterminowym.

40. Gotówka i jej ekwiwalenty

Dla celów rachunku przepływów pieniężnych, gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda rachunków bieżących, za wyjątkiem instrumentów o charakterze inwestycyjnym.

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Kasa i środki w banku centralnym	1 725 888	4 617 251
Rachunki bieżące w innych bankach	33 748	218 439
Lokaty złożone w innych bankach o terminie zapadalności do 3 miesięcy	329 158	701 378
Razem	2 088 794	5 537 068

41. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Banku w roku obrotowym

w tys. PLN	2023 r.		2023 r. - nagrody za 2022 r.		2022 r.		2023 r. - nagrody za 2022 r.	
	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza
Wynagrodzenia wypłacone w roku obrotowym, w tym część odroczone i nieodroczone wynagrodzenia zmiennego	8 216	954	1 862	-	8 042	969	1 900	-
Inne krótkoterminowe świadczenia	83	-	-	-	63	-	-	-
Długoterminowe świadczenia	8	-	-	-	(1)	-	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	8 307	954	1 862	-	8 103	969	1 900	-

Bank wyliczył kwotę środków na wypłatę zmiennych składników wynagrodzeń dla byłych i obecnych Członków Zarządu za 2023 r. w kwocie 1 840 tys. zł (bez narzutów). Planowana wypłata dotycząca części gotówkowej wypłacanej bez odroczenia wynosi 1 721,7 tys. zł (bez narzutów) i została wypłacona w marcu 2024 roku, natomiast pozostała część planowanych wypłat za 2023 rok w kwocie 118,2 tys. zł (bez narzutów) będzie odroczone i wypłacana w ciągu kolejnych 3 lat, pod warunkiem spełnienia się przesłanek będących podstawą do ich wypłaty, częściowo bezpośrednio w środkach pieniężnych, a częściowo poprzez odniesienie do wartości hipotetycznego instrumentu opartego na formule odnoszącej się do wartości bilansowej akcji Banku. Saldo rezerwy utworzonej na odroczone zmienne składniki wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosło 2 674,6 tys. zł, z czego 2 674,6 tys. zł zostało wypłacone w 2023 r. Saldo rezerw utworzonych na bieżące i odroczone zmienne składniki wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 284,6 tys. zł. Pierwsza część rezerw na zmienne składniki wynagrodzeń w kwocie 272,4 tys. zł zostało wypłacone w marcu 2024 r., natomiast reszta czyli 12 tys. zł planowana jest do wypłaty do października 2024 r.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa

w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Członkowie Zarządu	2 542	2 753
Członkowie Rady Nadzorczej	-	-
Razem	2 542	2 753

42. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostki powiązane z Bankiem to:

Jednostka dominująca – Deutsche Bank AG.

Pozostałe jednostki w ramach Grupy DB

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji bankowych z podmiotami powiązanymi. Obejmują one przede wszystkim kredyty otrzymane, lokaty otrzymane, usługi obce, depozyty oraz transakcje na instrumentach pochodnych. Transakcje z jednostkami powiązanymi są zawierane na zasadach rynkowych.

Wartości istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji bilansu na koniec roku oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy przedstawiają się następująco:

Deutsche Bank AG – jednostka dominująca

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
Należności, w tym:	415 425	933 676
Rachunki bieżące, lokaty	332 835	745 629
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	81 013	185 988
Inne aktywa	1 577	2 059
Zobowiązania, w tym:	4 165 391	5 114 604
Lokaty otrzymane	2 806 277	3 663 444
Pożyczka podporządkowana	1 329 946	1 425 076
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 852	10 454
Pozostałe zobowiązania	25 317	15 630
Zobowiązania warunkowe i instrumenty pochodne:	8 661 241	10 898 538
Gwarancje udzielone	1 112 749	671 137
Zobowiązania finansowe udzielone	-	-
Gwarancje otrzymane	-	-
FX spot/forward	1 043 473	1 188 733
FX swap	6 505 019	9 038 669
Przychody, w tym:	502 443	23 547
Przychody z tytułu odsetek	32 772	7 312
Przychody z tytułu prowizji	11 146	14 657
Pozostałe przychody	2 103	1 578
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	456 423	-
Koszty, w tym:	(188 116)	(101 608)
Koszty z tytułu odsetek	(186 715)	(84 615)
Koszty z tytułu prowizji	(1 515)	-
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	114	(171)
Ogólne koszty administracyjne, w tym: <i>Udział w kosztach współużytkowanych przez Bank globalnych systemów biznesowych i projektów oraz globalnych systemów HR</i>	(43 567)	(47 060)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji	-	(16 822)

Deutsche Bank AG Oddział w Londynie

w tys. PLN

	2023 r.	2022 r.
Należności, w tym:	7 438	77 958
Rachunki bieżące, lokaty	2 364	72 927
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Inne aktywa	5 074	5 030
Zobowiązania, w tym:	105 164	178 449
Lokaty otrzymane	18 384	5
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Pozostałe zobowiązania	86 780	178 444
Przychody, w tym:	8 727	10 725
Przychody z tytułu prowizji	2 539	6 071
Przychody z tytułu odsetek	5 300	4 350
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji	604	-
Pozostałe	283	304
Koszty, w tym:	(5 084)	(24 242)
Koszty z tytułu prowizji	(123)	
Pozostałe koszty	(4 971)	(21 917)
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	10	(7)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji	-	(2 318)
Zobowiązania warunkowe i instrumenty pochodne:	59 531	50 434
Gwarancje udzielone	59 531	50 434
FX spot/forward	-	-
FX swap	-	-

Norisbank GmbH

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
Zobowiązania, w tym:	-	141 250
Lokaty otrzymane	-	141 250
Koszty, w tym:	604	(12 204)
Koszty z tytułu odsetek	(29)	(930)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	633	(11 274)

Pozostałe jednostki z Grupy

w tys. PLN	2023 r.	2022 r.
Należności, w tym:	19 125	18 705
Rachunki bieżące	14 283	13 738
Pozostałe należności	4 842	4 968
Zobowiązania, w tym:	203 700	341 374
Środki na rachunkach bankowych	194 873	332 583
Pozostałe zobowiązania	8 826	8 790
Przychody, w tym	61 924	20 352
Przychody z tytułu odsetek	34	14
Przychody z tytułu prowizji	4 031	16 257
Pozostałe przychody	4 983	5 450
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z rewaluacji	52 876	(1 369)
Koszty, w tym	(30 284)	(19 070)
Koszty z tytułu odsetek	(16)	(14)
Koszty z tytułu prowizji	(2)	-
Pozostałe koszty	(30 263)	(19 097)
Wynik z tyt. odpisów i rezerw	(3)	40
Zobowiązania warunkowe:	274 792	145 379
Gwarancje udzielone	274 792	145 379

43. Zdarzenia po dacie bilansowej

Zarząd Banku w ramach działań strategicznych – mając na uwadze chęć wzmocnienia kapitałowego Banku – wystąpił z wnioskiem do Właściciela i jedynego akcjonariusza Banku tj. DB AG, w celu zwiększenia przez niego zaangażowania kapitałowego w Banku, poprzez objęcie nowej emisji akcji o łącznej wartości emisyjnej 696 mln PLN. Środki na pokrycie emisji nowych akcji zostały w pełni wpłacone przez DB AG w dniu 28 marca 2024 r. W dniu 10 kwietnia 2024 r. KNF wydała zgodę na zmianę statutu Banku polegającą na zwiększeniu kapitału zakładowego Banku do kwoty 2.098.849.384 zł. Następnie w dniu 17 kwietnia 2024 r. Bank złożył w KRS stosowny wniosek o rejestrację nowej emisji akcji, która to została zarejestrowana przez sąd w dniu 23 kwietnia 2024 r. Bank oczekuje, iż do 20 maja 2024 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdzi możliwość zaklasyfikowania środków z nowej emisji do funduszy własnych kategorii Tier 1, co przekłoży się na wzrost bazy kapitałowej Banku pozwalającej na dalszy wzrost współczynnika kapitałowego Tier1, łącznego współczynnika kapitałowego TCR oraz limitu dużych zaangażowań, co wspiera możliwość realizacji głównych założeń strategicznych Banku, a także wzmacnia odporność Banku na ewentualne niekorzystne zmiany w otoczeniu ekonomicznym i prawnym.

Tym samym, bieżąca sytuacja kapitałowa i płynnościowa Banku, co opisane zostało szczegółowo w notach 45 i 47, pozostaje stabilna i kształtuje się na bezpiecznych poziomach tj. znacznie powyżej norm regulacyjnych obowiązujących Bank.

44. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi takimi jak udzielone pożyczki, kredyty jak i z zobowiązaniami warunkowymi, do których zaliczyć należy takie instrumenty jak gwarancje bankowe, czy też niewykorzystane linie kredytowe.

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ochrona kapitału Banku poprzez utrzymanie jakości portfela kredytowego zgodnej z apetytem na ryzyko, przy zapewnieniu odpowiedniej dochodowości i optymalnej alokacji kapitału.

Bank definiuje ryzyko kredytowe, jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, które związane jest z brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec Banku.

Bank minimalizuje ryzyko straty poprzez analizę sytuacji finansowej kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwa braku spłaty zarówno przed udzieleniem kredytu jak i w trakcie okresu kredytowania, przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń oraz monitoring terminowości spłat zarówno rat kapitałowych jak i odsetkowych.

Organizacja procesu kredytowego

W zakresie finansowania Klientów Indywidualnych są wyodrębnione i oddzielone funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje administracyjne związane z przygotowaniem i monitorowaniem umów kredytowych i zabezpieczeń.

W strukturach jednostek zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem kredytowym istnieje podział na komórki odpowiedzialne za akceptację zaangażowań kredytowych dla Klientów Indywidualnych (modyfikacje istniejących zaangażowań), oraz Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych, jak i Klientów z Sektora Publicznego w celu zapewnienia najwyższej jakości podejmowanych decyzji.

W obszarze ryzyka kredytowego funkcjonują dedykowane jednostki odpowiedzialne za implementację procesów, procedur i polityk kredytowych oraz za analizę i monitorowanie ryzyka związanego z portfelem kredytowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym od strony strategii kredytowej, pomiaru i analizy ryzyka w Banku realizowane jest w Banku przez dedykowane jednostki obszaru Ryzyka, w tym przede wszystkim Biuro Zintegrowanej Oceny Ryzyka, które jest odpowiedzialne za proces zarządzania ryzykami istotnymi w Banku (ICAAP), Biuro Metodologii Ryzyka Kredytowego odpowiedzialne za metodologię, metodyki i modele utraty wartości, testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego, a także Biuro Analiz Portfela Kredytowego odpowiedzialne za tworzenie oraz rozwój stosowanych modeli ratingowych we współpracy z właściwymi jednostkami Grupy Deutsche Bank AG, zarządzanie limitami koncentracji, jak również informację zarządczą z zakresu ryzyka kredytowego i cykliczne analizy portfeli kredytowych Banku.

Dodatkowo, w ramach Jednostek Ryzyka Kredytowego (Biuro Ryzyka Kredytowego Klientów Indywidualnych), wyodrębniona została funkcja odpowiedzialna za weryfikację przydatności zewnętrznych operatów szacunkowych dla celów zabezpieczania wiarygodności Banku, krytycznie oceniająca oszacowaną wartość nieruchomości, jak również monitorująca na bieżąco rynek nieruchomości w Polsce. Jednostka ta uczestniczy również w procesie cyklicznej aktualizacji wartości nieruchomości przyjętych na zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.

W ramach struktur obszaru ryzyka kredytowego funkcjonuje także Departament Windykacji Należności, który w celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, przejmuje odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokłada wszelkich starań, aby pomóc klientom wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum. Departament Windykacji Należności zarządza również ekspozycjami Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych i Klientów z Sektora Publicznego, dla których wystąpiła przesłanka pogorszenia sytuacji klienta determinująca przekazanie jego obsługi do tej Jednostki.

Departament Windykacji Należności wyposażony jest w narzędzia, systemy i pracowników, którzy dbają o terminową obsługę zadłużenia przez Klientów Indywidualnych, Klientów Korporacyjnych, Instytucji Finansowych i Klientów z Sektora Publicznego Banku.

Zasady podejmowania decyzji kredytowych oraz ocena ryzyka

Zasady podejmowania decyzji kredytowych, procedury oraz polityki z zakresu ryzyka kredytowego tworzą ramy prowadzonej przez Bank działalności kredytowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym w stosunku do indywidualnej ekspozycji jak i danego portfela. Zbiór tychże polityk i procedur podlega zatwierdzeniu przez Zarząd, a w niektórych przypadkach również przez Radę Nadzorczą Banku, aby zapewnić, iż pozostają one w zgodzie ze strategią Banku i odpowiadają na zachodzące zmiany systemu bankowego i sytuacji gospodarczej. Funkcjonujące w Banku regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. podejmowania decyzji kredytowych, analizy kredytowej i oceny ryzyka,

monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy poprzez portfelowe i indywidualne, wewnętrzne przeglądy ekspozycji kredytowych, identyfikacji przesłanek utraty wartości, zarządzania zabezpieczeniami oraz procesu restrukturyzacji i windykacji. Dla zapewnienia ich aktualności i zgodności z przepisami prawa podlegają one cyklicznej weryfikacji.

Decyzje kredytowe, co do zasady podejmowane są przy zachowaniu zasady „dwóch par oczu”, z wyłączeniem decyzji kredytowych podejmowanych w drodze Uchwały Zarządu Banku.

Kompetencje kredytowe odnoszą się każdorazowo do kwoty łącznego zaangażowania Banku wobec klienta lub grupy klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie oraz do jakości ekspozycji kredytowej związanej z ryzykiem klienta lub transakcji (ekspozycje o podwyższonym ryzyku mogą być zatwierdzane wyłącznie przez pracowników posiadających stosowne kompetencje kredytowe).

Bank stosuje zasadę, zgodnie z którą samo zabezpieczenie nie może być podstawą udzielenia kredytu, stąd też przed podjęciem decyzji kredytowej zarówno w stosunku do nowego zaangażowania, jak i prolongowania lub zmiany już istniejącego, kredytobiorca musi być oceniony pod kątem wiarygodności oraz zdolności do całkowitego oraz terminowego wypełniania swoich zobowiązań wobec Banku. Kwota, typ, okres kredytowania, harmonogram spłat i cel udzielonego kredytu muszą właściwie odpowiadać profilowi ryzyka klienta i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

W celu kwantyfikacji ryzyka kredytowego oraz usprawnienia procesu podejmowania decyzji Bank stosuje narzędzia ratingowe. W Banku funkcjonują:

- komponenty informatyczne wspierające wyznaczanie ocen ratingowych Klientów Indywidualnych i wspierające proces podejmowania decyzji kredytowych,
- proces ratingowy pozwalający na wyznaczanie oceny ratingowej w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowej przy wykorzystaniu aktualnych informacji o kliencie pochodzących z różnych źródeł,
- proces re-ratingowy dedykowany dla Klientów Indywidualnych umożliwiający cykliczną aktualizację oceny ratingowej w oparciu o zgromadzone przez Bank informacje,
- system okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych uzależniony od rodzaju Klienta oraz wielkości zaangażowania w Banku, w ramach którego aktualizowana jest ocena ratingowa.

Metodologia wyznaczania ratingu jest uzależniona od segmentu klienta i wymaganych przez Bank danych służących ocenie ryzyka. We współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami Grupy Deutsche Bank opracowywane są modele ratingowe, które uwzględniają wszystkie istotne informacje o kliencie pochodzące ze źródeł wewnętrznych (np. hurtowni danych) i źródeł zewnętrznych (np. Biura Informacji Kredytowej S.A.), o ile informacje zgromadzone w tych źródłach mają zastosowanie dla danego typu klienta.

W zakresie Klientów Indywidualnych koncepcja oceny ratingowej zakłada zastosowanie podejścia do oceny klienta umożliwiającego przeprowadzanie precyzyjnego pomiaru ryzyka oraz osiągnięcie wysokiej elastyczności łączenia komponentów ratingowych. Zapewnienie prawidłowości, przejrzystości i powtarzalności wyznaczania oceny ratingowej jest osiągane przez:

- zarządzanie narzędziami wspomagającymi wyznaczanie oceny ratingowej i systemami workflow,
- przeglądy portfela: prowadzone przez Bank, jak i niezależne przeglądy prowadzone przez wyspecjalizowane jednostki w ramach Grupy Deutsche Bank,
- walidacje: przeprowadzane lokalnie w ramach procesów weryfikacyjnych oraz przez wyspecjalizowane jednostki Grupy Deutsche Bank. Bank używa 21-stopniowej skali ratingowej do oceny ryzyka kredytowego klientów, gdzie klasa "iAAA" oznacza klientów o najniższym ryzyku wystąpienia zdarzenia default. Bank w okresach rocznych na bazie aktualnych danych portfelowych może dokonywać re-kalibracji modeli ratingowych

Optymalizacja ryzyka kredytowego

Zdolność kredytowa kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwo braku wywiązania się przez niego ze zobowiązań w określonym horyzoncie czasu jest głównym czynnikiem uwzględnianym w procesie decyzyjnym. Ponadto zawarcie transakcji kredytowej jest uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnego z parametrami i definicjami oferowanych przez Bank produktów kredytowych. Poza produktami z definicji niezabezpieczonymi, ocena ryzyka kredytowego klienta i wnioskowanej transakcji determinuje potrzebę ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Banku. Bank przyjmując adekwatne zabezpieczenia ocenia je obiektywnie i stosownie do kryteriów wewnętrznych.

Zabezpieczenie wierzytelności kredytowych Banku jest bardzo ważnym elementem minimalizowania nieprzewidywalnych ryzyk mogących wystąpić w przyszłości w procesie kredytowania klientów Banku. Jego zasadniczym celem jest ograniczenie ryzyka straty Banku w przypadku niewypłacalności kredytobiorcy.

Na etapie analizy kredytowej Bank zawsze zakłada, iż sprzedaż zabezpieczenia jest zasadniczo równoznaczna z likwidacją przedmiotu zabezpieczenia, dlatego jest ono wyceniane a priori wyłącznie z punktu widzenia tzw. wartości likwidacyjnej.

Z zasady zabezpieczenie musi zostać skutecznie ustanowione na rzecz Banku przed dokonaniem pierwszej wypłaty środków z tytułu kredytu. Skuteczność ta musi być zachowana przez cały okres trwania kredytu.

W procesie zatwierdzania ekspozycji kredytowych Bank określił katalog akceptowalnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, przy czym jedynie część z nich może stanowić techniki redukcji ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenie kredytowe może przybrać postać różnych instrumentów prawnych. Mogą je stanowić zarówno składniki majątku, jak i osobista odpowiedzialność zabezpieczającego za spłatę długu, które mają na celu zmniejszenie ryzyka strat z tytułu udzielonych kredytów w sytuacji, gdy dojdzie do windykacji danego zaangażowania.

Do zabezpieczeń akceptowanych przez Bank należą:

- Zabezpieczenia osobiste, charakteryzujące się odpowiedzialnością osobistą podmiotu udzielającego zabezpieczenia:
  - poręczenie według prawa cywilnego,
  - weksel,
  - poręczenie wekslowe,
  - przelew wierzytelności,

- przystąpienie do długu,
  - przejęcie długu,
  - gwarancja bankowa,
  - ubezpieczenie kredytu,
  - pełnomocnictwo do rachunku,
  - oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
- Zabezpieczenia rzeczowe, ograniczające odpowiedzialność podmiotu do poszczególnych składników jego majątku:
    - przewłaszczenie na zabezpieczenie,
    - zastaw kodeksowy na prawach,
    - zastaw rejestrowy,
    - zastaw finansowy,
    - blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
    - kaucja,
    - hipoteka.

Dokonując wyboru określonej formy zabezpieczenia wierzytelności Bank uwzględnia m.in. następujące czynniki jak okres spłaty kredytu, status prawny Kredytobiorcy, sytuacja finansowa Kredytobiorcy oraz realna możliwość zbycia.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank preferuje wpis na pierwszym miejscu.

Podstawowymi kryteriami oceny jakości prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku są jego wartość rynkowa, stopień płynności oraz szybkość, skuteczność i kosztowność ewentualnych działań windykacyjnych. Zabezpieczenie określone w decyzji kredytowej dla danej ekspozycji, musi być możliwe do rejestracji i monitoringu, zgodnie z przyjętymi w Banku odrębnymi procedurami.

Bank dla szacowania wartości zabezpieczenia w przypadku Klientów Indywidualnych i Korporacyjnych posługuje się jego wartością likwidacyjną. Taka praktyka ma zapewnić uzyskanie realistycznej wielkości, jaką Bank będzie w stanie odzyskać w sytuacji, gdy Kredytobiorca nie będzie regulować zobowiązań.

Wartość likwidacyjna, jest równa średnim oczekiwanym przychodom z wymuszonej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia. Jest ona szacowana przy pomocy minimalnych standardowych obniżek wartości rynkowej, adekwatnych dla danego typu zabezpieczenia i wyznaczana w decyzji kredytowej.

W zakresie finansowania Klientów Indywidualnych, poziomy standardowych obniżek wartości podlegają rocznym przeglądom.

Bank na bieżąco prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń (wartość, relacja w stosunku do poziomu zadłużenia itp.). W zależności od rodzaju finansowania i formy przyjętego zabezpieczenia monitoring prowadzony jest nawet w okresach dziennych. Powzięcie informacji o nieadekwatności poziomu zabezpieczeń w stosunku do poziomu zaangażowania kredytowego skutkuje koniecznością zwiększenia zabezpieczenia kredytu przez klienta lub koniecznością spłaty części zaangażowania.

W zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank korzysta z zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez poniższe uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) w celu ustalenia wagi ryzyka ekspozycji oraz zabezpieczeń zgodnie z zasadami przyjętymi dla metody standardowej:

1. Fitch Ratings;
2. Moody's Investors Service;
3. Standard and Poor's Ratings Services.

W tym celu porównywane są oceny ratingowe kraju z trzech agencji ratingowych i w ocenie wykorzystywany jest najniższy z trzech ratingów.

W procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank wykorzystuje długoterminowe ratingi dłużnika (w tym ratingi krajów) stanowiące bieżącą ocenę ogólnej zdolności finansowej (wiarygodności kredytowej) dłużnika do spłaty zobowiązań finansowych. Stosując zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej Bank kieruje się zapisami Art. 138 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej CRR).

W zakresie stosowania technik redukcji ryzyka na potrzeby kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z CRR, uznane zabezpieczenia dzielone są przez Bank na:

1. Rzeczywistą ochronę kredytową oraz
2. Nierzeczywistą ochronę kredytową.

Dodatkowo, na potrzeby wyznaczania wartości zabezpieczeń oraz ich uwzględnienia w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Metodą Standardową, Bank stosuje kompleksową metodę uznawania zabezpieczeń finansowych. W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej stosowanej w Banku, aktywa stanowiące technikę redukcji ryzyka są odpowiednio płynne (tzn. w przypadku ich sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodlegającą od ceny rynkowej), zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej. Stopień korelacji, rozumiany jako wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia, pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony a wiarygodnością kredytową dłużnika nie jest w ocenie Banku istotny.

Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako rzeczywistą ochronę kredytową, w zgodności z art. 197 CRR, następujące zabezpieczenia finansowe:

- Środki pieniężne zdeponowane w Banku;
- Środki pieniężne deponowane w banku będącym stroną trzecią (uwzględniane w procesie kalkulacji jak nierzeczywista ochrona kredytowa);
- Dłużne papiery wartościowe;
- Akcje;
- Jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania.

Bank nie stosuje innych zabezpieczeń finansowych określonych w art. 197 CRR.

Wśród zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Bank wyróżnia:

- Hipoteki na nieruchomości mieszkalnej;
- Hipoteki na nieruchomości komercyjnej.

Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości klasyfikowane są w ramach Metody Standardowej do odrębnej klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach – niezależnie od tego, czy zabezpieczenie na nieruchomości jest efektywne (zgodnie z Rozdziałem 2 Tytuł II CRR). W związku z tym, zabezpieczenie w postaci hipoteki na nieruchomości nie jest sensu stricto techniką ograniczania ryzyka kredytowego.

W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego, warunkiem uznania strony podejmującej zobowiązanie jest jej wiarygodność, zaś umowy o ochronie kredytowej – jej skuteczność prawna w stosownych jurysdykcjach. Bank stosując Metodę Standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego traktuje jako nierzeczywistą ochronę kredytową Gwarancje i poręczenia w zgodności z art. 203 CRR. Bank nie stosuje innych form nierzeczywistej ochrony kredytowej określonych w Rozdziale 4 Tytuł II CRR.

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej jak i w ujęciu portfelowym. Monitoring ryzyka kredytowego opiera się o szereg wymiarów: monitoring terminowości spłat należności kredytowych (oparty o terminy wymagalności rat kredytowych), poziom realizacji łącznego poziomu odpisów aktualizacyjnych dla danego okresu (miesiąc sprawozdawczy, oraz narastająco w trakcie roku) w stosunku do odpowiedniego budżetu rezerw zdefiniowanego w planie finansowym wskaźnik kredytów niepracujących (NPL), oraz przestrzeganie limitów koncentracji. Szczegółowy zakres monitoringu zdefiniowany jest w regulacji wewnętrznej opisującej system informacji zarządczej Banku.

Opis sposobu pogrupowania instrumentów finansowych na potrzeby oceny oczekiwanych strat kredytowych na zasadzie zbiorowej

Na potrzeby oceny oczekiwanych strat kredytowych w ujęciu zbiorowym instrumenty finansowe grupowane są w następujące segmenty o podobnym poziomie ryzyka:

Ekspozycje detaliczne:

- ekspozycje z portfela detalicznego w walucie innej niż CHF lub ekspozycje w walucie CHF o bieżącej wartości bilansowej brutto poniżej 400 tys. PLN (do daty 31.05.2023 włącznie próg ten wynosił 600 tys. PLN),
- ekspozycje z portfela detalicznego w walucie CHF o bieżącej wartości bilansowej brutto PLN większej lub równej 400 tys. PLN (do daty 31.05.2023 włącznie próg ten wynosił 600 tys. PLN).

Podział obszaru klientów korporacyjnych dokonywany jest na podstawie typu działalności klienta oraz kraju, w którym prowadzi on główną działalność.

W wymiarze typu działalności klienta portfel dzieli się na:

- *Corporates* (korporacje),
- *CIB Real Estate* (korporacje zajmujące się nieruchomościami),
- *Energy* (firmy z branż związanych z produkcją i obrotem energią),
- *Financial Institutions* (instytucje finansowe),
- *Leveraged & Structured Finance* (przedsiębiorstwa z finansowaniem lewarowanym i strukturyzowanym),
- *MidCaps* (przedsiębiorstwa średniej wielkości),
- *Sovereigns* (Rząd RP oraz Narodowy Bank Polski),
- *Other* (pozostałe segmenty).

Wymiar kraju, w którym klient prowadzi główną działalność jest dodatkowym kryterium segmentacji dla części segmentów (korporacji, instytucji finansowych oraz finansowania lewarowanego):

- Azja Wschodnia,
- Europa Zachodnia,
- Zjednoczone Królestwo,
- Stany Zjednoczone,
- pozostałe obszary geograficzne.

Skład portfela kredytowego Banku

Poniżej przedstawiono zagregowane wartości w tys. PLN dla portfela kredytów mieszkaniowych, konsumpcyjnych i korporacyjnych w podziale na Koszyk w jakim znajdują się ekspozycje i wartości ich inicjalnego PD. Portfel kredytów mieszkaniowych w Koszyku 1. i 2.

	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD (%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Średni termin zapadalności (w miesiącach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 1	od 0,00% do <0,15%	2 576 311	0	2 576 311	0,09%	10 683	21,67%	182,17	502
	od 0,15% do <0,25%	905 317	0	905 317	0,09%	4 464	21,54%	166,21	171
	od 0,25% do <0,50%	367 369	0	367 369	0,20%	1 200	24,79%	152,24	195
	od 0,50% do <0,75%	1 283	0	1 283	0,26%	1	20,28%	262,00	1
	od 0,75% do <2,50%	1 171 253	0	1 171 253	0,29%	2 444	26,89%	144,66	897
	od 2,50% do <10,00%	6 985	0	6 985	0,32%	13	26,91%	136,05	6
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
FAZA 2	od 0,00% do <0,15%	136 340	0	136 340	4,55%	461	21,96%	186,90	2 812
	od 0,15% do <0,25%	66 508	0	66 508	5,38%	249	21,83%	172,44	1 575
	od 0,25% do <0,50%	243 646	0	243 646	1,29%	682	23,17%	150,92	2 390
	od 0,50% do <0,75%	0	0	0	0%	0	0%	0,00	0
	od 0,75% do <2,50%	100 005	0	100 005	15,17%	162	25,90%	150,69	6 855
	od 2,50% do <10,00%	1 130	0	1 130	24,77%	2	23,76%	154,79	107
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0

Portfel kredytów mieszkaniowych w Koszyku 3. i POCI

	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 3	do 12 miesięcy	68 141	164	25,48%	17 362
	od 13 do 24 miesięcy	60 382	132	36,56%	22 074
	od 25 do 36 miesięcy	64 453	60	40,78%	29 586
	od 37 do 48 miesięcy	42 680	40	58,56%	24 863
	od 49 do 60 miesięcy	40 669	27	70,89%	30 157
	od 61 do 84 miesięcy	52 975	40	68,24%	36 149
	powyżej 84 miesięcy	62 642	66	79,40%	49 702
POCI	do 12 miesięcy	0	0	0%	0
	od 13 do 24 miesięcy	0	0	0%	0
	od 25 do 36 miesięcy	0	0	0%	0
	od 37 do 48 miesięcy	0	0	0%	0
	od 49 do 60 miesięcy	0	0	0%	0
	od 61 do 84 miesięcy	0	0	0%	0
	powyżej 84 miesięcy	0	0	0%	0

Portfel kredytów konsumpcyjnych w Koszyku 1. i 2.

	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD (%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Średni termin zapadalności (w miesiącach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 1	od 0,00% do <0,15%	20	0	20	0,06%	4	20,28%	2,30	0
	od 0,15% do <0,25%	3	0	3	0,72%	1	20,28%	2,00	0
	od 0,25% do <0,50%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,50% do <0,75%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,75% do <2,50%	1 626	0	1 626	0,16%	3	20,28%	49,49	1
	od 2,50% do <10,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
FAZA 2	od 0,00% do <0,15%	1 969	0	1 969	0,88%	4	23,64%	49,08	7
	od 0,15% do <0,25%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,25% do <0,50%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,50% do <0,75%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,75% do <2,50%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 2,50% do <10,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 45,00% do <100,00%	0	0	0	0%	0	0%	0	0

Portfel kredytów konsumpcyjnych w Koszyku 3. i POCI

	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 3	do 12 miesięcy	79	1	18,75%	15
	od 13 do 24 miesięcy	0	0	0%	0
	od 25 do 36 miesięcy	0	0	0%	0
	od 37 do 48 miesięcy	0	0	0%	0
	od 49 do 60 miesięcy	0	0	0%	0
	od 61 do 84 miesięcy	0	0	0%	0
	powyżej 84 miesięcy	772	2	43,15%	333
POCI	do 12 miesięcy	0	0	0%	0
	od 13 do 24 miesięcy	0	0	0%	0
	od 25 do 36 miesięcy	0	0	0%	0
	od 37 do 48 miesięcy	0	0	0%	0
	od 49 do 60 miesięcy	0	0	0%	0
	od 61 do 84 miesięcy	0	0	0%	0
	powyżej 84 miesięcy	0	0	0%	0

Portfel kredytów korporacyjnych z wyłączeniem ekspozycji Low Credit Risk (ekspozycji względem Rządu i NBP) w Koszyku 1. i 2.

	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD (%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Średni termin zapadalności (w miesiącach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 1	od 0,00% do <0,15%	397 110	2 094 058	1 783 978	0,06%	2 555	44,70%	16,64	467
	od 0,15% do <0,25%	9 051	325 830	284 311	0,10%	406	43,95%	16,42	123
	od 0,25% do <0,50%	61 740	164 799	213 521	0,19%	255	40,37%	15,25	161
	od 0,50% do <0,75%	45 991	67 222	113 113	0,02%	18	44,30%	3,60	8
	od 0,75% do <2,50%	358 214	876 422	1 007 091	0,15%	700	40,86%	43,88	495
	od 2,50% do <10,00%	0	0	0	0%	12	0%	0	0
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0,07%	2	44,30%	0	0
FAZA 2	od 45,00% do <100%	0	0	0	0%	0	0%	0	0
	od 0,00% do <0,15%	512	18 460	9 870	0,92%	89	39,54%	16,01	46
	od 0,15% do <0,25%	0	6 506	5 753	1,09%	13	40,13%	84,79	131
	od 0,25% do <0,50%	2 778	11 007	11 893	0,37%	17	41,39%	6,09	20
	od 0,50% do <0,75%	0	5 916	4 070	0,73%	18	39,18%	30,13	32
	od 0,75% do <2,50%	1 996	7 716	5 854	1,56%	72	31,85%	10,40	29

	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD (%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Średni termin zapadalności (w miesiącach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
	od 2,50% do <10,00%	265	3 172	1 851	1,41%	13	41,42%	18,21	11
	od 10,00% do <45,00%	1	10 000	5 001	30,93%	5	0,11%	119,97	3
	od 45,00% do <100%	0	0	0	0%	0	0%	0	0

Portfel kredytów korporacyjnych z wyłączeniem ekspozycji Low Credit Risk (ekspozycji względem Rządu i NBP) w Koszyku 3. i POCI

	Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 3	do 12 miesięcy	1 014	15	10,03%	102
	od 13 do 24 miesięcy	128	2	30,98%	40
	od 25 do 36 miesięcy	0	0	0%	0
	od 37 do 48 miesięcy	552	1	100,00%	552
	od 49 do 60 miesięcy	184	4	100,00%	184
	od 61 do 84 miesięcy	0	0	0%	0
	powyżej 84 miesięcy	0	0	0%	0
POCI	do 12 miesięcy	9 748	2	36,53%	1 458
	od 13 do 24 miesięcy	0	0	0%	0
	od 25 do 36 miesięcy	0	0	0%	0
	od 37 do 48 miesięcy	0	0	0%	0
	od 49 do 60 miesięcy	0	0	0%	0
	od 61 do 84 miesięcy	16 046	1	100,00%	16 046
	powyżej 84 miesięcy	0	0	0%	0

Portfel kredytów korporacyjnych dla ekspozycji Low Credit Risk (ekspozycji względem Rządu i NBP) w Koszyku 1. i 2.

	Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD (%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Średni termin zapadalności (w miesiącach)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 1	od 0,00% do <0,15%	14 472 773	0	14 472 773	0,02%	23	49,30%	21,82	1 700
	od 0,15% do <0,25%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,25% do <0,50%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,50% do <0,75%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,75% do <2,50%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 2,50% do <10,00%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
FAZA 2	od 45,00% do <100%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,00% do <0,15%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,15% do <0,25%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,25% do <0,50%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,50% do <0,75%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 0,75% do <2,50%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 2,50% do <10,00%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 10,00% do <45,00%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0
	od 45,00% do <100%	0	0	0	0%	0%	0%	0%	0

Portfel kredytów korporacyjnych dla ekspozycji Low Credit Risk (ekspozycji względem Rządu i NBP) w Koszyku 3. i POCI

	Czas w defaultcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD (%)	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
FAZA 3	do 12 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 13 do 24 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 25 do 36 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 37 do 48 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 49 do 60 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 61 do 84 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	powyżej 84 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
POCI	do 12 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 13 do 24 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 25 do 36 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 37 do 48 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 49 do 60 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	od 61 do 84 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00
	powyżej 84 miesięcy	0,00	0	0,00%	0,00

Model szacowania oczekiwanych strat kredytowych

Zgodnie z obowiązującym standardem MSSF9 Bank szacuje oczekiwane straty kredytowe w horyzoncie 12-miesięcznym (ekspozycje zaklasyfikowane do tzw. Koszyka 1), bądź w całym pozostałym okresie życia ekspozycji (w przypadku identyfikacji przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia – Koszyk 2) lub identyfikacji przesłanek niewykonania zobowiązania (default – Koszyk 3) z uwzględnieniem zmian w warunkach makroekonomicznych oraz bieżących prognoz. W Banku model szacowania odpisów jest uzależniony od metody klasyfikacji danego instrumentu, gdzie wycena wykonywana jest według zamortyzowanego kosztu albo według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

W ramach MSSF9 Bank klasyfikuje ekspozycje do Koszyka 1, 2 lub 3:

- Koszyk 1 – ekspozycje bez utraty wartości, gdzie nie zidentyfikowano znaczącego wzrostu ryzyka i dla których straty szacowane są w horyzoncie 1 roku;
- Koszyk 2 – ekspozycje bez utraty wartości, ale ze zidentyfikowanym znaczącym wzrostem ryzyka i dla których straty są szacowane w horyzoncie całego życia;
- Koszyk 3 – ekspozycje w stanie utraty wartości, dla których straty są szacowane w horyzoncie całego życia.

Ponadto, ekspozycje mogą być zakwalifikowane do stanu POCI w przypadku kiedy w momencie początkowego ujęcia tj. na moment nabycia lub udzielania były w stanie utraty wartości. Ekspozycje POCI są kwalifikowane jako POCI w całym horyzoncie życia niezależnie od późniejszej poprawy jakości kredytowej. Oczekiwane straty kredytowe dla instrumentów zakwalifikowanych jako POCI są szacowane w całym horyzoncie życia.

Podejście do szacowania utraty wartości i oczekiwanych strat kredytowych opiera się bazowo na podziale portfela pod względem homogeniczności oraz potem odpowiednio przyjętej metodzie jego wyceny wykonywanej portfelowo albo indywidualnie.

Portfel homogeniczny stanowi zbiór ekspozycji kredytowych dla segmentu detalicznego poniżej progu istotności zdefiniowanego na poziomie 1 mln EUR. Dodatkowo w ramach podejścia wyceny kolektywnej w portfelu homogenicznym wyodrębniane są podportfele ekspozycji charakteryzujących się podobnym profilem ryzyka.

Portfel niehomogeniczny zawiera ekspozycje powyżej określonego progu istotności oraz cały portfel ekspozycji z obszaru klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i sektora publicznego.

Ekspozycje z portfela homogenicznego wyceniane są metodą portfelową.

Ekspozycje z portfela niehomogenicznego zakwalifikowane do Koszyków 1 i 2 także wyceniane są metodą portfelową, a te zakwalifikowane do Koszyka 3 wyceniane są metodą indywidualną na bazie analizy zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych. Ponadto, w przypadku określenia zasadności wykonania bardziej adekwatnej wyceny ryzyka metodą indywidualną, ekspozycje wyceniane portfelowo mogą też podlegać procesowi wyceny indywidualnej.

Ponadto, Bank identyfikuje ekspozycje o tzw. niskim ryzyku kredytowym (tzw. „*Low Credit Risk*”), dla których nie bada się wystąpienia przesłanek migracji do Koszyka 2. Należą do nich ekspozycje wobec Rządu Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodowego Banku Polskiego.

Pomiar oczekiwanych strat kredytowych

Oczekiwane straty kredytowe stanowią różnicę pomiędzy zamortyzowanym kosztem ekspozycji a wartością teraźniejszą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy pomocy efektywnej stopy procentowej.

Odpisy (inaczej określane jako ECL – *Expected Credit Losses*) są szacowane przy wykorzystaniu modelu opartego o wykorzystanie metod statystycznych. Sam model szacowania oczekiwanych strat kredytowych jest oparty o parametry ryzyka:

- PD (*Probability of Default*) – prawdopodobieństwo wystąpienia niewykonania zobowiązania w zadanym okresie czasu (horyzont 12-miesięczny albo horyzont całego życia)
- LGD (*Loss Given Default*) – część ekspozycji, która nie zostałaby odzyskana w przypadku zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- EAD (*Exposure at Default*) – oczekiwana wielkość ekspozycji na moment zmaterializowania się zdarzenia niewykonania zobowiązania w horyzoncie 12-miesięcy lub całego okresu życia.

Przy szacowaniu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania bazowo wykorzystywane są oceny ratingowe określone w ramach wewnętrznych modeli Banku wykorzystywanych w procesie oceny zdolności kredytowej.

Stosowany model uwzględnia specyfikę funkcjonujących w Banku linii biznesowych i odpowiednio wykorzystywane parametry są szacowane przy uwzględnieniu charakterystyki portfela kredytów walutowych hipotecznych oraz portfela klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i samorządowych.

Szacowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe wykonywane jest przy określeniu trzech scenariuszy: scenariusz bazowy (z prawdopodobieństwem 60%), scenariusz negatywny (20%) i pozytywny (20%). Oszacowana wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe stanowi średnią ważoną odpisów wyliczonych w poszczególnych scenariuszach gdzie wagami są prawdopodobieństwa realizacji danego scenariusza.

W procesie pomiaru oczekiwanych strat kredytowych istotną funkcję pełnią prognozy makroekonomiczne. Wykorzystywane w Banku prognozy makroekonomiczne pochodzą od Głównego Ekonomisty i ich aktualizacja w procesie szacowania odpisów jest wykonywana w cyklu kwartalnym w trakcie rekalkulacji parametrów modeli (PD Lifetime, LGD i EAD).

Stosowane modele FLI są aktualizowane minimum raz do roku. Modele FLI są budowane odrębnie dla parametru PD Lifetime dla obu portfeli kredytowych, LGD i EAD.

Jako istotne zmienne makroekonomiczne mające wpływ na portfel kredytowy Banku wykorzystywane w 2023 roku w modelach przyjęto: inflację, PKB, spożycie indywidualne, kurs EUR/PLN, swap na stopę procentową 5Y i ceny nieruchomości.

Metodyka kalibracji modeli PD, LGD i EAD

Prawdopodobieństwo defaultu wyliczane jest w oparciu o oceny ratingowe klienta oraz model statystyczny oparty o macierze przejścia. Model uwzględnia prognozy makroekonomiczne oraz jest uzależniony od aktualnej jakości ekspozycji.

Parametr LGD szacowany jest osobno dla części zabezpieczonej ekspozycji (tzn. pokrytej poprzez wartość ustanowionych zabezpieczeń hipotecznych po zastosowaniu regulacyjnej obniżki, tzw. *haircut'u*) oraz części niezabezpieczonej. Model LGD uwzględnia prognozy makroekonomiczne poprzez badanie zależności stopy odzysków od prognoz wskaźników.

Parametr EAD obrazuje wartość ekspozycji na moment default i jest uzależniony od zapadalności ekspozycji oraz harmonogramu (dla produktów posiadających harmonogram). Dodatkowo w przypadku ekspozycji harmonogramowych szacowana wartość ekspozycji na moment default uwzględnia również czynnik adresujący możliwe odstępstwa od harmonogramu w postaci przedpłat lub wydłużenia horyzontu spłat. W przypadku gwarancji do określania wartości EAD stosowana jest wartość parametru CCF (*Credit Conversion Factor*), określająca, jaka część gwarancji w przypadku zajścia zdarzenia utraty wartości zostanie zrealizowana w formie bilansu.

Model EAD w ramach swoich komponentu przedpłat/wydłużenia horyzontu spłat jest uzależniony od prognoz makroekonomicznych.

Utrata wartości ekspozycji kredytowych

Bank szacuje utratę wartości dla ekspozycji będących w stanie niewykonania zobowiązania i kwalifikowanych do Koszyka 3. Definicja zdarzeń kwalifikujących do transferu ekspozycji do Koszyka 3 jest zbieżna z definicją określoną w ramach CRR Art. 178, w tym wytycznymi EBA GL 2016/07 (wdrożenie w 2020 roku), MSSF9 oraz znowelizowaną Rekomendacją R UKNF (wdrożenie w 2021 roku).

Bank szacuje utratę wartości dla ekspozycji będących w stanie niewykonania zobowiązania i kwalifikowanych do Koszyka 3. Definicja zdarzeń kwalifikujących do transferu ekspozycji do Koszyka 3 jest zbieżna z definicją określoną w ramach CRR Art. 178, w tym wytycznymi EBA GL 2016/07 (wdrożenie w 2020 roku), MSSF9 oraz znowelizowaną Rekomendacją R UKNF (wdrożenie w 2021 roku), są to następujące zdarzenia:

- wypowiedzenie ekspozycji (łącznie z przypadkami dokonania ugody po wypowiedzeniu),
- identyfikacja wystąpienia przesłanki Unlikelihood to Pay,
- wystąpienie tzw. restrukturyzacji awaryjnej (distress restructuring),
- kwalifikacja ekspozycji do stanu Non-Performing zgodnie z EBA GL 2018/06,
- wejście klienta w stan opóźnienia przekraczającego 90 dni (zgodnie z progiem istotności określonym w EBA GL 2016/07 oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3.10.2019 r.).

Wpływ wdrożenia znowelizowanej Rekomendacji R (rozszerzenie definicji zjawiska utraty wartości oraz wiążąca się z tym rekalkulacja parametrów ryzyka) został uwzględniony w wyniku Banku zaraportowanym na 31.12.2021 – został on oszacowany łącznie jako 12,45 mln PLN (dowiązania rezerw).

Identyfikacja istotnego wzrostu ryzyka kredytowego

Jednym z kluczowych elementów wprowadzenia MSSF9 jest ustalenie definicji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego decydującego o klasyfikacji do Koszyka 2. Bank stosuje szereg kryteriów o charakterze jakościowym i ilościowym, które determinują klasyfikację ekspozycji do Koszyka 2.

Kryteria jakościowe

W ramach przyjmowanych do stosowania kryteriów jakościowych Bank wyszczególnia:

- przeterminowanie ekspozycji, gdzie opóźnienie w spłacie wynosi minimum 30 dni (DPD zgodnie z kryterium istotności) na datę sprawozdawczą,
- przeterminowanie ekspozycji gdzie opóźnienie w spłacie wynosi minimum 90 dni (zgodnie z ostatnią datą zaległości, niezależnie od statusu istotności),
- wystąpienie statusu forbearance,
- ekspozycja znajduje się w na Watchliście tj. w wykazie klientów objętych obserwacją. Dla portfela klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i sektora publicznego na listę obserwacyjną kwalifikowani są w szczególności klienci z niskimi ocenami ratingowymi, naruszający warunki umowy, mający problemy z finansowaniem, transakcje z istotnymi ryzykami i inne. Do kwalifikacji na Watchlistę dla klientów detalicznych włącza się klientów z udzielonymi moratoriami ustawowymi związanymi z COVID-19 oraz pozostających do tej pory w karencjach po ustaniu tych moratoriów.
- klient przebywa w obsłudze jednostek restrukturyzacji i windykacji tj. jest w statusie Workout,
- pogorszenie profilu ryzyka całego portfela ekspozycji, z uwagi na typ produktu, branżę lub kanał dystrybucji.

Kryteria ilościowe

W zakresie kryteriów ilościowych, znaczący wzrost ryzyka kredytowego ekspozycji identyfikowany poprzez porównanie jego aktualnego poziomu ryzyka z szacunkami z momentu udzielenia ekspozycji. Metodyka określania znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego jest zdefiniowana z uwzględnieniem specyfiki portfela detalicznego i portfela korporacyjnego.

W przypadku ekspozycji z portfela detalicznego porównuje się fragment krzywej PD lifetime wyznaczonej na moment udzielenia ekspozycji, odpowiadający okresowi pomiędzy bieżącą datą sprawozdawczą i datą zamknięcia ekspozycji oraz krzywą PD lifetime wyznaczoną na bieżącą datę sprawozdawczą. W przypadku gdy ich różnica i stosunek przekroczą ustalone wartości krytyczne, na ekspozycji zostaje zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego względem pierwotnego ujęcia.

Dla ekspozycji z portfela korporacyjnego na podstawie krzywej PD lifetime wyznaczonej na moment udzielenia ekspozycji wyliczone zostaje oczekiwane dla bieżącej daty sprawozdawczej 12-miesięczne prawdopodobieństwo defaultu – powyższej ocenie parametru przypisany zostaje odpowiadający jej rating. Na podstawie tak wyznaczonego oczekiwanego ratingu wyliczona zostaje oczekiwana (w momencie inicjalnym) postać krzywej PD lifetime od bieżącej daty sprawozdawczej do daty zamknięcia ekspozycji. Zostaje

ona porównana z aktualną krzywą PD lifetime wyznaczoną na bieżącą datę sprawozdawczą. W przypadku, gdy aktualna wartość PD lifetime istotnie przekracza wartość PD lifetime wyznaczoną na podstawie inicjalnych parametrów ryzyka, na ekspozycji zostaje zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego względem pierwotnego ujęcia.

W związku z wejściem w życie nowej wersji Rekomendacji R, wśród kryteriów ilościowych klasyfikacji ekspozycji do Koszyka 2 uwzględniono fakt zaciągnięcia przez Klienta nowych zobowiązań kredytowych – rozpoznawany na drodze analizy bieżących zmian relacji obciążeń do dochodów.

Analiza wrażliwości prognoz zmian warunków makroekonomicznych

Zgodnie z wymaganiami MSSF9, model szacowania oczekiwanych strat kredytowych stosowany w Banku uwzględnia opracowane scenariusze makroekonomiczne.

W Banku stosowane są trzy rodzaje scenariuszy: scenariusz bazowy (z prawdopodobieństwem realizacji 60%), scenariusz pozytywny (z prawdopodobieństwem realizacji 20%) i scenariusz negatywny (z prawdopodobieństwem realizacji 20%). Scenariusze makroekonomiczne wykorzystywane w procesie tworzone są przez Głównego Ekonomistę Banku.

Poniżej zaprezentowano wyniki analizy wrażliwości zmian poziomu oczekiwanych strat kredytowych dla ekspozycji bez utraty wartości wyznaczone jako procentowa zmiana między oczekiwanymi stratami kredytowymi skalkulowanymi dla konkretnego scenariusza makroekonomicznego a oczekiwanymi stratami kredytowymi skalkulowanymi w ramach produkcyjnego procesu.

Scenariusz makroekonomiczny	Zmiana poziomu odpisów na oczekiwane straty kredytowe (w %)
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza bazowego	0,02%
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza pozytywnego	-1,32%
Scenariusz zakładający 100% realizację scenariusza negatywnego	1,26%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 90%, pozytywnego z wagą 5% i negatywnego z wagą 5%	0,02%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 5%, pozytywnego z wagą 5% i negatywnego z wagą 90%	1,07%
Scenariusz zakładający realizację scenariusza bazowego z wagą 5%, pozytywnego z wagą 90% i negatywnego z wagą 5%	-1,13%

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

Zmiany wartości odpisów przy założeniu 2 scenariuszy przedstawiają poniższe tabele (w mln PLN):

Nazwa scenariusza Czynniki	Kursy walut	Wartość zabezpieczeń	Jakość portfela	Wpływy
TWS_1 zakłócenie na rynku finansowym	wzrost kursów walut wobec PLN o 30%	spadek wartości zabezpieczeń: --> 5% nieruchomości --> o 20% papierów wartościowych	bez zmian	
TWS_2 zakłócenie gospodarki i rynku pracy	wzrost kursów walut wobec PLN o 10%	spadek wartości zabezpieczeń: --> o 20% nieruchomości --> o 5% papierów wartościowych	ekspozycje z opóźnieniem w spłacie w przedziale 60 - 90 dni traktowane są jako przeterminowane powyżej 90 dni	maksymalne wykorzystanie przez klientów dostępnego pozabilansu - bezwarunkowych wolnych linii kredytowych i gwarancji

Scenariusz 1 – zakłócenie na rynku finansowym									
Portfel	Wartość bilansowa brutto w mln PLN	Łączny poziom ECL w mln PLN	Przyrost poziomu ECL	% przyrost ECL	w tym:				
					zmiana kursu walutowego	zmiana LGD	zmiana PD	zmiana stage	zmiana CCF
Wszystkie portfele łącznie									
Łącznie (stan rzeczywisty)	20 775,58	237,93	-	-	-	-	-	-	-
Łącznie (scenariusz bazowy)	20 775,58	237,93	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Łącznie (scenariusz stressowy)	23 061,62	351,54	113,61	47,75%	29,76%	10,98%	0,96%	6,05%	0,00%
Portfel									
klienci detaliczni	8 013,74	329,39	113,11	52,30%	32,50%	12,08%	1,06%	6,65%	0,00%
klienci korporacyjni	15 047,88	22,15	0,50	2,26%	2,31%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Scenariusz 2 – zakłócenie gospodarki i rynku pracy									
Portfel	Wartość bilansowa brutto w mln PLN	Łączny poziom ECL w mln PLN	Przyrost poziomu ECL	% przyrost ECL	w tym:				
					zmiana kursu walutowego	zmiana LGD	zmiana PD	zmiana stage	zmiana CCF
Wszystkie portfele łącznie									
Łącznie (stan rzeczywisty)	20 775,58	237,93	-	-	-	-	-	-	-
Łącznie (scenariusz bazowy)	20 775,58	237,93	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Łącznie (scenariusz stressowy)	21 537,59	292,65	54,72	23,00%	10,15%	9,48%	0,28%	2,67%	0,41%
Portfel									
klienci detaliczni	6 792,13	269,85	53,57	24,77%	11,09%	10,43%	0,31%	2,94%	0,00%
klienci korporacyjni	14 745,46	22,80	1,15	5,04%	0,74%	0,00%	0,00%	0,00%	4,51%

Przedstawione powyżej testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującą metodyką Banku. W szczególności badania wykonywane są poprzez analizy wrażliwości poszczególnych parametrów modelu. Badanie wrażliwości zmiany parametru PD jest wykonywane poprzez wykorzystanie zależności DSTI (*Debt Service to Income*) od poziomu szkodowości portfela. Na podstawie danych historycznych Bank rozpoznaje zależność pomiędzy relacją dwunastomiesięcznych zobowiązań klientów do ich dwunastomiesięcznych dochodów (DSTI) a ich tendencją do niewykonania zobowiązania.

Na tej podstawie Bank prognozuje, jak estymowany wzrost kursów walut obcych/stóp procentowych przełoży się na wzrost zobowiązań klientów i tym samym zwiększenie ryzyka niewykonania zobowiązania.

Zmiany poziomu LGD w scenariuszach stressowych wynikają ze zmian stopnia pokrycia ekspozycji zabezpieczeniami hipotecznymi (stosowane są różne parametry LGD dla części

zabezpieczonej oraz niezabezpieczonej) – pozwala to na uzależnienie zmian poziomu pokrycia odpisami od zmian kursu walut obcych.

W zakresie badania poziomu EAD badany jest czynnik zmiany kursu. Wszystkie te składowe elementy wpływają na oszacowane w scenariuszach zmiany poziomu ECL.

Moratoria

Bank zgodnie z wytycznymi EBA w zakresie moratoriów (ustawowych i pozaustawowych) analizował sytuację poszczególnych Klientów o podwyższonym ryzyku, co w uzasadnionych przypadkach prowadziło do odznaczania na nich przesłanki niewykonania zobowiązania z uwagi na wysokie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (UTP - *unlikeliness to pay*).

W ramach przyjętego podejścia klienci z udzielonymi moratoriami na podstawie ustawy „o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19” z dnia 19 czerwca 2020 r. (tzw. „Tarcza antykryzysowa 4.0”) umieszczani byli na liście obserwacyjnej (*watchlist*) oraz klasyfikowani do Koszyka 3 na podstawie przesłanki UTP związanej z deklaracją utraty głównego źródła dochodu. W 2023 roku nie miał miejsce żaden przypadek skorzystania przez Klienta z moratorium na podstawie ustawy z 19 czerwca 2020 r. (tzw. „Tarczy antykryzysowej 4.0”), niemniej na datę 31.12.2023 w portfelu Banku nadal znajdowały się pojedyncze przypadki Klientów znajdujących się w Koszyku 3 na podstawie trwających karencji po ustaniu działania moratorium.

W zakresie pozostałych rodzajów moratoriów kredytowych nie występuje obligatoryjny proces reklasyfikacji z tytułu udzielenia wakacji (z wyjątkiem przypadków niespełnienia przez klienta wymagań – wtedy zgodnie z procesem następuje nadanie statusu Forbearance i klasyfikacja do Koszyka 2).

Opis zasad dokonywania odpisów przez jednostkę obejmujących wskaźniki braku uzasadnionych perspektyw odzyskania należności oraz informacje o zasadach dotyczących aktywów finansowych, które zostały odpisane, ale w dalszym ciągu są przedmiotem działań służących odzyskaniu należności

W przypadku stwierdzenia braku uzasadnionych perspektyw odzyskania należności, Bank podejmuje decyzję o umorzeniu wierzytelności. Dokonywane jest to w przypadku stwierdzenia wystąpienia jednego z następujących warunków:

- w ramach restrukturyzacji wiążącej się z aneksem/ugodą/porozumieniem/inną umową między Bankiem a Dłużnikiem lub z promesą wydaną przez Bank,
- udokumentowanie nieściągalności wierzytelności,
- przedawnienie wierzytelności Banku, jeśli ogranicza lub uniemożliwia egzekucję roszczeń Banku,
- przejęcie przez Bank części/całości majątku Dłużnika w zamian za zwolnienie z części długu,
- sprzedaż wierzytelności innemu podmiotowi.

W związku z aktualnym modelem biznesowym oraz strukturą portfela kredytowego (brak nowej akwizycji w portfelu detalicznym, który podlega stopniowej amortyzacji), Bank zgodnie z aktualną strategią zarządzania poziomem ekspozycji nieobsługiwanych dokonuje w uzasadnionych przypadkach przeniesienia ekspozycji na ewidencję pozabilansową.

W 2022 roku miały miejsce dwa zdarzenia polegające na zbiorczym przeniesieniu ekspozycji nieobsługiwanych do ewidencji pozabilansowej (w czerwcu 2022 – o łącznej wartości bilansowej brutto ok. 86,5 mln PLN i we wrześniu 2022 – o łącznej wartości bilansowej brutto ok. 107,8 mln PLN). W 2023 roku przeniesienia ekspozycji nieobsługiwanych do ewidencji pozabilansowej nie miały charakteru zbiorczego. W trakcie całego roku miało miejsce łącznie 8 przypadków przeniesienia ekspozycji nieobsługiwanej do ewidencji pozabilansowej – na łączną kwotę ok. 7,3 mln PLN.

Maksymalna ekspozycja narażona na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja w tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi		
Kredyty i pożyczki dla banków	368 079	976 149
Kredyty i pożyczki dla klientów:	6 499 118	7 760 596
Kredyty dla klientów indywidualnych:	5 972 557	7 280 096
<i>Pożyczki konsumpcyjne</i>	8 689	12 971
<i>Kredyty hipoteczne</i>	5 963 867	7 267 125
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	526 562	480 500
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	-	-
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	84 887	198 775
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 708 425	13 930 540
Papiery dłużne	12 708 425	13 930 540
Akcje i jednostki udziałowe	-	-
Inne aktywa finansowe	59 219	150 563
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi	3 601 999	3 421 839
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	2 250 006	1 688 465
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	1 351 993	1 733 374

Ze względu na fakt, że kredyty udzielone bankom i papiery wartościowe utrzymywane przez Bank, nie wykazują utraty wartości ani przesłanek utraty wartości, nie są one prezentowane w tabelach dotyczących ekspozycji z utratą wartości i/lub przeterminowanych.

Na kwotę, która najlepiej odzwierciedla maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe wpływają ustanowione przez Bank zabezpieczenia. Wpływ finansowy wartości zabezpieczeń na kwotę odpisów na oczekiwane straty kredytowe dotyczące należności dla portfela z rozpoznaną utratą wartości, gdzie odpis aktualizacyjny był szacowany metodą indywidualnej oceny wynosi 17 321 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2023 r. (na dzień 31 grudnia 2022 r. 18 556 tys. PLN).

Na datę 31 grudnia 2023 r. w portfelu kredytowym Banku znajduje się 7 ekspozycji z portfela korporacyjnego, dla których fakt uwzględnienia wartości zabezpieczenia w wycenie wpływa na oszacowaną wartość oczekiwanych strat kredytowych. Wszystkie te 7 ekspozycji to gwarancje, które zostały w pełni objęte zabezpieczeniem będącym kaucją. Łączny wpływ wartości tych zabezpieczeń na ocenę oczekiwanych strat kredytowych wynosi 1 345 tys. PLN (obniżenie poziomu rezerw).

Podział aktywów finansowych na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2023 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	5 572 989	6 774	5 579 763	93,4%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	5 546 470	6 473	5 552 943	93,0%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	26 519	301	26 820	0,4%
Aktywa finansowe z utratą wartości	390 879	1 915	392 794	6,6%
Ogółem	5 963 868	8 689	5 972 557	100,0%

	Podmioty gospodarcze, w tym banki						
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Operacyjne	Pozostałe	Pochodne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	6 255	432 406	71 120	368 079	84 870	962 730	98,3%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	6 255	432 079	71 120	368 079	84 870	962 403	98,3%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	-	327	-	-	-	327	0,0%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	16 781	-	16 781	1,7%
Ogółem	6 255	432 406	71 120	384 860	84 870	979 511	100,0%

	Banki centralne i rządy				Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem	
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	12 710 097	1 725 916	14 436 013	100,0%	59 219	59 219	100,0%	21 037 725	98,1%
- nieprzeterminowane i bez utraty wartości	12 710 097	1 725 916	14 436 013	100,0%	59 219	59 219	100,0%	21 010 578	98,0%
- przeterminowane i bez utraty wartości	-	-	-	0,0%	-	-	0,0%	27 147	0,1%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	-	0,0%	409 575	1,9%
Ogółem	12 710 097	1 725 916	14 436 013	100%	59 219	59 219	100,0%	21 447 300	100,0%

	Osoby fizyczne		Podmioty gospodarcze		Banki centralne i rządy		Pozostałe		Ogółem	Udział
		Udział		Udział		Udział		Udział		
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	5 579 763	93,4%	962 730	98,3%	14 436 013	100,0%	59 219	100,0%	21 037 725	98,1%
- nieprzeterminowane i bez utraty wartości	5 552 943	93,0%	962 403	98,3%	14 436 013	100,0%	59 219	100,0%	21 010 578	98,0%
- przeterminowane i bez utraty wartości	26 820	0,4%	327	0,0%	-	0,0%	-	0,0%	27 147	0,1%
Aktywa finansowe z utratą wartości	392 794	6,6%	16 781	1,7%	-	0,0%	-	0,0%	409 575	1,9%
Razem	5 972 557	100%	979 511	100%	14 436 013	100%	59 219	100%	21 447 300	100%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2023 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

	Kredyty hipoteczne		Pożyczki konsumpcyjne		Kredyty w rachunku bieżącym		Kredyty inwestycyjne		Kredyty operacyjne		Pozostałe		Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis			
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	5 572 989	15 484	6 775	31	432 406	75	6 255	6	71 120	69	368 079	15	6 457 624	15 681	0,2%
Portfel niehomogeniczny	4 863	81	-	-	432 406	75	6 255	6	71 120	69	368 079	15	882 723	246	0,0%
Portfel homogeniczny	5 568 126	15 403	6 775	31	-	-	-	-	-	-	-	-	5 574 901	15 434	0,3%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	390 879	209 372	1 915	870	-	-	-	-			16 781	16 781	409 575	227 023	55,4%
Portfel niehomogeniczny	43 821	26 946	-	-	-	-	-	-	0	0	16 781	16 781	60 602	43 727	72,2%
Portfel homogeniczny	347 058	182 426	1 915	870	-	-	-	-	-	-	-	-	348 973	183 296	52,5%
Ogółem	5 963 868	224 856	8 689	901	432 406	75	6 255	6	71 120	69	384 860	16 796	6 867 198	242 704	3,5%

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Rating	Osoby fizyczne			
	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pozostałe	Ogółem
iAAA	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-
iAA	-	-	-	-
iAA-	-	-	-	-
iA+	363	-	-	363
iA	95 283	1 198	-	96 481
iA-	1 790 024	392	-	1 790 416
iBBB+	2 152 837	3 469	-	2 156 306
iBBB	809 044	462	-	809 506
iBBB-	253 018	96	-	253 114
iBB+	165 170	53	-	165 223
iBB	99 345	426	-	99 771
iBB-	40 208	145	-	40 353
iB+	18 580	121	-	18 701
iB	11 352	-	-	11 352
iB-	2 842	-	-	2 842
iCCC+	43 049	62	-	43 111
iCCC	54 060	-	-	54 060
iCCC-	11 294	50	-	11 344
iCC+	-	-	-	-
iD	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-
Ogółem	5 546 469	6 474	-	5 552 943

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN), c.d.

Rating	Podmioty gospodarcze, w tym banki					
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Operacyjne	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-	-	-
iAA	-	-	-	-	-	-
iAA-	-	-	-	-	-	-
iA+	-	-	-	15 475	-	15 475
iA	-	1	-	-	-	1
iA-	-	321 991	-	352 604	81 063	755 658
iBBB+	-	27 529	-	-	996	28 525
iBBB	6 255	70 149	-	-	2 300	78 704
iBBB-	-	9 312	-	-	55	9 367
iBB+	-	-	2 006	-	-	2 006
iBB	-	2 778	6 023	-	456	9 257
iBB-	-	-	-	-	-	-
iB+	-	317	63 091	-	-	63 408
iB	-	-	-	-	-	-
iB-	-	-	-	-	-	-
iCCC+	-	-	-	-	-	-
iCCC	-	-	-	-	-	-
iCCC-	-	-	-	-	-	-
iCC+	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	2	-	-	-	2
Ogółem	6 255	432 079	71 120	368 079	84 870	962 403

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN), c.d.

Rating	Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe		Aktywa finansowe razem
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-	-	-
iAA	-	-	-	-	-	-
iAA-	-	-	-	-	-	-
iA+	12 710 097	1 725 916	14 436 013	-	-	14 451 851
iA	-	-	-	-	-	96 482
iA-	-	-	-	-	-	2 546 074
iBBB+	-	-	-	-	-	2 184 831
iBBB	-	-	-	-	-	888 210
iBBB-	-	-	-	-	-	262 481
iBB+	-	-	-	-	-	167 229
iBB	-	-	-	-	-	109 028
iBB-	-	-	-	-	-	40 353
iB+	-	-	-	-	-	82 109
iB	-	-	-	-	-	11 352
iB-	-	-	-	-	-	2 842
iCCC+	-	-	-	-	-	43 111
iCCC	-	-	-	-	-	54 060
iCCC-	-	-	-	-	-	11 344
iCC+	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	59 219	59 219	59 221
Ogółem	12 710 097	1 725 916	14 436 013	59 219	59 219	21 010 578

Jakość kredytowa udzielonych zobowiązań warunkowych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość nominalna w tys. PLN).

	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
	Podmioty	Podmioty
Rating	gospodarcze	gospodarcze
iA	198 268	571 277
iA-	1 984 165	689 717
iA+	180 858	187 150
iAA	-	26 670
iAA-	10 382	15 432
iAA+	-	16 798
iAAA	-	787
iB-		1 243
iB+	11 413	0
iBB	30 894	17 373
iBB-	11 145	44 923
iBB+	22 254	25 848
iBBB	347 226	142 526
iBBB-	143 782	419 684
iBBB+	414 222	150 880
iCCC-	10 000	1 101 318
iCCC+	-	10 000
	3 364 609	3 421 624

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2023 roku (liczba dni przeterminowania wg daty najstarszej zaległości, niezależnie od istotności zaległości)

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	102 324	349	102 673
30-59	13 814	1	13 814
60-89	7 981	-	7 981
90-179	2	1	3
>179	2 548	-	2 548
Ogółem	126 669	351	127 020

Kredyty przeterminowane z utratą wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2023 roku (liczba dni przeterminowania wg daty najstarszej zaległości, niezależnie od istotności zaległości)

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	15 171	-	15 171
30-59	9 584	-	9 584
60-89	16 600	-	16 600
90-179	12 309	-	12 309
>179	259 514	16 781	276 295
Ogółem	313 178	16 781	329 959

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2023 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	6 457 624	15 681	0,2%
Portfel niehomogeniczny	882 723	246	0,0%
Portfel homogeniczny	5 574 901	15 434	0,3%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	409 575	227 023	55,4%
Portfel niehomogeniczny	60 602	43 727	72,2%
Portfel homogeniczny	348 973	183 296	52,5%
Ogółem	6 867 198	242 704	3,5%

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	943 325	13,7%
Portfel homogeniczny	5 923 873	86,3%
Ogółem	6 867 198	100,0%

Podział aktywów finansowych na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Osoby fizyczne				
	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	6 903 509	10 676	6 914 185	95,0%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	6 886 989	9 835	6 896 824	94,7%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	16 520	841	17 361	0,2%
Aktywa finansowe z utratą wartości	363 616	2 295	365 911	5,0%
Ogółem	7 267 125	12 971	7 280 096	100,0%

Podmioty gospodarcze, w tym banki							
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Operacyjne	Pozostałe	Pochodne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	11 355	259 041	193 323	976 149	198 854	1 638 722	99,0%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	11 355	255 416	193 323	976 149	198 854	1 635 097	98,8%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	-	3 625	-	-	-	3 625	0,2%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	16 781	-	16 781	1,0%
Ogółem	11 355	259 041	193 323	992 930	198 854	1 655 503	100,0%

	Banki centralne i rządy				Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem	
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	13 933 483	4 617 352	18 550 835	100,0%	150 563	150 563	100,0%	27 254 305	98,6%
- nieprzeterminowane i bez utraty w wartości	13 933 483	4 617 352	18 550 835	100,0%	150 563	150 563	100,0%	27 233 319	98,5%
- przeterminowane i bez utraty w wartości	-	-	-	0,0%	-	-	0,0%	20 986	0,1%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	-	0,0%	382 692	1,4%
Ogółem	13 933 483	4 617 352	18 550 835	100%	150 563	150 563	100,0%	27 636 997	100,0%

	Osoby fizyczne		Podmioty gospodarcze		Banki centralne i rządy		Pozostałe	Udział	Ogółem	Udział
		Udział		Udział		Udział				
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	6 914 185	95,0%	1 638 722	99,0%	18 550 835	100,0%	150 563	100,0%	27 254 305	98,6%
- nieprzeterminowane i bez utraty wartości	6 896 824	94,7%	1 635 097	98,8%	18 550 835	100,0%	150 563	100,0%	27 233 319	98,5%
- przeterminowane i bez utraty wartości	17 361	0,2%	3 625	0,2%	-	0,0%	-	0,0%	20 986	0,1%
Aktywa finansowe z utratą wartości	365 911	5,0%	16 781	1,0%	-	0,0%	-	0,0%	382 692	1,4%
Razem	7 280 096	100%	1 655 503	100%	18 550 835	100%	150 563	100%	27 636 997	100%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

	Kredyty hipoteczne		Pożyczki konsumpcyjne		Kredyty w rachunku bieżącym		Kredyty inwestycyjne		Kredyty operacyjne		Pozostałe		Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis			
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	6 903 510	16 612	10 676	89	259 041	115	11 355	39	193 323	289	976 146	61	8 354 051	17 205	0,2%
Portfel niehomogeniczny	5 398	152	-	-	259 041	115	11 355	39	193 323	289	976 146	61	1 445 263	656	0,0%
Portfel homogeniczny	6 898 112	16 460	10 676	89	-	-	-	-	-	-	-	-	6 908 788	16 549	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	363 615	182 147	2 295	907	-	-	-	-	-	-	16 784	16 784	382 694	199 838	52,2%
Portfel niehomogeniczny	36 623	18 067	0	0	-	-	-	-	0	0	16 784	16 784	53 407	34 851	65,3%
Portfel homogeniczny	326 992	164 080	2 295	907	-	-	-	-	-	-	-	-	329 287	164 987	50,1%
Ogółem	7 267 125	198 759	12 971	996	259 041	115	11 355	39	193 323	289	992 930	16 845	8 736 745	217 043	2,5%

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN)

Rating	Osoby fizyczne			
	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pozostałe	Ogółem
iAAA	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-
iAA	33	-	-	33
iAA-	271	-	-	271
iA+	312	-	-	312
iA	122 867	217	-	123 084
iA-	2 171 783	2 525	-	2 174 308
iBBB+	2 761 487	2 370	-	2 763 857
iBBB	1 018 348	726	-	1 019 074
iBBB-	300 475	1 044	-	301 519
iBB+	206 825	304	-	207 129
iBB	122 936	2 540	-	125 476
iBB-	62 528	58	-	62 586
iB+	19 805	-	-	19 805
iB	10 388	-	-	10 388
iB-	7 101	-	-	7 101
iCCC+	43 386	-	-	43 386
iCCC	31 002	-	-	31 002
iCCC-	7 443	50	-	7 493
iCC+	-	-	-	-
iD	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	-
Ogółem	6 886 990	9 834	-	6 896 824

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN), c.d.

Rating	Podmioty gospodarcze, w tym banki					
	Kredyty inwestycyjne	Kredyty w rachunku bieżącym	Operacyjne	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-
iAA+	-	96 333	-	-	-	96 333
iAA	-	2	-	-	-	2
iAA-	-	-	-	37	-	37
iA+	-	1 124	-	111 662	-	112 786
iA	-	-	-	-	-	-
iA-	-	117 145	91 770	19 825	1	228 741
iBBB+	-	8 365	13 045	832 336	186 099	1 039 845
iBBB	4 666	5 174	10 114	10 247	53	30 254
iBBB-	-	27 272	68 012	-	-	95 284
iBB+	-	1	-	-	9 531	9 532
iBB	6 689	-	1 001	-	-	7 690
iBB-	-	-	-	-	-	-
iB+	-	-	-	-	-	-
iB	-	-	-	-	-	-
iB-	-	-	9 381	-	-	9 381
iCCC+	-	-	-	-	-	-
iCCC	-	-	-	-	-	-
iCCC-	-	-	-	-	-	-
iCC+	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	2 042	3 170	5 212
Ogółem	11 355	255 416	193 323	976 149	198 854	1 635 097

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (wartość bilansowa brutto w tys. PLN), c.d.

Rating	Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe		Aktywa finansowe razem
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-
iAA+	-	-	-	-	-	96 333
iAA	-	-	-	-	-	35
iAA-	-	-	-	-	-	308
iA+	13 933 483	4 617 352	18 550 835	-	-	18 663 933
iA	-	-	-	-	-	123 084
iA-	-	-	-	-	-	2 403 049
iBBB+	-	-	-	-	-	3 803 702
iBBB	-	-	-	-	-	1 049 328
iBBB-	-	-	-	-	-	396 803
iBB+	-	-	-	-	-	216 661
iBB	-	-	-	-	-	133 166
iBB-	-	-	-	-	-	62 586
iB+	-	-	-	-	-	19 805
iB	-	-	-	-	-	10 388
iB-	-	-	-	-	-	16 482
iCCC+	-	-	-	-	-	43 386
iCCC	-	-	-	-	-	31 002
iCCC-	-	-	-	-	-	7 493
iCC+	-	-	-	-	-	-
iD	-	-	-	-	-	-
Bez ratingu	-	-	-	150 563	150 563	155 775
Ogółem	13 933 483	4 617 352	18 550 835	150 563	150 563	27 233 319

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2022 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	9 296	3 625	12 921
30-59	6 427	-	6 427
60-89	1 638	-	1 638
90-179	-	-	-
Ogółem	17 361	3 625	20 986

Kredyty przeterminowane z utratą wartości w tys. PLN na dzień 31 grudnia 2022 roku

Przeterminowanie	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	112 971	-	112 971
30-59	9 506	-	9 506
60-89	15 213	-	15 213
90-179	30 570	-	30 570
>179	197 651	16 781	214 432
Ogółem	365 911	16 781	382 692

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2022 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Odpis	Wskaźnik pokrycia rezerwą
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	8 354 051	17 205	0,2%
Portfel niehomogeniczny	1 445 263	656	0,0%
Portfel homogeniczny	6 908 788	16 549	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	382 694	199 838	52,2%
Portfel niehomogeniczny	53 407	34 851	65,3%
Portfel homogeniczny	329 287	164 987	50,1%
Ogółem	8 736 745	217 043	2,5%

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	1 498 670	17,2%
Portfel homogeniczny	7 238 075	82,8%
Ogółem	8 736 745	100,0%

Koncentracja ryzyka kredytowego

a) w ujęciu geograficznym

Miasto	31.12.2023 r.		31.12.2022 r.	
	Zaangażowanie tys. PLN	Udział	Zaangażowanie tys. PLN	Udział
Warszawa	16 285 841	76,0%	20 689 593	74,8%
Kraków	304 902	1,4%	380 554	1,4%
Wrocław	349 082	1,6%	427 063	1,5%
Poznań	158 956	0,7%	189 653	0,7%
Gdańsk	179 710	0,8%	214 688	0,8%
Pozostałe	4 168 809	19,5%	5 735 446	20,8%
Razem	21 447 300	100,0%	27 636 997	100,0%

W lokalizacji Warszawa Bank prezentuje m.in. wartość bonów skarbowych i obligacji skarbowych.

b) w ujęciu sektorowym

w tys. PLN	31.12.2023 r.	Udział	31.12.2022 r.	Udział
<i>Osoby fizyczne</i>	5 972 557	27,8%	7 280 096	26,3%
<i>Podmioty gospodarcze:</i>	979 511	4,6%	1 655 503	6,0%
<i>Banki Centralne i rządy</i>	14 436 013	67,3%	18 550 835	67,1%
<i>Niesklasyfikowane sektorowo</i>	59 219	0,3%	150 563	0,5%
Razem	21 447 300	100,0%	27 636 997	99,9%
<i>Produkcja</i>	173 039	0,8%	237 362	0,9%
<i>Dystrybucja</i>	355 038	1,7%	152 823	0,6%
<i>Obsługa nieruchomości</i>	-	0,0%	0	0,0%
<i>Budownictwo</i>	735	0,0%	93 742	0,3%
<i>Transport</i>	-	0,0%	0	0,0%
<i>Pozostałe</i>	450 698	2,1%	1 171 576	4,2%
Razem podmioty gospodarcze	979 511	4,6%	1 655 503	6,0%

Podział aktywów finansowych według produktów

1) – limity w ROR, linie kredytowe w rachunku bieżącym, linie debetowe dla firm

<i>w tys. PLN</i>	31.12.2023 r.		31.12.2023 r.	
Rodzaj kredytu	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Kredyty hipoteczne	5 963 868	27,8%	7 267 125	26,4%
Pożyczki konsumpcyjne	8 689	0,0%	12 971	0,0%
Kredyty inwestycyjne	6 255	0,0%	11 355	0,0%
Kredyty w rachunku bieżącym	432 406	2,0%	259 041	0,9%
Operacyjne	71 120	0,3%	193 323	0,7%
Pozostałe	384 860	1,8%	992 930	3,6%
Razem portfel kredytowy	6 867 198	31,9%	8 736 745	31,6%
Pochodne	84 870	0,4%	198 854	0,7%
Papiery wartościowe	12 710 097	59,3%	13 933 483	50,4%
Inne aktywa finansowe	1 785 135	8,3%	4 767 915	17,3%
Razem aktywa finansowe	21 447 300	99,9%	27 636 997	100,0%

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku

	Symbol PKD	Kwota zaangażowania	Współczynnik koncentracji
1	64.19.Z	1 724 460	13,15%
2	64.30.Z	226 506	7,52%
3	45.11.Z	135 651	7,87%
4	45.11.Z	129 920	7,49%
5	64.19.Z	127 953	0,00%
6	45.19.Z	124 555	6,69%
7	35.11.Z	118 557	6,08%
8	12.00.Z	113 800	7,56%
9	19.20.Z	105 332	4,35%
10	64.19.Z	67 598	4,49%

Największe zaangażowania kredytowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku

	Symbol PKD	Kwota zaangażowania	Współczynnik koncentracji
1	64.19.Z	1 953 767	20,67%
2	64.30.Z	221 500	6,52%
3	64.30.Z	154 200	5,48%
4	64.19.Z	127 837	0,00%
5	12.00.Z	113 800	6,70%
6	19.20.Z	113 131	6,18%
7	45.19.Z	106 408	4,81%
8	35.11.Z	100 000	2,94%
9	35.11.Z	100 000	5,88%
10	45.11.Z	95 786	3,56%

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2023 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowan e sektorowo	Ogółem
do 1 roku	232 128	970 913	7 300 615	59 219	8 562 875
od 1 do 5 lat	287 895	2 856	6 121 758	-	6 412 509
od 5 do 10 lat	702 921	5 743	1 013 640	-	1 722 304
od 10 do 20 lat	4 324 282	-	-	-	4 324 282
powyżej 20 lat	425 330	-	-	-	425 330
Ogółem	5 972 556	979 512	14 436 013	59 219	21 447 300

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2023 rok

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	5 972 557	286
Podmioty gospodarcze	979 511	7 593
Banki centralne i rządy	14 436 013	627 653
Niesklasyfikowane sektorowo	59 219	429
Ogółem	21 447 300	

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne

(dane w tys. PLN na 31 grudnia 2023 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	115 020	62 942
Kraków	33 808	12 033
Wrocław	27 053	19 946
Poznań	11 147	5 109
Gdańsk	10 941	5 482
Pozostałe	211 606	121 510
Ogółem	409 575	227 022

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2022 roku)

Przedział okresów zapadalności	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowane sektorowo	Ogółem
do 1 roku	214 792	1 641 665	9 311 790	150 563	11 318 810
od 1 do 5 lat	345 494	4 138	7 246 234	-	7 595 866
od 5 do 10 lat	971 246	9 699	1 992 812	-	2 973 757
od 10 do 20 lat	5 146 759	-	-	-	5 146 759
powyżej 20 lat	601 805	-	-	-	601 805
Ogółem	7 280 096	1 655 502	18 550 836	150 563	27 636 997

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2022 roku)

Podział	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	7 280 096	310
Podmioty gospodarcze	1 655 503	8 138
Banki centralne i rządy	18 550 835	843 220
Niesklasyfikowane sektorowo	150 563	576
Ogółem	27 636 997	

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne (dane w tys. PLN na 31 grudnia 2022 roku)

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	103 219	52 350
Kraków	31 231	10 118
Wrocław	26 264	16 909
Poznań	7 009	3 103
Gdańsk	8 117	2 890
Pozostałe	206 852	114 466
Ogółem	382 692	199 836

Restrukturyzacja należności obciążonych ryzykiem kredytowym

Proces dochodzenia należności od klientów Banku realizowany jest etapowo w fazie monitoringu, a także przed wystąpieniem ponownych zaległości w spłacie, na etapie restrukturyzacji jak i windykacji. Proces ten obejmuje generalne standardy aktywnego postępowania Banku oraz czynności i terminy na ich wykonanie, których celem jest doprowadzenie do niezwłocznej spłaty wymagalnych zobowiązań klientów Banku.

W celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości, bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, jak i występują opóźnienia w spłacie należności, wyspecjalizowane jednostki Banku przejmują odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokładają wszelkich starań by pomóc klientom Banku wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum.

System podejmowania decyzji jak i etap monitoringu oparty jest na wystandaryzowanych procesach zatwierdzonych w Banku (uzależnionych od kwoty ekspozycji i rodzaju klienta Banku), wspieranych przez specjalistyczny system informatyczny do zarządzania należnościami zagrożonymi.

Proces restrukturyzacji obejmuje doprowadzenie do ustalenia akceptowanych przez Bank warunków rozliczenia zadłużenia, w tym: ustalenia harmonogramu spłaty całości zadłużenia klienta, uzyskanie dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty wierzytelności Banku (w sprawach tego wymagających) oraz w przypadku zaangażowań całkowicie wymagalnych zawarcie stosowanych ugód. Restrukturyzacja każdorazowo wymaga wniosku klienta zawierającego propozycję spłaty, podstawowe dokumenty potwierdzające uzyskiwanie przychodu/dochodu umożliwiającego dokonywanie spłaty jak i wymaga podjęcia decyzji przez właściwy poziom decyzyjny w Banku.

W przypadku, jeżeli w trakcie działań restrukturyzacyjnych doszło do rozpoznania utraty wartości ekspozycji zawiązywany jest adekwatny odpis aktualizujący.

Proces windykacji obejmuje prowadzenie windykacji wewnętrznej jak i zewnętrznej poprzez zlecenie dochodzenia spłaty przez zewnętrzne, specjalizowane firmy windykacyjne – realizowane zarówno do wierzytelności całkowicie wymagalnych jak i częściowo wymagalnych przed wypowiedzeniem umów, celem doprowadzenia do odzyskania jak największej wartości wymagalnych należności, jak i przeprowadzenie wymaganego procesu egzekucyjnego.

Normy i limity wynikające z przepisów Art. 395 CRR

Wartość ekspozycji Banku wobec klienta lub grupy powiązanych klientów po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie może przekroczyć 25% Tier 1 kapitału Banku.

Wartość ekspozycji Banku wobec klienta, który jest instytucją lub grupy powiązanych klientów jeśli do grupy należy co najmniej jedna instytucja, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 CRR nie może przekroczyć 25% Tier 1 Banku lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem, że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych klientów, niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie przekracza 25% Tier 1 instytucji.

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowały się na dzień:

tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec klientów niebędących instytucjami).	335 386	410 709
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec klientów będących instytucjami).	652 200	410 709

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających z Art. 395 CRR.

Art. 79a ust. 4 Ustawy Prawo Bankowe

Na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku Bank nie przekroczył limitów wynikających z Art. 79a ust. 4 Prawa Bankowego, stanowiących, iż suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku lub podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem organów banku lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku, nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych.

tys. PLN	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Fundusze podstawowe Banku po pomniejszeniach	1 341 545	1 642 835
10% Funduszy podstawowych Banku	134 155	164 283

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance.

Bank raportuje transakcje z udzielonym udogodnieniem w spłacie (forbearance) w oparciu o projekt Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA), zgodnie z dokumentem EBA Final draft Implementing Technical Standards on Supervisory reporting on forbearance and non performing exposures under article 99(4) of Regulation No 575/2013 nr EBA/ITS/2013/03/rev1 z dnia 24.07.2014 r.

Zgodnie z przyjętą definicją, forbearance występuje, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- klient ma trudności finansowe, które skutkują lub mogą skutkować brakiem możliwości obsługi zadłużenia zgodnie z warunkami zawartymi w umowie o charakterze kredytowym,
- Bank zdecydował o zastosowaniu wobec niego udogodnienia w celu umożliwienia klientowi wywiązania się z zobowiązań umownych lub niedopuszczenia do powstania trudności ze spłatą tj. o zmianie warunków umowy lub refinansowaniu ekspozycji w części lub całości, które nie wynikają ze względów komercyjnych i zostały przyznane w trakcie procesu windykacji/restrukturyzacji na warunkach odbiegających od standardów rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone klientom Razem				w tym Forborne				
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/Wartość brutto	Udział Forborne w kredytach i pożyczkach
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	6 457 623	(15 681)	6 441 942	0,2%	34 733	-1 150	33 583	3,3%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	368 079	(15)	368 064	0,0%	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	509 780	(150)	509 630	0,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	5 579 764	(15 516)	5 564 248	0,3%	34 733	(1 150)	33 583	3,3%	0,6%
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	409 575	(227 023)	182 552	55,4%	171 596	(103 690)	67 906	60,4%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	16 781	(16 781)	-	100,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	392 794	(210 242)	182 552	53,5%	171 596	(103 690)	67 906	60,4%	37,2%

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone klientom Razem				w tym Forborne				
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/ Wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/ Wartość brutto	Udział Forborne w kredytach i pożyczkach
Ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	8 354 053	(17 205)	8 336 847	0,2%	27 819	(755)	27 064	2,7%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	976 149	(61)	976 088	0,0%	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	463 719	(444)	463 275	0,1%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	6 914 185	(16 701)	6 897 484	0,2%	27 819	(755)	27 064	2,7%	0,4%
Ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	382 692	(199 836)	182 855	52,2%	131 677	(73 818)	57 858	56,1%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	16 781	(16 781)	-	100,0%	-	-	-	NA	NA
Gospodarstwa domowe	365 911	(183 055)	182 855	50,0%	131 677	(73 818)	57 858	56,1%	31,6%

Zgodnie z projektem Standardów Technicznych, Bank stosuje następujące kryteria wyjścia ekspozycji z forbearance (uzdrowienia ekspozycji):

- ekspozycja nie znajduje się w statusie „niepracująca” (non-performing zgodnie z definicją EBA),
- od momentu wyjścia ekspozycji z udogodnieniem typu forbearance ze statusu „niepracująca” minął dwuletni okres obserwacji, w czasie którego następowały regularne spłaty ekspozycji,
- w trakcie trwania okresu obserwacji nie pojawiło się przeterminowanie powyżej 30 dni kalendarzowych oraz nie nastąpiło udzielenie kolejnego udogodnienia typu forbearance na takiej ekspozycji.

45. Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności

Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania aktywami i pasywami koncentruje się głównie na dwóch rodzajach ryzyka:

- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe.

Podział ról i kompetencji

W procesie zarządzania aktywami i pasywami najważniejszą funkcję pełni Rada Nadzorcza oraz Zarząd Banku, natomiast bezpośredni nadzór sprawowany jest przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (ALCO).

Rada Nadzorcza określa strategię działania oraz ustanawia apetyt na ryzyko w zakresie ryzyka płynności i rynkowego. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią oraz zatwierdza metodykę płynnościowych testów warunków skrajnych oraz plany pozyskania i utrzymywania środków obcych uznanych za stabilne źródło finansowania.

Zarząd Banku m.in. ustanawia i sprawuje nadzór nad całym systemem zarządzania ryzykiem, zatwierdza i nadzoruje realizację polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz plany awaryjne w zakresie ryzyka płynności.

W celu sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie zarządzania kapitałem oraz ryzykiem rynkowym i płynności powołany został Komitet ALCO. Wszyscy Członkowie Zarządu są także członkami Komitetu ALCO. Do głównych zadań Komitetu należy:

- kontrola i monitorowanie poziomu ryzyka;
- akceptacja i monitorowanie bieżącej strategii zarządzania aktywami i pasywami;
- zatwierdzanie metodologii stosowanej przy kalkulacji poszczególnych miar ryzyka, wyznaczanie wysokości wewnętrznych limitów.

Za operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności odpowiada Biuro Zarządzania Płynnością (BZP), dla którego głównymi i najważniejszymi zadaniami są: zarządzanie płynnością bieżącą, średnio i długoterminową.

BZP odpowiada także za zarządzanie ryzykiem rynkowym linii biznesowych, których ekspozycje zaliczane są do księgi bankowej.

Jednostką odpowiedzialną za identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka jest Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynnością (DZRRiP). DZRRiP jest jednostką całkowicie niezależną od jednostek biznesowych. Do zadań DZRRiP przede wszystkim należy:

- identyfikacja ryzyka rynkowego i płynności,
- opracowanie i wdrażanie metodologii zarządzania poszczególnymi ryzykami,
- wyliczanie miar poszczególnych ryzyk, kontrola wykorzystania limitów, sporządzanie analiz i raportowanie profilu ryzyka Banku,

- wyznaczanie kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe.

Proces zarządzania ryzykiem płynności i rynkowym

Zarządzanie ryzykiem zarówno płynności jak i rynkowym w Banku przebiega wg następujących etapów:

- 1) identyfikacja ryzyka – za identyfikację ryzyka odpowiada DZRRiP,
- 2) wprowadzenie i stosowanie odpowiednich narzędzi do zarządzania ryzykiem m.in.:
  - (a) wyznaczenie strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko – Rada Nadzorcza zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem,
  - (b) wyznaczenie limitów – Komitet ALCO zatwierdza system limitów wewnętrznych,
  - (c) zapewnienie właściwej struktury organizacyjnej w Banku odpowiedzialnej za odpowiednie kształtowanie i korygowanie struktury aktywów i pasywów – ryzyko rynkowe oraz płynności jest w Banku zarządzane centralnie przez BZP (księga bankowa),
- 3) pomiar i monitoring ryzyka – za obszar ten odpowiada DZRRiP. Oprócz regulacyjnych miar ryzyka rynkowego i płynności, Bank wdrożył własne miary monitorowania ryzyka,
- 4) kontrola systemu ryzyka rynkowego i płynności – Zarząd Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli ryzyka w Banku i przedkłada te informacje Radzie Nadzorczej, bieżąca kontrola dokonywana jest przez Komitet ALCO.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Płynnością nazywany jest stan, w którym Bank ma zdolność do satysfakcjonującego i terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bez konieczności poniesienia straty w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć. Ryzyko płynności jest nierozzerwalnie związane z działalnością każdego banku. Nie łączy się z konkretnym produktem, lecz wynika z ogólnej struktury bilansu, ponieważ bardzo ważną konsekwencją działalności Banku jest niedopasowanie terminów płatności wynikające np. z przyjmowania krótkoterminowych depozytów i udzielania stosunkowo długoterminowych kredytów. Bank jest w związku z tym narażony na ryzyko, iż żądania wypłaty przez depozytariuszy przewyższą zdolność Banku do przekształcenia aktywów na gotówkę. Zapewnienie płynności polega zatem na utrzymaniu zdolności do natychmiastowego pokrycia wszystkich płatności związanych z bieżącą obsługą wymagalnych depozytów, akcją kredytową, a także wcześniejszym likwidowaniem depozytów oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na kredyty, bądź z regulowaniem innych zobowiązań banku.

W Banku definiowane są następujące rodzaje ryzyka płynności:

- Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów - ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań,
- Ryzyko płynności śróddziennej – zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,

- Ryzyko rozliczenia – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych,
- Ryzyko koncentracji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych,
- Ryzyko opcji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych,
- Ryzyko płynności rynku (produktu) – zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia strat finansowych na tych produktach,
- Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanym z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem zarządzania płynnością jest finansowanie niedoborów środków pieniężnych lub odpowiednie zagospodarowanie ich nadmiaru.

Dlatego też zarządzanie płynnością dokonywane jest poprzez:

- utrzymywanie właściwej struktury finansowania w celu zapewnienia odpowiedniej struktury terminowej przepływów;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie aktywów płynnych;
- zachowanie zdolności do rozliczeń płatniczych;
- określenie pożądanego i akceptowanego poziomu płynności w Banku poprzez wyznaczenie apetytu na ryzyko, zestawu wewnętrznych limitów płynnościowych, które minimalizują ryzyko płynności;
- analizowanie na bieżąco pozycji płynnościowej, monitorowanie limitów, przeprowadzanie cyklicznych płynnościowych testów warunków skrajnych oraz monitorowanie wskaźników wczesnego ostrzegania (aktywatorów);
- posiadanie planu awaryjnego zachowania płynności.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności

Biuro Zarządzania Płynnością zarządzając płynnością ma na uwadze zapewnienie wystarczającej i dostępnej kwoty pasywów pozyskanych po akceptowalnym koszcie, które mają pokryć potencjalne wypływy z tytułu zobowiązań Banku.

Strategia finansowania:

Ze względu na strukturę walutową aktywów, strategia finansowania Banku uzależniona jest od waluty.

- PLN
Podstawowym i najważniejszym źródłem finansowania aktywów złotych Banku jest baza depozytów korporacyjnych (klienci linii CB). Dodatkowo, ze względu na nadpłynność w PLN bank swapuje część zobowiązań złotych na inne waluty;
- CHF i EUR
Z uwagi na brak wystarczających lokalnych i jednocześnie stabilnych źródeł finansowania aktywów w EUR i CHF, Bank głównie finansuje swoje aktywa poprzez przyjmowanie depozytów, zobowiązań kaucyjnych i zaciąganie pożyczek w CHF i EUR na okres do 10 lat od podmiotów Grupy. Dodatkowo, część portfela finansowana jest rezerwą na ryzyko prawne dot. walutowych kredytów hipotecznych utworzoną w CHF oraz klientowskimi depozytami w EUR i PLN (poprzez transakcje FX Swap).

Nadwyżka płynności

W celu zapewnienia zdolności do pokrycia zwiększonych bieżących wypływów, Bank utrzymuje na odpowiednim poziomie aktywa płynne poprzez:

- inwestowanie w bony pieniężne NBP, papiery skarbowe z ryzykiem kredytowym Rządu Rzeczypospolitej Polskiej - w celu zapewnienia odpowiedniej płynności portfela papierów wartościowych,
- inwestowanie w krótkoterminowe lokaty międzybankowe,
- zarządzanie saldem na rachunkach nostro.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku, aktywa płynne wynosiły 14,0 mld PLN co stanowi 65,4% sumy bilansowej Banku. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu aktywów płynnych, który stanowi także dodatkowe zabezpieczenie w przypadku obniżenia oceny kredytowej Banku i w związku z tym potencjalny możliwy odpływ funduszy, w Banku nałożony jest limit – aktywa płynne nie mogą spaść poniżej 40% sumy bilansowej.

Bardzo ważnym elementem strategii zarządzania ryzykiem płynności jest wsparcie inwestora strategicznego, które wyrażone jest w szczególności poprzez:

- Zobowiązania inwestorskie - zobowiązania w zakresie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem wobec KNF złożone w dn. 23 lipca 2013 r.,
- Declaration of Backing - główny instrument DB AG potwierdzający wsparcie podmiotu dominującego dla wybranych kluczowych spółek zależnych i które jest corocznie publikowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy DB AG

a także

- przyznane warunkowe linie kredytowe umożliwiające w ramach niewykorzystanego limitu pozyskanie w dowolnym momencie finansowania na okres średnio- i długoterminowy,
- współpraca z Departamentem Treasury DBAG w zakresie krótkoterminowych transakcji na rynku międzybankowym.

Z drugiej strony, podmioty z Grupy DB AG lokalnie traktowane są jak każdy inny podmiot funkcjonujący na rynku. Dlatego też w ramach procesu zarządzania ryzykiem m.in. wyznaczane są na te podmioty limity oraz dokonywana jest wymiana zabezpieczeń w przypadku transakcji, które takiej wymiany wymagają.

Raportowanie ryzyka płynności

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym i Płynnością odpowiedzialny za raportowanie ryzyka płynności, sporządza raport dzienny płynności, w ramach którego wg danych na poprzedni dzień roboczy przedstawiane są wskaźniki płynności (regulacyjne i wewnętrzne), luka płynności wraz z wykorzystaniem nadzorczych i wewnętrznych (o charakterze ostrzegawczym) limitów. Na posiedzeniach Komitetu ALCO przedstawiane są dodatkowo analizy koncentracji i stabilności bazy depozytowej, zbiorcze zestawienie wykorzystania limitów, urealniona luka płynności oraz wyniki testów warunków skrajnych w zakresie utrzymywania płynności Banku w sytuacjach kryzysowych, a także informacja o płynności śróddziennej.

Pomiar ryzyka płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się m.in. poprzez:

- dostarczanie właściwego obrazu płynności bieżącej i strukturalnej;
- analizy struktury terminowej pozycji Banku;
- wprowadzanie odpowiednich miar ryzyka;
- ustanowienie limitów na miary ryzyka ograniczających ryzyko płynności;
- analizy aktywów płynnych, źródeł finansowania;
- analizy testów warunków skrajnych – w celu uzyskania obrazu płynności w sytuacji zdarzenia kryzysowego.

Bardzo ważnym narzędziem stosowanym przy zarządzaniu ryzykiem płynności jest analiza luki płynności (zestawienie aktywów i pasywów Banku według urealnionych/ kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności). Pozwala ona na monitorowanie pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Luka płynności wykonywana jest na podstawie danych obejmujących pozycje całego Banku (wraz z transakcjami warunkowymi i pochodnymi). Zamieszczone poniżej tabele przedstawiają zestawienia aktywów oraz pasywów według kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności wg stanu na 31 grudnia 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku.

Aktywa (pozycje bilansowe, warunkowe i instrumenty pochodne) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2023 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 723 339	1 723 339	0	0	0	0	0
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	367 533	232 093	130 440	0	5 000	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	6 359 691	697 465	74 476	99 833	200 283	1 539 829	3 747 806
Inwestycyjne aktywa finansowe	12 708 425	4 612 794	0	843 915	117 826	6 120 469	1 013 420
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	84 905	36 724	31 347	6 275	7 665	2 895	0
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	567 143	567 143	0	0	0	0	0
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	0	0	0	0	0	0	0
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	5 125 440	2 155 501	2 224 272	252 934	330 815	161 919	0
Razem	26 936 477	10 025 059	2 460 534	1 202 956	661 589	7 825 112	4 761 226

Zobowiązania (pozycje bilansowe, warunkowe i instrumenty pochodne) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2023 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	3 093 111	529 511	0	0	10 000	1 667 980	885 621
Zobowiązania wobec klientów*	12 675 204	12 353 503	177 417	143 707	578	0	0
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	67 139	32 950	18 567	5 828	7 181	2 613	0
Zobowiązania podporządkowane*	1 304 400	0	0	0	0	1 304 400	0
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	1 351 993	94 052	67 464	552 754	636 600	256	867
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	2 250 006	132 645	216 731	202 116	342 029	1 294 502	61 983
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	5 113 452	2 152 602	2 216 434	252 478	330 314	161 624	0
Razem	25 855 305	15 295 263	2 696 614	1 156 884	1 326 702	4 431 374	948 470

Luka na dzień 31 grudnia 2023 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
luka (aktywa - pasywa)	1 081 172	-5 270 203	-236 079	46 072	-665 112	3 393 738	3 812 756
Luka skumulowana		1 081 171	6 351 374	6 587 453	6 541 381	7 206 494	3 812 756

Aktywa (pozycje bilansowe, warunkowe i instrumenty pochodne) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2022 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	4 612 463	4 612 463	0	0	0	0	0
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	973 756	918 756	0	50 000	5 000	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	7 648 854	530 434	213 887	160 730	282 012	2 167 573	4 294 217
Inwestycyjne aktywa finansowe	13 927 829	4 118 037	0	0	575 332	7 242 694	1 991 765
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	198 775	147 680	40 378	3 117	5 117	2 482	0
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	579 930	579 930	0	0	0	0	0
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	0	0	0	0	0	0	0
Instrumenty pozabilansowe - pozycja długa	8 871 179	6 679 375	1 315 361	205 042	472 765	198 635	0
Razem	36 812 785	17 586 677	1 569 627	418 889	1 340 227	9 611 383	6 285 982

*- według wartości nominalnych

Zobowiązania (pozycje bilansowe, warunkowe i instrumenty pochodne) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2022 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	4 006 597	598 370	0	0	117 248	2 249 489	1 041 490
Zobowiązania wobec klientów*	18 498 078	18 195 630	19 895	270 553	12 000	0	0
Instrumenty finansowe wycenianie do wartości godziwej	166 996	132 511	26 155	2 486	4 033	1 811	0
Zobowiązania podporządkowane*	1 406 970	0	0	0	0	1 406 970	0
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	1 733 287	134 862	396 673	599 292	596 614	4 035	1 812
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 688 465	96 420	158 224	198 073	246 091	942 378	47 279
Instrumenty pozabilansowe - pozycja krótka	8 838 752	6 664 478	1 300 308	204 404	471 641	197 921	0
Razem	36 339 144	25 822 270	1 901 255	1 274 808	1 447 625	4 802 604	1 090 582

* = według wartości nominalnych

Luka na dzień 31 grudnia 2022 roku

tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
luka (aktywa - pasywa)	473 641	-8 235 592	-331 629	-855 919	-107 399	4 808 779	5 195 401
Luka skumulowana		473 641	8 709 233	9 040 862	9 896 781	10 004 180	5 195 401

W celu zaprezentowania bardziej rzeczywistego obrazu płynności Bank stosuje w luce płynności urealnienia opierające się na modelowaniu zachowań klientów.

W przypadku pozycji aktywów urealnienia dotyczą:

- kredytów linii CB (kredyty bez harmonogramu spłat) wraz z przyznanymi limitami kredytowymi – te kredyty urealniane są metodą ekspercką w zależności od klienta, waluty i rodzaju kredytu a następnie weryfikowane na podstawie danych historycznych;
- kredytów hipotecznych – z jednej strony uwzględniane są wcześniejsze spłaty kredytów hipotecznych, mające znaczący wpływ na rzeczywisty profil zapadalności, który jest krótszy niż wynikający z umowy, z drugiej strony – kapitał wymagalny (oraz niewymagalny dla kredytów z dpd >90 dni) jest przesuwany do dalszych przedziałów terminowych. Ponadto, w przypadku wszystkich kredytów klientów indywidualnych profil spłat kredytów z pozwem sądowym składanym przez klientów Banku posiadających kredyt w związku z kwestionowaniem przez klienta ważności umowy, zmieniany jest w celu odzwierciedlenia oczekiwań Banku zgodnie z parametrami i wyliczeniami modelu kalkulacji rezerwy portfelowej na pozwy sądowe;
- uwzględnienia kwot nadpłat z tytułu kredytów hipotecznych poprzez ich odpowiednie odjęcie od profilu zapadalności;
- rozterminowanie salda rezerwy obowiązkowej zgodnie z urealnionym profilem zapadalności depozytów klientów;
- przesunięcia płynnych papierów wartościowych (obligacji i bonów skarbowych emitowanych przez Ministerstwo Finansów) do przedziału „od 7 dni do 1 miesiąca” w przypadku obligacji o stopie zmiennej oraz do najkrótszego przedziału terminowego („do 7 dni”) w przypadku obligacji o stopie stałej w celu odzwierciedlenia możliwości sprzedaży tych papierów (dlatego też w luce urealnionej papiery wykazywane są w aktualnej wartości rynkowej).

W przypadku strony pasywnej urealnienia dotyczą pozycji depozytów linii biznesowej CB – urealniane są salda na wszystkich rachunkach bieżących oraz depozytach overnight. Urealnienia dokonuje się na podstawie danych historycznych dot. zmian sald (w szczególności wpływów), jakie miały miejsce w poszczególnych oknach czasowych. Natomiast w przypadku depozytów terminowych uwzględniana jest możliwość zerwania depozytów poprzez wyliczoną na podstawie danych historycznych kwotę wcześniejszych zerwań depozytów.

Dodatkowo na podstawie danych historycznych uwzględniane są potencjalne kwoty realizacji z udzielonych zobowiązań gwarancyjnych i akredytyw.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Bank wdrożył liczenie regulacyjnych wskaźników płynności LCR (Liquidity Coverage Ratio) i NSFR (Net Stable Funding Ratio).

Od momentu obowiązywania minimalnego wymogu na wskaźnik NSFR, wszystkie poziomy (regulacyjny i wewnętrzne) były spełnione. Poniżej przedstawione jest poziom kształtowania się wskaźników na koniec każdego kwartału 2023 roku:

	2023-03-31	2023-06-30	2023-09-30	2023-12-31	2022-12-31(*)
Wymagane stabilne finansowanie	6 917,44	6 342,86	6 216,43	6 514,05	7 122,24
Dostępne stabilne finansowanie	13 635,74	12 312,99	11 813,86	11 910,16	15 869,65
Wskaźnik NSFR	197,12%	194,12%	190,04%	182,84%	222,82%

(*) - wartość wskaźnika NSFR na dzień 31.12.2022 r. z uwzględnieniem przepisów art. 468 CRR (bez uwzględnienia art 468 CRR: 215,92%)

W 2023 roku także wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) kształtował się codziennie nie tylko powyżej wymaganego regulacyjnego poziomu ale także powyżej wewnętrznych limitów, które są bardziej restrykcyjne w celu dodatkowego zagwarantowania wypełnienia wymogu regulacyjnego.

Poniżej zaprezentowane są dane odnośnie do LCR – tabela przedstawia dane zgodnie z EBA/GL/2017/01 – Guidelines on LCR disclosure to complement the disclosure of liquidity risk management under Article 435 of Regulation (EU) Np. 575/2013:

	Kwota (średnia)				Wartość ważona (średnia)			
Waluta i jednostka (w mln PLN)	2023-03-31	2023-06-30	2023-09-30	2023-12-31	2023-03-31	2023-06-30	2023-09-30	2023-12-31
Kwartallicznie się w dniu	2	2	2	2	2	2	2	2
Szcza miesiąc po przecinku stołowa przy zaokrągleniach	2	2	2	2	2	2	2	2
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI								
1 Aktywa płynne łącznie					17 895,95	16 031,95	12 983,01	12 465,80
WYPŁYWY PIENIĘŻNE								
2 Depozyty detaliczne								
3 Depozyty stabilne	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Depozyty mniej stabilne	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	19 403,54	18 088,97	14 391,43	13 150,87	6 760,38	6 348,05	5 276,09	4 999,56
6 Depozyty operacyjne	12 200,71	11 240,69	8 215,66	7 134,21	3 021,48	2 781,38	2 024,80	1 749,56
7 Depozyty nieoperacyjne	7 202,83	6 848,28	6 175,76	6 036,66	3 738,89	3 566,67	3 251,29	3 250,00
8 Niezabezpieczony dług	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Zabezpieczone finansowanie hurtowe								
10 Odstępowanie w wypływy	2 379,87	2 198,63	2 040,00	1 855,80	876,40	840,82	801,51	747,30
11 Wypływy z tytułu instrumentów pochodnych i innych wymaganych zabezpieczeń	491,57	490,07	482,97	468,50	491,57	490,07	482,97	468,50
12 Wypływy z tytułu strukturyzowanych instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Przyjęte instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	1 888,30	1 708,56	1 557,03	1 387,39	384,83	350,75	318,54	278,80
14 Inne zobowiązania kontabikowe	495,05	515,95	449,14	408,46	458,10	480,00	414,40	377,34
15 Inne finansowe zobowiązania	2 314,19	2 308,72	2 346,68	2 523,65	-	-	-	-
16 CAŁKOWITE WYPŁYWY PIENIĘŻNE	24 502,66	23 107,27	19 227,25	17 938,87	8 094,88	7 668,87	6 402,00	6 124,20
WYPŁYWY PIENIĘŻNE								
17 Wpływy z tytułu zabezpieczonych transakcji kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Wpływy z tytułu w pełni pracujących transakcji kredytowych	2 173,83	2 299,80	1 809,66	1 404,35	2 152,57	2 280,72	1 792,93	1 380,52
19 Inne wpływy pieniężne	25,89	24,80	22,72	11,87	25,89	24,80	22,72	11,87
20 Różnica pomiędzy całkowitymi ważonymi wpływami płynności i całkowitymi ważonymi wpływami płynności wynikającą z transakcji dokonywanych w państwach trzecich, w których istnieje ograniczenie transferu, lub są denominowane w walutach niewymiarowych					-	-	-	-
21 (Nadwyżka wpływów płynności w związku z powiązaną wyspecjalizowaną instytucją kredytową)					-	-	-	-
22 CAŁKOWITE WYPŁYWY PIENIĘŻNE	2 199,73	2 324,40	1 832,38	1 416,22	2 178,46	2 305,32	1 815,65	1 401,39
23 Wpływy płynności podlegające włączeniu z ograniczenia wpływów płynności	-	-	-	-	-	-	-	-
24 Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	2 199,73	2 324,40	1 832,38	1 416,22	2 178,46	2 305,32	1 815,65	1 401,39
21 ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					17 895,95	16 031,95	12 983,01	12 465,80
22 WYPŁYW PŁYNNOŚCI NETTO					5 916,43	5 363,55	4 676,36	4 722,81
23 WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					302,67	311,11	285,91	267,25

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku, wskaźnik pokrycia wypływów netto wynosił 259,12%.

Należy zaznaczyć, że ze względu na bardzo ograniczoną działalność skarbową, ekspozycja na transakcje pochodne oraz potencjalne wezwanie do zwiększenia zabezpieczenia nie ma znaczącego wpływu na wskaźniki płynności (w tym LCR). Niemniej jednak, Bank w sierpniu 2017 roku przekroczył próg istotności operacji instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych (wyliczony zgodnie z rozporządzeniem delegowanych Komisji (UE) 2017/208 z dnia 31 października 2016 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących dodatkowych wypływów płynności odpowiadających potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych) i od tego dnia uwzględnia w wyliczeniach LCR dodatkowy wypływ odpowiadający potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych.

LCR w walutach znaczących

W Banku zidentyfikowane zostały trzy waluty znaczące: PLN, EUR i CHF. Dwie ostatnie waluty wynikają z posiadanego portfela kredytów hipotecznych w tych walutach. Zgodnie z opisaną wyżej strategią, portfele te finansowane są w przeważającej części z długoterminowych zobowiązań międzybankowych otrzymanych od podmiotów należących do Grupy DB. Depozyty te zawierane są w ramach dostępnych wolnych środków z linii, której wysokość ustalana jest m.in. na podstawie zapotrzebowania na finansowanie. Dlatego też, Bank nie posiada aktywów płynnych zaliczanych do licznika w procesie liczenia LCR w tych walutach. Jedynymi aktywami płynnymi w CHF i EUR zaliczanymi do aktywów płynnych wg definicji stosowanej w Banku są krótkoterminowe lokaty udzielone na rynku międzybankowym oraz rachunki nostro w innych bankach. Ponieważ zasadnicza większość pozycji jest w PLN, zmiany wskaźnika LCR liczonego osobno dla PLN są związane ze zmianami wskaźnika łącznego (z wyłączeniem wahań związanych z zapadającymi depozytami międzybankowymi służącymi do finansowania pozycji w pozostałych walutach).

Dodatkowo, w celu ułatwienia monitorowania ryzyka płynności w Banku wprowadzone są odpowiednie wewnętrzne miary i limity na ryzyko płynności śróddziennej, krótko-, średnio- i długoterminowej.

Najważniejsze z nich to:

- wyniki testów warunków skrajnych,
- wskaźniki niedopasowania aktywów i pasywów wyliczone na podstawie urealnionej luki płynności w horyzoncie 6 miesięcy i 1 roku - miary oparte na raporcie urealnionej luki płynności dla horyzontu 6 miesięcy i 1 roku (w ujęciu skumulowanym) mające na celu pomoc przy utrzymaniu przyszłego wskaźnika LCR powyżej wymaganych poziomów,
- poziom luki urealnionej w EUR i CHF w terminie do 30 dni w stosunku do wielkości aktywów w danej walucie,

- Coverage Ratio w walutach obcych – wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent aktywów w walutach obcych zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami w walutach obcych wymagalnymi powyżej czasu T,
- dostępne zabezpieczenie do wykorzystania pod rozliczenia płatności.

W powyższych miarach ryzyko płynności rynku (produktu) jest uwzględnione poprzez bieżącą analizę rynku, stosowanie odpowiednich haircut-ów w analizach. Dodatkowo zmiany w płynności rynku (brak możliwości zawierania transakcji) czy wzrost spreadów są aktywatorami uruchomienia planów awaryjnych.

Dodatkowym narzędziem służącym do monitorowania ryzyka płynności jest badanie stabilności bazy depozytowej. W przypadku linii CB obserwowana jest duża koncentracja depozytów, jednak środki te inwestowane są w znacznej części w aktywa płynne. Dlatego też – zgodnie z informacją przekazaną powyżej – poziom aktywów płynnych jest tak wysoki.

Testy warunków skrajnych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności, analizy testów warunków skrajnych stanowią bardzo ważny element, gdyż pokazują zdolność banku do wytrzymywania zdefiniowanych scenariuszy w ciągu 8 tygodni (porównanie wpływów i wypływów odbywa się w następujących przedziałach czasowych: 1,2,3,4,5 dni oraz 2,3,4,5,6,7 i 8 tygodni). Celem tego typu analiz jest zidentyfikowanie niedoborów płynności i określenie odpowiednich środków zaradczych poprzez uwzględnienie ważnych czynników ryzyka płynności takich jak: zawirowania na rynkach finansowych, wycofywanie depozytów, pociągnięcia niewykorzystanych wolnych środków w ramach udzielonych wcześniej kredytów oraz ocenę skompensowania założonych wpływów np. poprzez sprzedaż aktywów płynnych.

Wg wyznaczonej lokalnie metodologii testów warunków skrajnych Bank analizuje testy w trzech wariantach:

- Wewnętrznym, obrazującym obniżenie ratingu DB AG kryzys płynności w DB Polska S.A. czy kryzys płynności w DB Group,
- Systemowym, obrazującym kryzys finansowy całego systemu bankowego, kryzys ekonomiczny w krajach rozwijających się, kryzys gospodarczy,
- Stanowiącym kombinację obu wymienionych wariantów.

W ramach każdego z wariantów analizowane są dwa rodzaje testów:

- dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni),
- mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Na wyniki testów warunków skrajnych nałożone są limity wewnętrzne, oraz zdefiniowany jest apetyt na ryzyko płynności średnioterminowej. Dodatkowo wyniki stress-testów wykorzystywane są jako kryterium pogorszenia płynności w planach awaryjnych zachowania płynności. Jednym z aktywatorów jest przynajmniej jeden negatywny wynik analizy scenariuszy testów warunków skrajnych (dla jakiegokolwiek przedziału czasowego).

Wszystkie powyżej wymienione elementy procesu monitorowania i kontroli ryzyka płynności, a w szczególności wyznaczanie miar ryzyka oraz sprawdzenie wykorzystania nałożonych limitów wewnętrznych i nadzorczych mają za zadanie ostrzeganie o pojawieniu się niebezpiecznej dla Banku sytuacji oraz sprawdzenie efektywności zarządzania ryzykiem płynności. Każda większa zmiana wskaźnika z dnia na dzień (w przypadku miar liczonych dziennie) jest wyjaśniana i opisywana. Pozwala to na szybką reakcję Banku gdyby przeprowadzane działania i transakcje nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Dodatkowo, raz w roku Zarząd Banku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Ocena ta składa się z oceny strategii oraz zmian poszczególnych pozycji Banku i wpływu ich na poziom ryzyka płynności oraz z oceny jakościowej procesu zarządzania i kontroli ryzyka płynności i jest prezentowana na Komitecie ds. Ryzyka oraz Radzie Nadzorczej.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości wartości portfela Banku na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

W swojej działalności Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Docelowy profil ryzyka rynkowego wynika z charakteru prowadzonej przez Bank działalności oraz przyjętej strategii w zakresie podejmowanego ryzyka. Ekspozycje na ryzyko rynkowe podzielone są w Banku na ekspozycje księgi handlowej oraz bankowej.

Działalność handlowa Banku obejmuje jedynie działalność sprzedażową w zakresie produktów walutowych (fx spot, fx forward, fx swap). Pozycje ryzyka powstałe w wyniku oferowania klientom powyższych produktów są natychmiast zamykane transakcjami przeciwnymi z podmiotami Grupy DB AG.

Pozostała działalność klasyfikowana jest jako niehandlowa i obejmuje przede wszystkim:

- transakcje zawierane z klientami korporacyjnymi: depozyty, kredyty, płatności, transakcje finansujące operacje handlu zagranicznego, gwarancje;
- transakcje na rynku międzybankowym zapewniające Bankowi odpowiedni poziom płynności;
- utrzymywanie puli aktywów płynnych zabezpieczających odpowiedni poziom płynności Banku;
- zarządzanie pozycją ryzyka wynikającą z portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych.

Pomiar ryzyka rynkowego

Bank korzysta z następujących miar ryzyka rynkowego:

- miara wartości zagrożonej (VaR – Value at Risk) dla ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego księgi handlowej oraz ryzyka walutowego księgi bankowej. VaR liczony jest metodą symulacji historycznej na podstawie danych

z ostatnich 250 dni przy poziomie ufności 99% w horyzoncie czasowym 1 dnia. Rada Nadzorcza określiła apetyt na ryzyko rynkowe Banku w postaci wielkości miary VaR dla księgi handlowej i bankowej (tylko VaR ryzyk walutowe w przypadku księgi bankowej);

- do pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej Bank korzysta z miary jaką jest dochód odsetkowy netto (NII – Net Interest Income) oraz analiza zmian wartości ekonomicznej kapitału (EVE – Economic Value of Equity);
- do pomiaru ryzyka walutowego księgi handlowej i bankowej stosowany jest monitoring pozycji walutowej;
- analiza scenariuszy szokowych dla ryzyka stopy procentowej, spreadu kredytowego (CSRBB) oraz kursu walutowego dla ekspozycji księgi handlowej i bankowej.

Tabela poniżej przedstawia aktualną na koniec 2023 r. siatkę limitów dla księgi bankowej i handlowej:

Ryzyko rynkowe limity (tys PLN)

miara ryzyka	księga handlowa			księga bankowa		
	poziom regulacyjny	apetyt na ryzyko	Limity wewnętrzne	poziom regulacyjny	apetyt na ryzyko	Limity wewnętrzne
VaR	-	50.00	30.00	-	-	-
VaR stopa procentowa	-	-	30.00	-	-	-
VaR walutowy	-	-	0.25	-	200.00	180.00
pozycja walutowa	-	-	40.00	-	-	15,000.00
NII	-	-	-	-	100,000.00	80,000.00
SOT	-	-	-	20%	12%	9.20%
SOT t1	-	-	-	15%	12%	9.20%
Stress Test FX	-	-	5.00	-	-	2,500.00
Stress Test IR	-	-	500.00	-	-	-

W roku 2023 podjęto następujące decyzje o zmianie limitów ryzyka rynkowego:

Księga handlowa:

- w grudniu 2023 zwiększono następujące limity księgi bankowej:
  - VaR walutowy z 150 tys PLN do 180 tys PLN,
  - Limit pozycji walutowej z 10 mln PLN do 15 mln PLN,
  - Limit stress test fx z 1.7 mln PLN do 2.5 mln PLN.

Limity księgi handlowej pozostały bez zmian.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości portfela Banku na zmiany stóp procentowych.

Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów, pozycji warunkowych i instrumentów pochodnych. Monitorowane i zabezpieczane tego rodzaju ryzyka odbywa się na podstawie wyników analiz luki stopy procentowej, wartości zagrożonej VaR oraz miar dNII/dEVE;

- ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji klienta wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Bank identyfikuje ryzyko opcji klienta w następujących produktach:
  - kredyty i pożyczki dające kredytobiorcy prawo przedterminowej spłaty całości lub części kredytu, prawo prolongaty terminu spłaty, zmiany systemu spłat, zmiany waluty, zmiany oprocentowania (ze stałej na zmienną);
  - depozyty terminowe pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie.

Ryzyko opcji klienta jest odzwierciedlone w kalkulacji miar ryzyka stopy procentowej księgi bankowej jakimi są dNII oraz dEVE.

- ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania. Ryzyko to jest monitorowane poprzez dodatkowe analizy struktury bilansu Banku;
- ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Ryzyko to jest badane i raportowane na podstawie metody VaR,
- ryzyko spreadu kredytowego CSRBB. – ryzyko zmiany wartości rynkowej instrumentów finansowych wynikającej ze zmian spreadu kredytowego oraz premii płynnościowej. Spread kredytowy w tym pojęciu nie jest związany z ryzykiem kredytowym kontrahenta

Miarami ryzyka stopy procentowej stosowanymi w Banku są:

- VaR stopy procentowej. Miara ta kalkulowana jest dla ekspozycji księgi handlowej,
- analiza scenariuszy szokowych – kalkulacja odbywa się na bazie dziennej bazując na wektorach wrażliwości PV01 dla ekspozycji księgi handlowej oraz bankowej (w przypadku księgi bankowej nie ma limitu na wynik dziennie przeprowadzonych stress testów – limitowana jest wartość dNII oraz wskaźnika SOT bazującego na wynikach analizy dEVE),
- luka stopy procentowej,
- wypełniając wymagania EBA w zakresie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej przeprowadzane są następujące analizy (uwzględniające analizy szokowe):
  - a. analiza wyniku odsetkowego NII,
  - b. analiza wartości ekonomicznej EVE,
  - c. analiza ryzyka spreadu CSRBB.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej dotyczy obecnego bądź przyszłego ryzyka obniżenia kapitałów banku oraz przychodów wynikającego ze zmian stopy procentowej, które mają wpływ na wartość pozycji księgi bankowej. Zmiana stóp procentowych wpływa bezpośrednio na wartość bieżącą i przyszłe przepływy pieniężne produktów księgi bankowej oraz na wynik odsetkowy Banku prezentowany w sprawozdaniu finansowym. W konsekwencji, w praktyce rynkowej podejścia do ryzyka stopy procentowej można wyróżnić dwie klasy metod pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej:

- symulacja zmiany wyniku odsetkowego – EM (Earnings Measure),
- symulacja zmiany wartości ekonomicznej (Economic Value - EV).

Definicja Earnings Measure (EM)

EM definiowane jest jako odsetkowy wynik księgowy banku. Wynik ten odzwierciedla przychody na produktach oferowanych klientom jak i koszty pozyskania finansowania i zabezpieczenia ryzyka działania banku.

Definicja Economic Value (EV)

EV definiowane jest jako teoretyczna zmiana netto wartości bieżącej (fair value) kategorii bilansowych księgi bankowej. EV jest więc zmianą wartości bieżącej wszystkich przepływów wynikających z produktów księgi bankowej.

Do wyznaczenia EM, Bank używa miary wyniku odsetkowego netto (NII). Wykorzystywane przez Bank podejście do kalkulacji NII opiera się na dynamicznym modelowaniu bilansu oraz uwzględnia opcyjność związaną z produktami księgi bankowej (wcześniejsze spłaty kredytów, zerwania depozytów).

Do szacowania EV Bank wykorzystuje miarę wartości ekonomicznej kapitału – Economic Value of Equity (EVE). Miara ta wyznaczana jest jako różnica pomiędzy bieżącą wartością aktywów i pasywów (bez uwzględnienia funduszy własnych). Także w przypadku tej miary badany jest wpływ opcyjności wbudowanej w produkty księgi bankowej. Dla części sald NMD (non maturing deposits) opartych o stałą stopę procentową w tym także stopę procentową zarządzaną przez Bank stosuje się odpowiednie założenia co do elastyczności stóp procentowych tych produktów na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Badając zachowanie się miar NII oraz EVE przy założonych przesunięciach krzywej stóp procentowych, Bank określa swoją wrażliwość na potencjalne zmiany stóp procentowych poprzez wyznaczenie zmiany NII (dNII) oraz zmiany EVE (dEVE) w przypadku materializacji określonych scenariuszy TWS.

Jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej jest Biuro Zarządzania Płynnością (BZP) – ryzyko generowane przez produkty linii CB oraz linię kredytów detalicznych transferowane jest na bazie dziennej do BZP.

Raportowanie ryzyka stopy procentowej

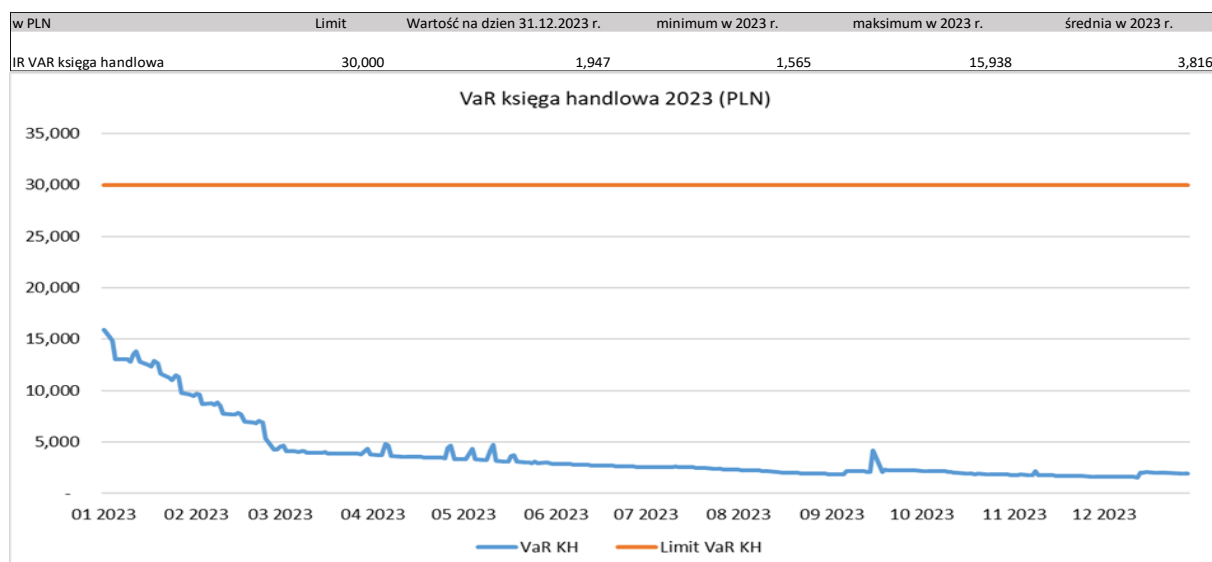
DZRRiP raportuje miary ryzyka stopy procentowej w ramach raportu dziennego oraz raportu ryzyka (omawianego na Komitecie ALCO), który zawiera zbiorcze informacje o zmianach w pozycjach, poziomie ryzyka oraz przekroczeniach limitów.

W ramach raportów dziennych raportowana jest miara VaR oraz wyniki analizy stress test bazujące na analizie wektora wrażliwości PV01 dla pozycji stopy procentowej księgi bankowej i handlowej.

Na posiedzeniach Komitetu ALCO omawiane są wysokości oraz zmiany:

- miary VaR,
- dochodu odsetkowego netto (NII),
- wartości ekonomicznej kapitału (EVE),
- testy warunków skrajnych, w tym ryzyka CSRBB.

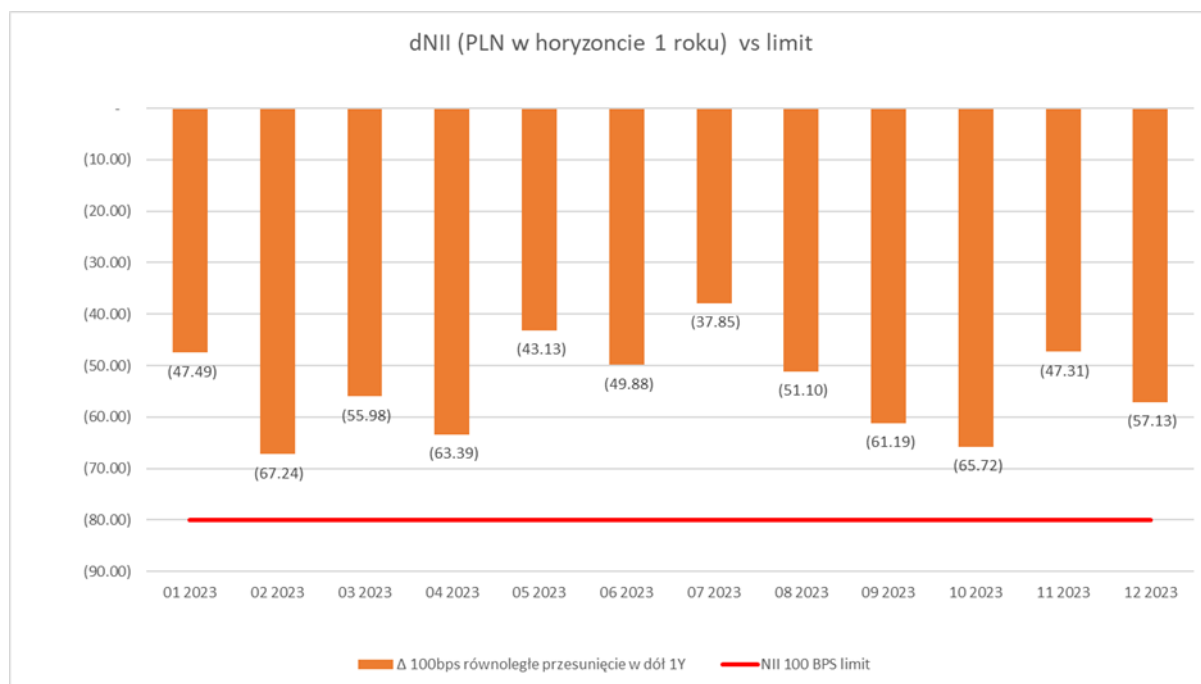
Szczegółowe informacje dotyczące miary VaR ryzyka stopy procentowej dla księgi handlowej przedstawia tabela oraz wykres poniżej:

Ze względu na przyjętą strategię biznesową dla księgi handlowej (gdzie ryzyko wynikające z transakcji klientów domykane jest transakcjami przeciwnymi z podmiotami Grupy DBAG), miara VaR stopy procentowej księgi handlowej kształtowała się w 2023 r. na niskich poziomach. Ogólny poziom ryzyka rynkowego księgi handlowej należy określić jako bardzo niski.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej w oparciu o miarę NII przedstawiono poniżej (dane w mln PLN):

NII podejście dynamiczne horyzont 1 roku												
NII Total	01 2023	02 2023	03 2023	04 2023	05 2023	06 2023	07 2023	08 2023	09 2023	10 2023	11 2023	12 2023
Δ równoległe w górę	58.40	94.37	90.51	102.08	61.53	70.25	67.78	102.21	121.47	131.92	86.91	116.93
Δ równoległe w dół	(80.45)	(114.43)	(109.83)	(130.73)	(79.37)	(85.58)	(75.51)	(110.41)	(140.40)	(152.45)	(98.53)	(121.50)
Δ wystromienie	20.53	(5.34)	(16.48)	(40.12)	(9.29)	0.49	(15.50)	(22.39)	(50.62)	(47.95)	(13.49)	(50.21)
Δ wypłaszczenie	(24.08)	13.45	20.06	40.43	9.43	4.46	28.26	44.42	74.34	67.21	19.78	70.60
Δ krótki koniec w górę	2.78	48.97	59.56	77.97	33.74	34.95	51.00	78.76	112.79	109.78	51.07	107.01
Δ krótki koniec w dół	(8.04)	(57.83)	(72.99)	(103.17)	(46.90)	(42.75)	(49.47)	(81.37)	(129.78)	(134.00)	(71.00)	(117.03)
Δ 100bps równoległe w górę	21.05	45.68	36.02	36.94	23.85	31.80	32.17	47.45	55.24	60.60	42.40	58.47
Δ 100bps równoległe w dół	(47.49)	(67.24)	(55.98)	(63.39)	(43.13)	(49.88)	(37.85)	(51.10)	(61.19)	(65.72)	(47.31)	(57.13)

Na wykresie powyżej, zaprezentowano miarę dNII w horyzoncie 1 roku wraz z obowiązującym limitem wewnętrznym (80 mln PLN). W 2023 r. nie zanotowano przekroczeń limitu NII. W połowie roku w kalkulacji dNII dokonano szereg zmian dostosowujących do nowej regulacji EBA dotyczącej ryzyka stopy procentowej księgi bankowej. Jedną z najważniejszych zmian było uwzględnienie zjawiska unieważnień kredytów hipotecznych w CHF. Zmiana ta miała ograniczony wpływ na miarę kalkulowaną w horyzoncie 1 roku.

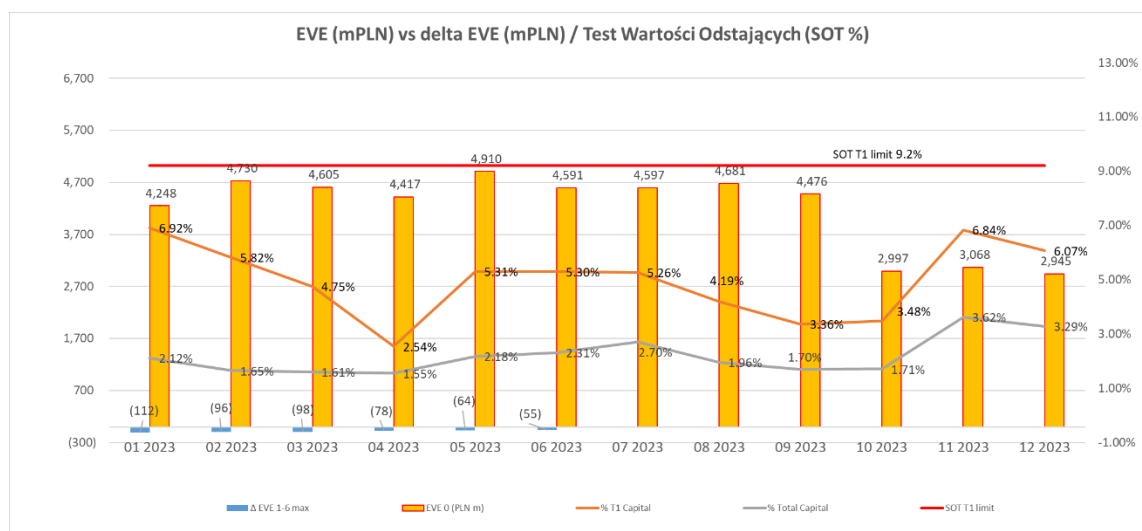
Ze względu na utrzymujące się środowisko relatywnie wysokich stóp procentowych wynik odsetkowy Banku w scenariuszu bazowym jest wysoki, a co za tym idzie miara dNII w szczególności w scenariuszach spadku stóp procentowych kształtuje się także na relatywnie wysokich poziomach.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej w ujęciu miary EVE przedstawiono poniżej:

EVE Total	01 2023	02 2023	03 2023	04 2023	05 2023	06 2023	07 2023	08 2023	09 2023	10 2023	11 2023	12 2023
Δ równoległe w górę	(64.78)	(52.43)	(52.85)	(51.53)	(78.67)	(74.86)	(83.30)	(63.28)	(57.57)	(54.53)	(110.33)	(91.39)
Δ równoległe w dół	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δ wystromienie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δ wypłaczenie	(116.75)	(97.66)	(79.19)	(53.36)	(112.12)	(95.97)	(98.34)	(78.38)	(63.81)	(38.09)	(93.50)	(74.21)
Δ krótki koniec w górę	(89.96)	(68.35)	(52.97)	(27.78)	(94.19)	(78.64)	(82.76)	(54.52)	(39.10)	(32.29)	(108.62)	(85.32)
Δ krótki koniec w dół	-	-	(1.55)	(8.69)	-	-	-	-	(5.80)	-	-	-
Δ 200bps równoległe w górę	(55.30)	(42.49)	(40.66)	(45.37)	(63.34)	(59.34)	(70.25)	(50.82)	(44.56)	(38.28)	(81.33)	(69.55)
Δ 200bps równoległe w dół	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

EVE Total	01 2023	02 2023	03 2023	04 2023	05 2023	06 2023	07 2023	08 2023	09 2023	10 2023	11 2023	12 2023
EVE 0 (PLN m)	4,248	4,730	4,605	4,417	4,910	4,591	4,597	4,681	4,476	2,997	3,068	2,945
Δ EVE 1-6 max	(117)	(98)	(79)	(53)	(112)	(96)	(98)	(78)	(64)	(55)	(110)	(91)
Δ EVE 200 bps	(55.30)	(42.49)	(40.66)	(45.37)	(63.34)	(59.34)	(70.25)	(50.82)	(44.56)	(38.28)	(81.33)	(69.55)
Own Funds (PLN m)	2,605.70	2,576.79	2,532.64	2,928.83	2,905.49	2,569.84	2,597.64	2,587.99	2,616.10	2,236.01	2,244.39	2,113.80
T1 Capital	1,687.60	1,678.86	1,666.48	2,101.38	2,110.46	1,812.08	1,868.69	1,872.77	1,897.02	1,568.81	1,613.42	1,505.21
% T1 Capital	6.92%	5.82%	4.75%	2.54%	5.31%	5.30%	5.26%	4.19%	3.36%	3.48%	6.84%	6.07%
% Total Capital	2.12%	1.65%	1.61%	1.55%	2.18%	2.31%	2.70%	1.96%	1.70%	1.71%	3.62%	3.29%
SOT T1 limit	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%	9.20%
SOT/SOT t1 risk appetite	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%	12.00%

Na wykres EVE powyżej naniesione zostały wartości regulacyjnych progów na stosunek wartości EVE do funduszy własnych (Supervisory Outlier Test - SOT) oraz do kapitału Tier1 (miara SOT t1). Zgodnie z regulacją EBA, w przypadku gdy stosunek ten przekroczy wartość odpowiednio 20% dla SOT oraz 15% dla SOT t1, powstaje obowiązek informacyjny w stosunku do Banku. W 2023 r. poziomy regulacyjne nie zostały osiągnięte.

Podobnie jak w przypadku miary dNII w 2023 r dokonano szeregu zmian w kalkulacji dEVE – do najważniejszych należy uwzględnienie zjawiska unieważnień kredytów hipotecznych. Wpływ uwzględniania tego zjawiska na dEVE, podobnie jak w przypadku dNII był ograniczony.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości wartości portfela Banku na zmiany kursów walut. Ryzyko walutowe generowane jest w wyniku:

- transakcji walutowych zawieranych z klientami Banku,
- transakcji zawieranych przez DZPW w ramach zarządzania pozycją własną Banku,
- zawierania innych transakcji niż walutowe, które generują pozycję walutową dla Banku (np. odsetki od depozytów w walutach obcych).

Jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem walutowym jest BZP. Ryzyko walutowe wynikające z transakcji zawieranych przez zespół sprzedaży produktów walutowych w ramach linii CB zamykane jest na bieżąco za pomocą transakcji przeciwstawnych z podmiotami Grupy DB AG. Pozostałe ryzyko walutowe transferowane jest do BZP na bieżąco.

Pomiar ryzyka walutowego

Podstawową miarą stosowaną przy ocenie ryzyka walutowego jest:

- VaR,
- pozycja walutowa Banku oraz,
- analiza scenariuszy szokowych.

Raportowanie ryzyka walutowego

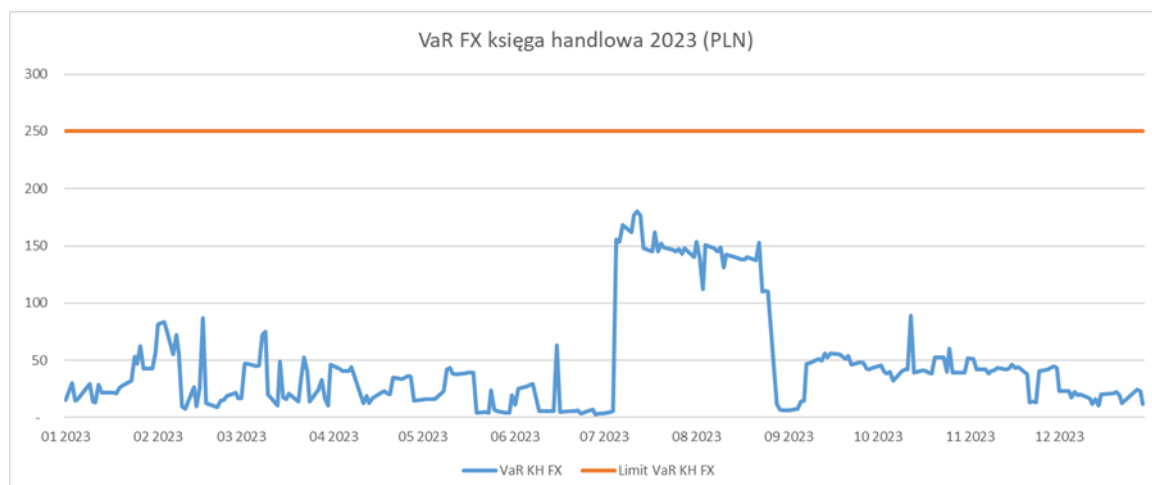
DZRRiP codziennie sporządza raport przedstawiający VaR ryzyka walutowego, otwarte pozycje walutowe, analizy stress-test i wykorzystanie limitów. Dodatkowo w ramach informacji analizowanych na Komitecie ALCO, oprócz zbiorczego zestawienia wykorzystania limitów i wyników testów warunków skrajnych, omawiane są także bieżące strategie zarządzania ryzykiem kursowym.

Limity ograniczające ryzyko walutowe

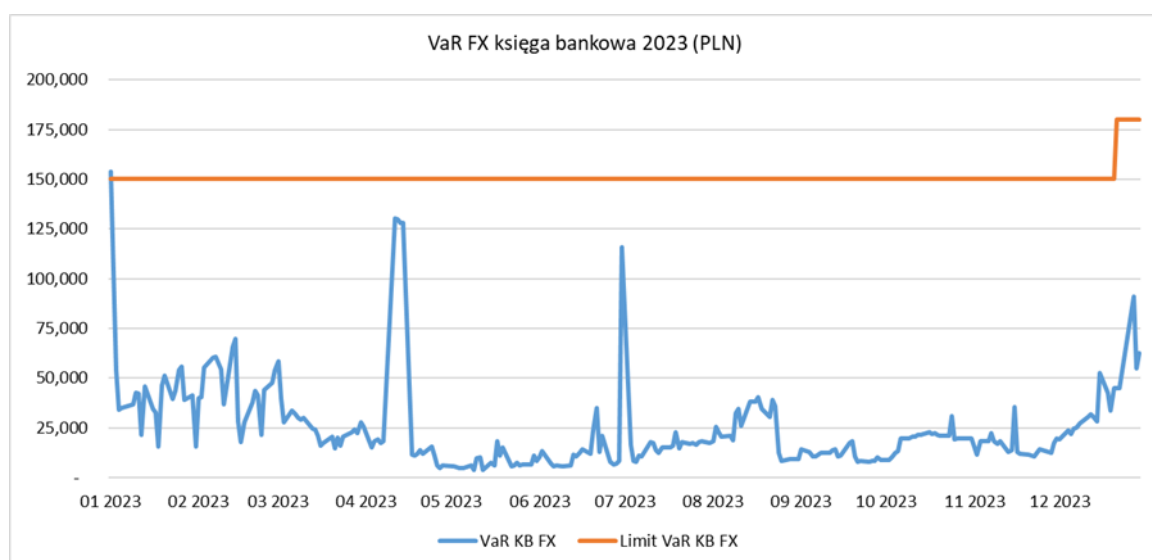
Podstawowym limitem ograniczającym ryzyko walutowe jest limit na wartość zagrożoną (VaR). VaR walutowy wraz z bieżącym poziomem limitu przedstawiono w tabeli poniżej:

PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2023 r.	minimum w 2023 r.	maksimum w 2023 r.	średnia w 2023 r.
FX VaR księga bankowa	180,000	62,713	3,620	153,850	24,863
FX VaR księga handlowa	250	12	3	180	47

Ryzyko walutowe księgi handlowej kształtowało się w 2023 r. na bardzo niskich poziomach – wartości przedstawiono na wykresie poniżej. Limit FX VaR ustalono na bardzo niskim poziomie 250 PLN. Limit ten nie był przekraczany w 2023 r.

Ryzyko walutowe księgi bankowej kształtowało się na umiarkowanych / niskich poziomach z niewielką ilością przekroczeń ustalonych limitów – wartości przedstawiono na wykresie poniżej:

Limit VaR FX księgi bankowej przekroczony był w 2023 jedynie jeden raz na początku stycznia. Przekroczenie było niewielkie i zostało zamknięte w ciągu jednego dnia roboczego.

Wyszczególnienie walut w działalności walutowej Banku

Aktywa [w tys. PLN]	stan na 31.12.2023 roku					Ogółem
	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	
Wyszczególnienie						
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	14 614	2 651	114 196	197 140	22 710	351 311
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	137 654	44 512	2 160 210	3 396 710	3	5 739 089
Inne aktywa	-	-	-	12 486	-	12 486
Razem	152 268	47 163	2 274 406	3 606 336	22 713	6 102 886

Zobowiązania [w tys. PLN]						Ogółem
Wyszczególnienie						
Zobowiązania wobec innych banków	9	25 473	1 012 131	1 539 434	493	2 577 540
Zobowiązania wobec klientów	282 212	3 431	6 912	2 058 335	16 526	2 367 416
Inne zobowiązania	34	70	2 830	174 620	4 851	182 405
Rezerwy	1	-	1 999 582	1 814	1	2 001 398
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 329 946	-	1 329 946
Razem	282 256	28 974	3 021 455	5 104 149	21 871	8 458 705

Aktywa [w tys. PLN]	stan na 31.12.2022 roku					Ogółem
	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	
Wyszczególnienie						
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	10 036	10 933	284 077	321 934	25 184	652 163
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	176 921	51 501	2 617 375	4 289 673	-	7 135 470
Inne aktywa	2	-	-	12 428	-	12 430
Razem	186 959	62 434	2 901 452	4 624 035	25 184	7 800 063

Zobowiązania [w tys. PLN]						Ogółem
Wyszczególnienie						
Zobowiązania wobec innych banków	64	26 998	1 983 523	1 794 237	20	3 804 842
Zobowiązania wobec klientów	139 728	3 250	3 900	1 815 813	27 597	1 990 288
Inne zobowiązania	52	26	4 861	273 472	-	278 412
Rezerwy	1	-	925 984	482	-	926 466
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 425 076	-	1 425 076
Razem	139 845	30 274	2 918 268	5 309 080	27 617	8 425 084

Do przeliczenia pozycji w walutach obcych zastosowano kurs średni NBP z dnia bilansowego. Zastosowane kursy:

	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
USD	3,935	4,4018
GBP	4,9997	5,2957
CHF	4,6828	4,7679
EUR	4,348	4,6899

46. Reforma IBOR

Reforma IBOR ma na celu zwalczanie manipulacji wskaźnikami referencyjnymi oraz zapewnienie, że wskaźniki te będą wiarygodne i reprezentatywne. Odpowiednie regulacje zostały zawarte w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014.

Bank przygotował poniższe kroki w celu wdrożenia zmiany.

Podsumowanie działań w zakresie wskaźników referencyjnych używanych przez Bank w umowach kredytowych zawartych z konsumentami:

LIBOR 3M dla CHF – publikacja wskaźnika do 31.12.2021 r.

- wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w portfelu kredytów hipotecznych DBP znajdowały się 5 692 umowy, wszystkie oprocentowane stawką SARON 3M Compound, w tym dla 5 691 stosowano korektę wskaźnika w wysokości 0,0031 p.p.

- na mocy znowelizowanego rozporządzenia BMR, Komisja Europejska wyznaczyła zamiennik dla znikającego wskaźnika referencyjnego LIBOR CHF. Uprawnienie dla KE zostało przyznane, aby systemowo rozwiązać kwestię kontynuacji umów po zaprzestaniu opracowywania danego wskaźnika referencyjnego. Wyznaczony przez KE zamiennik ma zastosowanie z mocy prawa do wszystkich umów i instrumentów finansowych, w których nie zostały zawarte lub nie mogą być zastosowane postanowienia z Planów awaryjnych.

- Wskaźnik zastępczy wyznaczony przez KE to **SARON 3M Compound z korektą 0,0031**;

- W związku z wprowadzeniem przez KE wskaźnika zastępczego, Bank w umowach stosuje SARON 3M Compound z korektą 0,0031 p.p w miejsce LIBOR 3M dla CHF od pierwszego przeszacowania harmonogramu po 1 stycznia 2022 r. zgodnie z zasadami określonymi w umowach;

LIBOR 3M dla GBP - publikacja wskaźnika do 31.03.2024 r.

- wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w portfelu kredytów hipotecznych DBP znajdowało się 156 umów, w tym 44 umowy oprocentowane w oparciu o stawkę LIBOR GBP 3M wyznaczany metodą syntetyczną.

W związku z planowanym zaprzestaniem wyznaczania wskaźnika LIBOR dla GBP, Bank w 2023r. przeprowadził kolejną akcję oferowania klientom zawarcie aneksu wprowadzającego stopę stałą na okres 10 lat. W portfelu Banku, wg stanu na koniec 2023 roku, pozostaje 111 umów, dla których ustalono oprocentowanie w oparciu o 10 letnią stopę stałą, a Bank kontynuuje oferowanie takiego rozwiązania klientom.

FCA (Financial Conduct Authority) zobowiązał administratora (IBA) do dalszego opracowywania wskaźnika LIBOR dla GBP po 31 grudnia 2022 r., jednakże w oparciu o zmienioną metodologię jego wyznaczania, tzw. metodę syntetyczną, Zobowiązanie do publikacji ww. wskaźnika z zastosowaniem metodologii syntetycznej będzie obowiązywało do końca marca 2024 r. Po tym okresie FCA planuje zaprzestanie kwotowania wskaźnika LIBOR GBP 3M.

Na koniec 2023 roku w portfelu Banku pozostają 44 umowy oparte na stopie zmiennej, dla których oprocentowanie jest ustalane w oparciu o LIBOR GBP wyznaczany metodą syntetyczną.

LIBOR 3M dla USD - publikacja wskaźnika do 30.06.2023 r.

- wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w portfelu kredytów hipotecznych DBP znajdowały się 433 umowy, w tym 427 umów opartych na stawce LIBOR USD 3M wyznaczany metodą syntetyczną.

FCA zobowiązał administratora (IBA) do kontynuacji publikacji wskaźnika LIBOR dla USD do 30 września 2024 r. w oparciu o zmienioną metodę, tzw. metodę

syntetyczną. Po tym okresie FCA planuje zaprzestanie kwotowania wskaźnika LIBOR USD 3M.

W IV kwartale 2022 r. zaproponowano Klientom zawarcie aneksów wprowadzających plany awaryjne do umów kredytowych.

Zawarte zostały 33 aneksy wprowadzające plany awaryjne.

Bank kontynuuje akcję oferowania zawarcia aneksów wprowadzających plany awaryjne do umów kredytowych poprzez proponowanie takiego rozwiązania każdemu kredytobiorcy, który zawiera z Bankiem aneks do umowy kredytu w USD.

WIBOR – publikacja wskaźnika do końca 2027 roku

- wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w portfelu kredytów hipotecznych DBP znajdowało się 119 umów, w tym 117 opartych na stawce WIBOR 3M.

Została powołana Narodowa Grupa Robocza ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR) w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, zakładającą m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej.

Zgodnie z aktualną Mapą Drogową przygotowaną przez Narodową Grupę Roboczą wskaźnik WIRON ma zastąpić wskaźnik WIBOR do końca 2027 roku.

EURIBOR

- wg stanu na dzień 31.12.2023 r. w portfelu kredytów hipotecznych DBP znajdowały się 14 482 umowy, w tym 14 396 umów opartych na stawce EURIBOR 3M.

Brak wymaganych zmian – wskaźnik ten jest już dostosowany do wymogów BMR.

47. Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującym prawem Bank jest zobowiązany do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do ponoszonego ryzyka oraz dostosowanej do rozmiaru prowadzonej działalności. Miarą służącą do określenia adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik adekwatności kapitałowej (wyplącalności). Zgodnie ze stanowiskiem KNF w sprawie minimalnych poziomów współczynników kapitałowych, Bank powinien utrzymywać minimalne wartości współczynników kapitałowych na poziomie regulacyjnym Filara I wynikające z art. 92 CRR i Filara II (tj. add-on) wynikające z art. 138 ust. 1 pkt. 2a ustawy Prawo bankowe oraz wymóg połączonego bufora określony w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Bank był zatem zobowiązany utrzymywać:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) na poziomie: 8% + add-on + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału Tier I (T1) na poziomie: 6% + 75%*add-on + wymóg połączonego bufora,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) na poziomie: 4,5% + 56,25%*add-on + wymóg połączonego bufora.

Bank zarządza ryzykiem i kapitałem w ramach zbioru zasad, określonej struktury organizacyjnej oraz procesów pomiaru, kontroli i alokacji dostosowanych do profilu swojej działalności.

Podejście Banku do zarządzania ryzykiem i kapitałem opiera się na następujących ogólnych zasadach:

- Zarząd Banku zapewnia całościowy nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem i kapitałem,
- Bank zarządza poszczególnymi ryzykami oraz kapitałem w ramach skoordynowanych procesów, wdrożonych we właściwych jednostkach organizacyjnych,
- Jednostki biorące udział w procesie kontroli ryzyka mają zapewnione organizacyjną i funkcjonalną niezależność od jednostek biznesowych.

Fundusze własne Banku

Zasady wyliczania funduszy własnych

Zgodnie z postanowieniami Prawa bankowego oraz Rozporządzenia 575/2013 fundusze własne Banku obejmują:

- Kapitał podstawowy Tier I,
- Kapitał dodatkowy Tier I,
- Kapitał Tier II.

Kapitał podstawowy Tier I Banku składa się z:

1. instrumentów kapitałowych, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 28 CRR, oraz powiązanych z nimi azio emisyjnych,
2. zysków zatrzymanych.

Zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne ujmuje się w kapitale podstawowym Tier 1 wyłącznie gdy:

- Zysk został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku, lub
  - Bank uzyskał zgodę KNF na włączenie zysku do funduszy własnych po spełnieniu warunków określonych w art. 26 ust. 2 CRR.
3. skumulowanych innych całkowitych dochodów w tym niezrealizowanych zysków i strat z przeszacowania portfela instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
  4. kapitału rezerwowego;
  5. funduszy ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał dodatkowy Tier I Banku obejmuje:

Instrumenty kapitałowe, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 52 ust. 1 CRR, wraz z azio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, po zastosowaniu odliczeń

wymaganych przez art. 56 CRR oraz po zastosowaniu art. 79 CRR. Instrumenty te nie kwalifikują się jako pozycja kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) lub Tier 2.

Obecnie Bank nie posiada instrumentów kwalifikujących się jako pozycje dodatkowe Tier 1 (AT1).

Kapitał Tier II Banku składa się z:

1. instrumentów kapitałowych wraz z ažio emisyjnym związanym z tymi instrumentami jeżeli spełnione są warunki określone w art. 63 CRR.

Zakres, w jakim instrumenty w Tier II kwalifikują się jako pozycje w Tier II w trakcie ostatnich pięciu lat okresu zapadalności danych instrumentów, oblicza się na podstawie art. 64 CRR, mnożąc wynik obliczenia określonego w lit. a) przez kwotę, o której mowa w lit. b):

- a) wartość bilansowa instrumentów w pierwszym dniu ostatniego pięcioletniego okresu ich umownego terminu zapadalności podzielona przez liczbę dni w tym okresie;
- b) liczba pozostałych dni umownego terminu zapadalności instrumentów lub pożyczek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Bank wykorzystywał pożyczkę podporządkowaną, która spełnia wszystkie kryteria określone w art. 63 CRR oraz której termin zapadalności wynosi mniej niż 5 lat kalendarzowych.

Adekwatność kapitałowa 2023 – 2022

<i>w tys. PLN</i>	31.12.2023 r.	31.12.2022 r.
Fundusze podstawowe	1 359 841	1 661 780
Pomniejszenia funduszy podstawowych	(18 295)	(18 945)
Fundusze uzupełniające	608 593	938 337
Fundusze własne	1 950 139	2 581 171
Adekwatność kapitałowa Banku		
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	757 515	905 506
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia/dostawy	-	582
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	9	25
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego	76 756	50 077
Wymogi kapitałowe z tytułu stałych kosztów pośrednich	-	-
Wymogi kapitałowe z tytułu korekty wyceny kredytowej	56	142
Wymogi kapitałowe z tytułu dłużnych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Wymogi z tytułu innych ekspozycji na ryzyko	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	834 335	956 333
Łączny współczynnik kapitałowy (%)*	18,70%	21,59%

Współczynnik kapitałowy (TCR) bez zastosowania art. 468 CRR na dzień 31.12.2022 r. wynosił 20,70%, przy kapitale Tier 1 w kwocie 1 536 593 tys. zł oraz funduszach własnych w kwocie 2 474 929 tys. zł.

Bufory kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2023 roku bufory kapitałowe były obliczane według zasad określonych w:

- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi z późn. zmianami (CRD),
- Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1152/2014 z dnia 4 czerwca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ustalania lokalizacji geograficznej odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania specyficznych dla instytucji wskaźników bufora antycyklicznego,
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 r. uchylającym rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017 r. w sprawie bufora ryzyka systemowego.

Zgodnie z w/w regulacjami i decyzją KNF, na dzień 31 grudnia 2023 Bank był zobowiązany utrzymywać:

1. Bufor zabezpieczający na poziomie 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2023 kwota ta wyniosła 260 730 tys. zł,
2. Bufor antycykliczny, który na dzień 31 grudnia 2023 wyniósł 0 tys. zł – z uwagi na to, że na dzień 31 grudnia 2023 roku ekspozycje zagraniczne Banku nie przekraczały 2% łącznych ogólnych ekspozycji kredytowych, ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego i ekspozycji sekurytyzacyjnych w związku z czym ekspozycje te zostały przypisane do państwa pochodzenia ekspozycji.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na dzień 31 grudnia 2022 r. Bank spełniał wymóg połączonego bufora.

Wymogi MREL

27 kwietnia 2023 roku Bank otrzymał pismo BFG w sprawie wysokości minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych ("MREL", ang. the minimum requirement for own funds and eligible liabilities). Wymóg MREL wyznaczony przez Fundusz, w porozumieniu z SRB, dla Deutsche Bank Polska S.A. wynosi 20,67% TREA i 5,91% TEM na poziomie indywidualnym. Bank jest zobowiązany do spełnienia wymogu MREL do 31 grudnia 2023 r.

31.12.2023 r. (w tys. zł)

Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne	2 671 492
Fundusze własne	1 950 139
Kapitał Tier I	1 341 545
Kapitał Tier II	608 593
Zobowiązania kwalifikowalne	721 353
TREA	23,12%
TEM	11,65%

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. współczynnik MREL wyliczony na bazie danych jednostkowych w odniesieniu do łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko „TREA” wyniósł 23,12% (zgodnie z ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, instrumenty w kapitale podstawowym Tier I utrzymywane przez podmiot na potrzeby wymogu połączonego bufora nie mogą zostać wykorzystane do spełnienia tego wymogu; bez uwzględnienia tego ograniczenia współczynnik wyniósł 25,62%). W odniesieniu do miary ekspozycji całkowitej „TEM” współczynnik MREL wyniósł 11,65%.

48. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Definicja ryzyka operacyjnego nie

obejmuje ryzyka biznesowego, ryzyka reputacji i ryzyka modeli.

Przyjęta w Banku Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym określa podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym. Stopień formalizacji i złożoności Polityki jest dostosowany do specyfiki działania Banku i do aktualnego i docelowego profilu ryzyka.

W kwestiach zarządzania tym ryzykiem Bank kieruje się zapisami odpowiednich obowiązujących regulacji, w tym Uchwał oraz Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

W celu dopasowania zarządzania ryzykiem do rodzaju oraz skali prowadzonej działalności, został wdrożony w Banku zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący:

- identyfikację ryzyka,
- analizę i ocenę ryzyka, która umożliwia wycenę ekspozycji na ryzyko,
- reakcję na ryzyko czyli wybór i realizację odpowiednich działań dostosowanych do ekspozycji na ryzyko (ograniczenie, transfer, akceptacja, unikanie),
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie wyników analizy i oceny ryzyka w usystematyzowany sposób,
- określenie uczestników procesu i ich ról, obowiązków i zakresu odpowiedzialności.

Na podstawie odpowiednich procedur przeprowadzana jest identyfikacja oraz szacowanie ryzyka operacyjnego w produktach, procesach bankowych oraz czynnościach zleczanych na zewnątrz zarówno przed ich wdrożeniem jak i w ciągu cyklu ich funkcjonowania.

W ramach identyfikacji obszarów podwyższonego ryzyka operacyjnego Bank gromadzi informacje o występujących stratach operacyjnych, monitoruje poziom zdefiniowanych kluczowych wskaźniki ryzyka stanowiących instrument wczesnego ostrzegania, a także stosuje inne elementy procesu (pozwalające na sprawne zarządzanie tym ryzykiem) takie jak: prowadzenie regularnych kontroli z zakresu ryzyka operacyjnego, samoocena ryzyk, analiza scenariuszy.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym została zatwierdzona przez Zarząd Banku. Została ona wdrożona w całej organizacji pozwalając na uświadomienie wszystkim pracownikom (na różnych szczeblach organizacyjnych) ich obowiązków w odniesieniu do ryzyka operacyjnego. Zgodnie z procesem każda jednostka operacyjna Banku odpowiada za aktywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym pojawiającym się w powierzonym im obszarze działalności Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje model Trzech Linii Obrony, który zapewnia szybkie wykrywanie nieprawidłowości i chroni przed kumulacją strat. Model określa właściciela ryzyka, właściciela procesu zarządzania ryzykiem oraz role w ramach wykonywanych kontroli w Pierwszej, drugiej i Trzeciej Linii.

W Banku obowiązuje podział obowiązków pracowników oraz zasada dwóch par oczu wdrożona zarówno w procedurach jak i systemach informatycznych, do których dostęp uzależniony jest od zakresu obowiązków wykonywanych przez danego pracownika.

Bank, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym powołał Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym jako wydzieloną jednostkę odpowiedzialną za realizację przyjętej strategii w tym obszarze.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W Banku zostały określone zasady zgłaszania, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego. Zidentyfikowane działania ograniczające podlegają monitoringowi do momentu całkowitego wdrożenia.

Wszystkie obszary działalności Banku są objęte identyfikacją ryzyk operacyjnych, które następnie są szacowane pod względem potencjalnej wysokości straty i częstotliwości jej występowania. Wyniki identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane na bieżąco i analizowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do naczelnych organów Banku.

Ponadto Bank wylicza corocznie (na bieżący rok) apetyt na ryzyko operacyjne, stanowiący wielkość ryzyka, która może być przez Bank zaakceptowana biorąc pod uwagę jego strukturę. Na podstawie skalkulowanego apetytu na ryzyko operacyjne określone są limity, których przestrzeganie podlega okresowemu monitoringowi i kwartalnemu raportowaniu.

Stosowane metody wyliczania kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego

Deutsche Bank Polska S.A. stosuje standardową (TSA – Standardized Approach) metodę wyliczania wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w 2023 i 2022 roku w podziale na kategorie zdarzeń

Kwoty strat operacyjnych brutto odnotowanych przez Bank w latach 2023 – 2022 w podziale na poszczególne kategorie zdarzeń operacyjnych prezentuje poniższa tabela.

Kategoria zdarzeń operacyjnych	Kwota strat operacyjnych brutto w roku (tys. zł)	
	2023	2022
1. Oszustwa wewnętrzne	-	-
2. Oszustwa zewnętrzne	-	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1 694,0	318,2
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	181 595,0	40 133,5
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,0	-
6. Zakłócenia działalności banku o awarie systemów	12,0	-
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	53,0	38,0

Dodatkowo w poczet strat operacyjnych w 2023 roku zostały zaliczone koszty ugód z klientami posiadającymi walutowe kredyty w CHF w wysokości 35 736 tys. zł oraz koszty kontrpozwów o zwrot kapitału oraz o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z kapitału w związku z toczącymi się postępowaniami sądowymi dotyczącymi kredytów w CHF w celu uniknięcia przedawnienia roszczenia banku w wysokości 27 980 tys. zł.

Profil ryzyka operacyjnego Banku w roku 2023 nadal zdominowany był kosztami rezerw oraz obsługi prawnej pozwów sądowych złożonych przez klientów korzystających z walutowych kredytów hipotecznych. Powyższe zestawienie nie zawiera kwoty rezerwy ogólnej na ryzyko prawne związane z pozwami sądowymi dotyczącymi walutowych kredytów hipotecznych, o której mowa w komentarzu do Noty 30.

Zasady ograniczania ryzyka operacyjnego oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności metod ograniczania ryzyka operacyjnego

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank realizuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, zgodnie z zakresem odpowiedzialności i przypisanych zadań, a w szczególności na kierujących komórkami organizacyjnymi. W toku bieżącej działalności pracownicy podejmują czynności ograniczające zidentyfikowane ryzyka operacyjne w swoich obszarach.

W Banku zidentyfikowane istotne ryzyka są objęte działaniami ograniczającymi z odpowiednimi terminami wdrożenia z uwzględnieniem ryzyka pozostałego po wprowadzeniu działań ograniczających.

49. Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń

1. Informacje jakościowe

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym - w stosownych przypadkach - informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron.

Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwany „Bankiem”) wdrożył Politykę Wynagradzania z uwzględnieniem Stałych i Zmiennych Składników Wynagrodzeń osób o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwana „Polityką Wynagradzania” lub „Polityką”), które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wszystkie stanowiska w Banku zostały przeanalizowane pod kątem głównych ryzyk podlegających zarządzaniu w Banku i na tej podstawie zostały wyłonione stanowiska kierownicze mające szczególnie istotny i istotny wpływ na profil ryzyka Banku (dalej: „Stanowiska Kierownicze” lub „Risk Takers”), których wykaz stanowi załącznik nr 3 do ww. Polityki Wynagradzania.

Stosowana przez Bank polityka wynagradzania uwzględnia politykę wynagrodzeń podmiotu dominującego w stosunku do Banku.

Ponadto, Bank działając zgodnie z Artykułem 94 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi wprowadził do stosowania w Banku maksymalny stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych dla osób na Stanowiskach Kierowniczych objętych Polityką wynagradzania na poziomie nie przekraczającym 200% z wyłączeniem funkcji kontrolnych, dla których stosunek składników zmiennych nie może przekroczyć 100%.

Bank ustalił wartość wskaźnika maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym w wysokości nieprzekraczającej 30-krotności średniego wynagrodzenia całkowitego otrzymywanego przez pracownika Banku.

W Banku funkcjonuje Komitet ds. Wynagrodzeń. Komitet ds. Wynagrodzeń jest ciałem doradczym Rady Nadzorczej, a członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych.

W 2023 roku w skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodził:

- 1) Pan Joerg Bongartz
- 2) Pan Konrad Kozik (Przewodniczący)
- 3) Pan Wiesław Thor

Do zadań Komitetu należy m.in:

- ustalanie warunków zatrudnienia Członków Zarządu określonych w umowie o pracę, kontrakcie menadżerskim lub innej umowie;
- wydawanie opinii na temat obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń, w tym w szczególności monitorowanie wysokości i składników wynagrodzeń;
- monitorowanie i wydawanie opinii na temat Polityki wynagradzania kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku oraz interes udziałowców Banku;
- opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Deutsche Bank Polska S.A. z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi;
- wydawanie opinii dotyczącej zapewnienia neutralności Polityki Wynagrodzeń pod względem płci i wspierania równego traktowania pracowników różnych płci.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż raz w roku. Posiedzenia Komitetu mogą być zwołane przez Przewodniczącego Komitetu lub z inicjatywy Członka Rady Nadzorczej oraz na wniosek Zarządu Banku. W 2023 roku odbyły się cztery posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Deutsche Bank Polska S.A. realizuje politykę wynagradzania, z uwzględnieniem oraz w połączeniu z polityką wynagrodzeń Grupy DB, celem spójnego zarządzania ryzykiem i ograniczeniem konfliktu interesów.

Polityka wynagradzania wspiera ostrożne i stabilne zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz w sposób szczególny dba o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i jego udziałowców.

Całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne. Stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia.

W przypadku osób zatrudnionych na Stanowiskach Kierowniczych, podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby na Stanowisku Kierowniczym objętej Polityką wynagradzania oraz danej jednostki organizacyjnej, z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Banku. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe oraz niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. Kryteria te powinny być obiektywne i uwzględniać jakość zarządzania Bankiem oraz długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym, wynagrodzenie zmienne kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe, jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Wyplata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Wysokość zmiennej części wynagrodzenia osób zajmujących Stanowiska Kierownicze zależy od wyników ich oceny indywidualnej, wyników jednostki organizacyjnej i wyników całego Banku. Indywidualna ocena dokonywana jest w oparciu o obowiązujący w Banku proces oceny pracowniczej. Wysokość części zmiennej wynagrodzenia corocznie jest przedmiotem analizy Komitetu ds. Wynagrodzeń pełniącego funkcję konsultacyjno-doradczą dla Rady Nadzorczej.

W przypadku osób zajmujących Stanowiska Kierownicze o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, wymienione w załączniku nr 3 pkt. do Polityki (dalej: „Risk Takers”), jeśli kwota wynagrodzenia zmiennego przyznanego w danym roku przekroczy równowartość w złotych 50 000 euro lub jedną trzecią łącznego rocznego wynagrodzenia, wówczas stosowane jest odroczenie w wysokości co najmniej 40% na okres min. 4 lat, natomiast co najmniej 50% odroczonego wynagrodzenia zmiennego wypłacana jest w instrumentach finansowych, z zachowaniem 12 miesięcznego okresu retencji dla części odroczonego, co stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku.

Odraczanie wynagrodzenia zmiennego oraz płatności w formie instrumentu nie są stosowane, jeśli średnia wartość aktywów Banku, obliczona dla czteroletniego okresu bezpośrednio poprzedzającego bieżący rok obrachunkowy, nie przekracza równowartości w złotych 5 000 000 000 euro, z uwzględnieniem ewentualnych korekt tej kwoty wprowadzonych przez Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Zasady Polityki obejmują świadczenia emerytalne przyznawane na zasadzie dobrowolnej przez Bank i będące częścią pakietu wynagrodzenia zmiennego Osoby objętej Polityką. Uznaniowe świadczenia emerytalne stanowią zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku.

Możliwość realizacji odroczonej płatności w danym roku jest uzależniona od spełnienia między innymi następujących kryteriów:

- osiągnięcia przez Bank współczynnika wypłacalności na koniec poprzedniego roku na poziomie przekraczającym minimalny poziom regulacyjny powiększony o bufory kapitałowe, dodatkowe wymogi kapitałowe nałożone na Bank przez KNF oraz wewnętrzny bufor ICAAP;
- spełnienia minimalnego wymogu dotyczącego funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych;
- pozytywnej oceny efektów pracy danej osoby zajmującej Stanowisko Kierownicze uwzględniającej 3-letni horyzont,

uwzględniając ewentualne sytuacje wyjątkowe nie związane z podstawową działalnością Banku, które wpływają na wartość jednostki instrumentu finansowego stosowanego w Banku w przypadku wynagrodzenia odroczonego w formie instrumentów finansowych.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Tomasz Kowalski imię i nazwisko	Prezes Zarządu stanowisko/ funkcja	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Magdalena Rogalska imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu stanowisko/ funkcja	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Zbigniew Bętkowski imię i nazwisko	Członek Zarządu stanowisko/ funkcja	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Piotr Gemra imię i nazwisko	Członek Zarządu stanowisko/ funkcja	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
Piotr Pawłowski imię i nazwisko	Członek Zarządu stanowisko/ funkcja	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2024 roku